

Urząd Statystyczny w Kielcach

Statistical Office in Kielce

RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
W 2014 R.

REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP
IN 2014

Maj 2015 May

Zespół redakcyjny:
Editorial board:

Przewodniczący
President

Agnieszka Piotrowska-Piątek

Redaktor główny
Editor-in-chief

Beata Bielewicz-Kosińska

Członkowie
Members

Teresa Wójcik, Agata Prokopowicz,
Anna Rudnicka, Ewa Tomczyk,
Małgorzata Sobieraj, Olga Szymocha,
Anna Drecka, Mateusz Orzechowski

Sekretarz
Secretary

Bożena Molus

Publikację opracował Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych
Publication prepared Świętokrzyski Centre for Regional Studies

Projekt okładki
Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

Druk
Printing

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Radomiu
Statistical Publishing Establishment in Radom

ISSN 2084-7092

Publikacja dostępna w Internecie
Publication available at website

<http://kielce.stat.gov.pl>

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Kielcach przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego”. Zawiera ona kompleksową charakterystykę województwa, z uwzględnieniem dynamicznego ujęcia prezentowanych kategorii, w tym także relacji do przeciętnych wielkości dla kraju i pozostałych województw.

Opracowanie składa się głównie z komentarzy analitycznych, ilustrowanych graficznie za pomocą map i wykresów przedstawiających tendencje na przestrzeni wielu lat. Opatrzono je tablicami przekrojowymi obrazującymi poziom zjawiska w kraju i województwie oraz szczegółowymi dla województwa. Zakres tematyczny obejmuje problematykę ludnościową, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw, nakładów inwestycyjnych oraz rolnictwa. W tekście analitycznym, oprócz tablic, wykresów i kartogramów, znajdują się podstawowe wyjaśnienia metodyczne.

W celu zminimalizowania różnic metodologicznych oraz dla lepszej porównywalności danych – rok 2010 przyjęto za rok bazowy. Wybrane dane zaprezentowano w przekrojach według sektorów i form własności, sekcji i wybranych działów w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 oraz podregionów i powiatów.

Mam nadzieję, że pozycja ta stanie się użytecznym źródłem informacji dla wszystkich zainteresowanych rozwojem województwa świętokrzyskiego. Jednocześnie proszę o przekazywanie wszelkich uwag i propozycji, które przyczynią się do kształtowania treści kolejnych edycji Raportu.

Dyrektor Urzędu Statystycznego
w Kielcach

dr Agnieszka Piotrowska-Piątek

PREFACE

Statistical Office in Kielce presents You the next edition of publication “Report on the socio-economic situation of Świętokrzyskie voivodship”. It covers complex characteristics of the voivodship taking into account dynamic depiction of the presented categories, including relations to the average magnitudes in Poland and other voivodships.

The elaboration mainly consists of analytical comments graphically illustrated by maps and graphs showing trends lasting for many years. It includes cross-sectional tables illustrating the level of the phenomenon in Poland and voivodship as well as detailed tables for voivodship. The thematic range covers demographic issues, labour market, wages and salaries, retirement pays and pensions, prices, residential construction, sold production of industry and construction, financial results of enterprises, investment outlays and agriculture. In the analytical text, except for tables, graphs and cartograms, there are basic methodological explanations.

In order to minimize methodological differences as well to achieve better data comparability the year 2010 was adopted as the basis. Selected data were presented in cross-sections by sectors and ownership forms, sections and selected divisions in accordance with Polish Classification of Activities – PKD 2007 as well as subregions and powiats.

I hope that this position will become the useful source of information for everyone interested in the development of Świętokrzyskie voivodship. Furthermore, I would like to ask for any remark or proposition which could improve the following editions of the Report.

Director
of the Statistical Office in Kielce

Agnieszka Piotrowska-Piątek, PhD

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Uwagi ogólne
Znaki umowne
Skróty
PODSTAWOWE TENDENCJE
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA
LUDNOŚĆ
RYNEK PRACY
WYNAGRODZENIA
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE
CENY
ROLNICTWO
PRZEMYSŁ
BUDOWNICTWO
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
RYNEK WEWNĘTRZNY
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW NIEFINANSOWYCH
NAKLADY INWESTYCYJNE

CONTENTS

	Str. <u>Page</u>
<i>Preface</i>	3
<i>General notes</i>	9
<i>Symbols</i>	12
<i>Abbreviations</i>	12
<i>BASIC TRENDS</i>	13
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	19
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	20
<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	23
<i>POPULATION</i>	24
<i>LABOUR MARKET</i>	30
<i>WAGES AND SALARIES</i>	45
<i>SOCIAL BENEFITS</i>	48
<i>PRICES</i>	53
<i>AGRICULTURE</i>	58
<i>INDUSTRY</i>	68
<i>CONSTRUCTION</i>	72
<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	76
<i>INTERNAL MARKET</i>	81
<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	84
<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	87

SPIS TABLIC

Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2014 r.
Ludność na podstawie bilansów
Ludność według województw
Wskaźniki obciążenia demograficznego w województwie świętokrzyskim
Relacja osób w wieku 65 lat i więcej do 100 osób w wieku 14 lat i mniej w województwie świętokrzyskim
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sek- torze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim

LIST OF TABLES

	Nr <u>No.</u>	Str. <u>Page</u>
<i>Selected indicators for voivodship and Poland in 2014</i>	1	19
<i>Population on the basis of balances</i>	2	25
<i>Population by voivodships</i>	3	26
<i>Indices of demographic burden in świętokrzyskie voivodship</i>	4	26
<i>Population at the age of 65 and more per 100 persons at the age of 14 years and below in świętokrzyskie voivodship</i>	5	27
<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	6	28
<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	7	30
<i>Average monthly paid employment in the enterprise sector in świętokrzyskie voivodship</i>	8	31

		Nr No.	Str. Page
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate</i>	9	33
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in świętokrzyskie voivodship</i>	10	36
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	11	39
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	12	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim	<i>Average monthly gross wages and salaries in świętokrzyskie voivodship</i>	13	46
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	14	48
Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim	<i>Social benefits in świętokrzyskie voivodship ..</i>	15	49
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	16	53
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim	<i>Price indices of consumer goods and services in świętokrzyskie voivodship</i>	17	55
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	18	56
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	19	59
Przemysł	<i>Industry</i>	20	68
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of sold production of industry in świętokrzyskie voivodship</i>	21	70
Budownictwo	<i>Construction</i>	22	72
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of construction and assembly production in świętokrzyskie voivodship</i>	23	74
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	24	76
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim	<i>Dwellings completed in świętokrzyskie voivodship</i>	25	78
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie świętokrzyskim	<i>Dwellings for which permits have been issued in świętokrzyskie voivodship</i>	26	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	27	81
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of retail sale in świętokrzyskie voivodship</i>	28	82
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ..</i>	29	86
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	30	87

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2014 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2014</i>	1	20
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2014 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2014</i>	2	20

LIST OF GRAPHS

		Nr No.	Str. Page
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2014 r.	<i>Employment rate by LFS in 2014</i>	3	20
Stopa bezrobocia według BAEL w 2014 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2014</i>	4	21
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2014</i>	5	21
Zmiana cen towarów i usług konsumpcyj- nych w 2014 r.	<i>Change of prices of consumer goods and services in 2014</i>	6	21
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2014 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2014</i>	7	21
Mieszkania oddane do użytkowania w 2014 r.	<i>Dwellings completed in 2014</i>	8	22
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przed- siębiorstwach niefinansowych w 2014 r.	<i>Net turnover profitability rate in non-profit enterprises in 2014</i>	9	22
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2014 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2014</i>	10	22
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population</i>	11	27
Przyrost naturalny na 1000 ludności w woje- wództwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2014</i>	12	28
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population ...</i>	13	29
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w woje- wództwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2014</i>	14	29
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	30
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	16	31
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	34
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	34
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	20	36
Stopa bezrobocia rejestrowanego w wojewódz- twie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Unemployment rate in świętokrzyskie voivod- ship by subregions and powiats in 2014 ...</i>	21	37
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	22	39
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate</i>	23	40
Dynamika liczby pracujących	<i>Indices of employed persons</i>	24	40
Struktura pracujących według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in świętokrzyskie voivodship in the 4th quarter ...</i>	25	41
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	26	41

		Nr No.	Str. Page
Dynamika liczby bezrobotnych	<i>Indices of unemployed persons</i>	27	42
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in Świętokrzyskie voivodship in the 4th quarter</i>	28	42
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2014 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in in the 4th quarter of 2014 r.</i>	29	43
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate</i>	30	43
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons</i>	31	44
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	32	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem i w wybranych sekcjach PKD 2007 w 2014 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in total and in the selected PKD 2007 sections in 2014</i>	33	47
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	34	51
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retire- ment pay and pension</i>	35	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsump- cyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	36	54
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w woje- wództwie świętokrzyskim w 2014 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in Świętokrzyskie voivodship in 2014</i>	37	56
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha</i>	38	61
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	39	61
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land ...</i>	40	62
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	41	62
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	42	63
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)	<i>Indices of procurement of total animals for slaughter (in terms of meat, including fats) ...</i>	43	64
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	44	64
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products</i>	45	65
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	46	66
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry</i>	47	69
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	48	71

		Nr No.	Str. Page
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa...	<i>Indices of sold production of construction</i>	49	73
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production</i>	50	73
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD.....	<i>Structure of construction and assembly production by PKD divisions</i>	51	74
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	52	75
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	53	77
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	54	77
Mieszkania oddane do użytkowania w wo- jewództwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Dwellings completed in świętokrzyskie voivod- ship by subregions and powiats in 2014</i>	55	78
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 miesz- kania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	56	79
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	57	79
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	58	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	59	82
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	60	84
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	61	84
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	62	85
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	63	85
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays</i>	64	87
Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwale	<i>Structure of investment outlays on fixed assets</i>	65	88

ANEKS

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM	
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	

APPENDIX

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP	I	90
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS	II	94

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2014 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego w 2014 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 XII 2014.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments) to replace the formerly applied PKD 2004/ NACE Rev. 1.1.*

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Świętokrzyskie Voivodship in 2014” the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. *The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as to administrative division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own-account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

- 1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 2) ***gross production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

3) **wyników finansowych przedsiębiorstw nie-finansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane za 2010 r. z zakresu: użytkowania gruntów, jak również powierzchni zasiewów, plonów ziemiopłodów oraz pogłowia zwierząt gospodarskich zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku

3) **financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Since 2010 in agricultural surveys data do not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (under specified levels); in accordance to that fact data for 2010 concerning land use as well as sown area, crop yields and livestock were changed in comparison with the ones published in the previous editions of the Report.

12. **Constant prices** were adopted as follows:

1) agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the

- poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. – z lat 2011 i 2012;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
- ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

surveyed year, e.g. for 2012 – the prices from 2011 and 2012, are assumed;

- 2) *sold production of industry:*
- *2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,*
 - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. *When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of the year, the actually living population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.*

15. *Some data are provisional and may change in subsequent editions of the publication.*

16. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.*

17. *The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	<i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
<i>Manufacture of metal products</i>	<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
działy (dok.)	<i>divisions (cont.)</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.

18. *Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.*

ZNAKI UMOWNE *SYMBOLS*

Kreska (-)	– zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;</i>
(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (•)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 17 na str. 11. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 17 on page 11.</i>
„W tym” „Of which”	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Znak *	– dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>
Comma (,)	– used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY *ABBREVIATIONS*

zł	– złoty	ha	– hektar
zl	<i>zloty</i>	ha	<i>hectare</i>
tys.	– tysiąc	m ²	– metr kwadratowy
thous.	<i>thousand</i>	m ²	<i>square metre</i>
mln	– milion	m ³	– metr sześcienny
mln	<i>million</i>	m ³	<i>cubic metre</i>
g	– gram	km ²	– kilometr kwadratowy
g	<i>gram</i>	km ²	<i>square kilometre</i>
kg	– kilogram	kpl.	– komplet
kg	<i>kilogram</i>	kpl.	<i>set</i>
t	– tona	szt.	– sztuka
t	<i>tonne</i>	pcs	<i>piece</i>
dt	– decytona	p.proc.	– punkt procentowy
dt	<i>deciton</i>	p.proc.	<i>percentage point</i>
l	– litr	ww.	– wyżej wymienione
l	<i>litre</i>	ww.	
		PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności
		PKD	<i>NACE classification</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

Ostatnie lata w województwie świętokrzyskim przyniosły stopniowe obniżanie się liczby **ludności**. Na koniec grudnia 2014 r. zmalała ona do 1263,2 tys., przy czym skala ubytku była jedną z najwyższych w kraju. Na obniżenie przyrostu rzeczywistego ludności w województwie wpływają utrzymujące się systematycznie: ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji. W Świętokrzyskim w większym stopniu wyludniają się miasta niż tereny wiejskie. Pogłębił się proces demograficznego starzenia się społeczeństwa poprzez dalszy spadek udziału osób młodych.

W gospodarce województwa na przestrzeni 2014 roku koniunktura gospodarcza charakteryzowała się znacznym zróżnicowaniem. W sferze produkcji wyraźnie zwiększyła się dynamika produkcji przemysłowej, natomiast produkcja budowlano-montażowa zmalała kolejny rok z rzędu. W sektorze usług także odnotowano istotne różnice w sytuacji poszczególnych sekcji.

Rok 2014 przyniósł pogorszenie warunków na rynku pracy i pogłębienie negatywnych tendencji. **Przeciętne zatrudnienie** ukształtowało się na poziomie 113,0 tys. osób, tj. o 2,4% niższym w stosunku do poprzedniego roku i w konsekwencji spadło o 1,6% poniżej poziomu z 2010 r. W porównaniu z rokiem 2013 przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się zarówno w sferze produkcyjnej (przede wszystkim w budownictwie – o 10,7%, a w mniejszym stopniu w przemyśle – o 1,0%), jak i w większości sekcji sfery usługowej, w tym w mającej największy udział w liczbie zatrudnionych sekcji – handel i naprawy – o 4,8%.

Wskaźniki charakteryzujące zmiany **bezrobocia** w skali roku również kształtowały się znacznie korzystniej niż przed rokiem – zmalała zarówno stopa bezrobocia (o 2,4 p.proc. do 14,2%), jak i liczba zarejestrowanych bezrobotnych (o 16,3% do 75,4 tys. osób). W skali kraju stopa bezrobocia obniżyła się o 1,9 p.proc. – do 11,5%, a liczba bezrobotnych była niższa o 15,4% niż rok wcześniej. Województwo świętokrzyskie należy od lat do grupy województw o wysokiej stopie bezrobocia – na koniec 2014 r. uplasowało się na 12 lokacie.

W 2014 r. nadal główną przyczyną wyrejestrowania z ewidencji było podejmowanie pracy, jednak odsetek osób wyrejestrowanych z tego powodu zmniejszył się o 2,1 p.proc. do 43,1%. Podobnie, jak przed rokiem, 21,0% osób utraciło status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy. Odnotowano niższy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych kobiet oraz ludzi młodych, których wiek nie przekroczył 35 lat oraz osób bez doświadczenia zawodowego. Zwiększył się natomiast odsetek m. in.: osób powyżej 50 roku życia, osób długotrwale bezrobotnych, osób bez kwalifikacji zawodowych, osób, które samotnie wychowywały co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia oraz niepełnosprawnych.

Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** wskazują na niewielki wzrost współczynnika aktywności zawodowej – o 0,3 p.proc. do 56,1% w IV kwartale 2014 r., co było rezultatem wyraźnie większej liczby pracujących w stosunku do 2013 r. Odnotowano także wzrost wskaźnika zatrudnienia – o 1,1 p.proc. do 50,6%. Nadal największe problemy ze znalezieniem pracy miały osoby do 34 lat, stanowiące ponad połowę bezrobotnych. Stopa bezrobocia w IV kwartale 2014 r. zmniejszyła się w skali roku o 1,4 p.proc. do 9,8%. Pomimo to stopa bezrobocia odnotowana w województwie świętokrzyskim należała do najwyższych w Polsce (po województwach: dolnoślą-

skim, kujawsko-pomorskim i podkarpackim). Znacznie mniejsze problemy ze znalezieniem pracy miały kobiety niż mężczyźni. Zauważalny był także wzrost liczebności subpopulacji biernych zawodowo.

W 2014 r. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie o 3,4% wyższym niż w roku 2013 i wyniosło 3303,05 zł. Skala tego wzrostu była wyraźnie wyższa od obserwowanej w roku poprzednim. Pomimo to dystans dzielący województwo od średniej krajowej zwiększył się o 0,3 p. proc. – do 17,0%. Zwiększeniu uległo przeciętne wynagrodzenie za godzinę pracy przy jednoczesnym skróceniu przepracowanego czasu.

Podobnie jak przed rokiem zmniejszyła się liczba **emerytów i rencistów**, w tym przede wszystkim rolników indywidualnych, natomiast wzrosła przeciętna wysokość świadczenia emerytalno-rentowego. W skali roku przeciętna emerytura i renta wypłacana przez ZUS zwiększyła się o 3,4%. Wolniej rosła średnia wysokość świadczenia emerytalno-rentowego rolników indywidualnych, która przekroczyła poziom z 2013 r. o 2,1%. Oznacza to, że siła nabywcza emerytur i rent zarówno z ZUS, jak i KRUS – uległa zwiększeniu. W 2014 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej. Przeciętna emerytura i renta z ZUS pozostała jedną z najniższych w Polsce, a pod względem świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych województwo uplasowało się na dwunastym miejscu w kraju.

W 2014 r. w stosunku do roku poprzedniego odnotowano spadek **cen towarów i usług konsumpcyjnych** (o 0,3%). Podobnie jak przed rokiem, wskaźnik ten był niższy niż w całej Polsce, gdzie ceny nie uległy zmianie. Nadal spadały ceny towarów i usług w zakresie transportu. Obniżyły się ceny w grupie odzież i obuwie, szybciej niż średnio staniała także żywność i napoje bezalkoholowe. W dalszym ciągu najszybciej drożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe. Rosły także m. in. koszty utrzymania mieszkania oraz towary i usługi związane z rekreacją i kulturą.

W 2014 r. w **rolnictwie** w województwie świętokrzyskim dzięki lepszej wydajności upraw zbóż podstawowych z mieszkankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków uzyskano wyższe zbiory niż przed rokiem. Wzrost ten uzyskany został pomimo zmniejszenia areału. Po raz kolejny zmalało pogłowie bydła, a jego spadek wyniósł 3,8% w skali roku. Odnotowano natomiast odwrócenie spadkowej tendencji pogłowia trzody chlewnej. Stado trzody chlewnej zwiększyło się o 6,9%. W 2014 r. spadły ceny zbóż oraz żywca rzeźnego. Na poziomie wyższym niż w 2013 r. ukształtowały się natomiast ceny ziemniaków jadalnych oraz mleka w skupie. Nadal notowano poprawę relacji cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta – z 7,4 w 2013 r. do 7,5 w 2014 r., jednak jej skala uległa spowolnieniu.

Dynamika **produkcji sprzedanej przemysłu** uległa wyraźnemu zwiększeniu. W 2014 r. wzrost produkcji przemysłowej wyniósł 6,8% i był znacząco wyższy niż w kraju, gdzie ukształtował się na poziomie 3,3%. Dynamika produkcji sprzedanej ulegała jednak stopniowemu spadkowi w kolejnych kwartałach. Decydujący wpływ na uzyskanie istotnie wyższej niż rok wcześniej dynamiki produkcji sprzedanej miało przetwórstwo przemysłowe, w którym sprzedaż przekroczyła poziom z 2013 r. o 6,0%. W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji skala wzrostu była stosunkowo nieduża. Wśród znaczących pod względem wielkości produkcji sprzedanej działów, wysoki wzrost wystąpił m. in. w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny oraz w produkcji maszyn i urządzeń. Wydajność pracy w przemyśle była większa niż przed rokiem o 7,8%.

W dalszym ciągu trudna sytuacja panowała w **budownictwie**. Znacznie gorsza była przy tym druga połowa roku. Sprzedaż w budownictwie była tylko o 0,2% większa niż rok wcześniej. Wynik ten był jednak wyraźnie gorszy od uzyskanego w skali kraju. Znacznie obniżyła się produkcja budowlano-montażowa. Począwszy od czerwca 2014 r. nie odnotowano ani jednego miesiąca, w którym przekraczałyby ona poziom z roku poprzedniego. W rezultacie na przestrzeni całego roku produkcja budowlano-montażowa była mniejsza niż w 2013 r. – o 12,8%. Spadek produkcji budowlano-montażowej wystąpił we wszystkich działach budownictwa, przy czym szczególnie głęboki był w przedsiębiorstwach zajmujących się przede wszystkim budową budynków.

W budownictwie mieszkaniowym – po zeszłorocznym spadku – odnotowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania – o 23,2%. Na tak wysoki wzrost wpływ miały głównie mieszkania oddane w ramach budownictwa spółdzielczego i społecznego czynszowego (w 2013 r. nie oddano żadnego mieszkania w ramach tych form budownictwa), ale także mieszkania oddane w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oraz w budownictwie indywidualnym – wzrost odpowiednio o 16,2% i 0,7%. Negatywnym zjawiskiem była mniejsza niż w 2013 roku liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia – spadek o 21,5% oraz liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto – o 9,2%. Był to trzeci z kolei rok, w którym notowano spadek tych wskaźników.

Wartość **sprzedaży detalicznej** w województwie świętokrzyskim, po wzroście w latach 2010-2013, obniżyła się w skali roku o 13,0%, co kontrastowało z sytuacją w kraju, gdzie odnotowano jej wzrost o 3,3%. Największy spadek odnotowały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż prasy, książek i pozostałych artykułów w wyspecjalizowanych sklepach (o 63,9%). Zmniejszyła się również, po znaczącym wzroście w 2013 r., sprzedaż w przedsiębiorstwach handlujących meblami, RTV I AGD (o 60,8%). Znacznie chętniej niż w roku poprzednim nabywano natomiast pojazdy samochodowe, motocykle oraz części. Wzrost w tej grupie wyniósł 82,3%.

Wyniki finansowe uzyskane w 2014 r. przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie świętokrzyskim, w przeciwieństwie do osiągniętych w skali kraju, były lepsze w porównaniu z rokiem poprzednim. Wypracowany wynik finansowy netto był o 49,6% większy niż w 2013 r. Prawie uległy także podstawowe parametry ekonomiczne. Wyższe niż przed rokiem były wskaźniki rentowności i płynności finansowej. Zwiększył się także odsetek przedsiębiorstw wykazujących zysk netto.

Rok 2014 przyniósł zatrzymanie spadkowej tendencji **nakładów inwestycyjnych**. Wartość zrealizowanych w 2014 r. inwestycji była o 4,5% wyższa niż rok wcześniej. Większe niż w 2013 r. środki przeznaczono na budynki i budowle oraz środki transportu. Nadal malały natomiast zakupy maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi. Po spadku w 2013 r. ponownie wzrosła wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych (o blisko 55%). Znacznie zwiększyła się także liczba noworozpoczynanych inwestycji.

BASIC TRENDS

In recent years the **number of persons** living in Świętokrzyskie voivodship was steadily decreasing. At the end of December 2014 it dropped to 1263,2 thous. The scale of the decrease was one of the highest in Poland. The drop of real increase is influenced by the remaining systematically: negative natural increase and negative net migration. The progress of depopulation in Świętokrzyskie is faster in urban than rural areas. The age structure worsened further because of further decline in the share of young people.

During 2014 the situation in the economy of Świętokrzyskie voivodship was diversified. In the production sphere growth of the sales increased significantly whereas the construction and assembly production decreased second year in a row. In services sector significant differences among sections were noted.

In 2014 the labour market condition worsened and the negative tendencies deepened. The **average employment** amounted to 113,0 thous. persons, i. e. 2,4% lower than in the previous year and in consequence dropped 1,6% under 2010 level. In comparison to 2013 the average employment decreased both in the production sphere (most of all in construction – by 10,7%, whereas in industry the decline was smaller – by 1,0%) and in services sector, including trade and repair which has the highest share in employment.

The indices characterizing changes in unemployment were much favourable than in the previous year; there was decrease both in unemployment rate (by 2,4 pp to 14,2%) as well as number of registered unemployed persons (by 16,3% to 75,4 thous.). In Poland unemployment rate dropped by 1,9 pp – to 11,5% and number of unemployed persons was 15,4% lower than the year before. For many years Świętokrzyskie voivodship has been one of the voivodships with high unemployment rate. As of end of 2014 it was on the 12th place.

In 2014 the main cause of removing persons from unemployment rolls was receiving jobs but the share of persons removed by that fact grew by 2,1 pp – to 43,1%. Simultaneously as in the previous year 21,0% of persons lost status of being unemployed as a result of not confirming the readiness to work. Lower share of registered unemployed women, young people aged 34 and less as well as persons without work experience was also noted while the share of persons over 50 years of age, long term unemployed, persons without occupational qualifications, persons bringing up single-handed at least one child below 18 years of age as well as disabled grew.

The results of **Labour Force Survey (LFS)** indicate a slight growth of activity rate – by 0,3 pp to 56,1% in IVth quarter 2013 which was caused by the significantly higher number of employed persons in relation to 2013. Furthermore the increase of employment rate was noted – by 1,1 pp to 50,6%. The biggest problems with finding a job had still persons below 35 years which accounted for more than half of the unemployed persons. The unemployment rate in IVth quarter 2014 dropped within a year by 1,4 pp to 9,8%. Despite that the unemployment rate in Świętokrzyskie voivodship was one of the highest in Poland (behind dolnośląskie, kujowsko-pomorskie and podkarpackie voivodships).

Much less problems with finding a job had women than men. The growth of subpopulation of inactive persons was also noted.

In 2014 **average monthly gross wages and salaries** was 3,4% higher than in 2013 and amounted to 3303,05 zł. The scale of the growth was much higher than one noted in the previous year. Despite that, the distance between average in voivodship and Poland increased by 0,3 pp to 17,0%. The average wages and salaries per work hour increased with the simultaneous reduction of number of hours worked.

As in the year before the number of **retirees and pensioners** (especially private farmers) dropped while the average retirement pay and pension increased. In comparison to 2013 average retirement pay and pension paid by Social Insurance Institution rose by 3,4%. The growth of average benefit of farmers was lower and amounted to 2,1%. It means that the purchasing power of retirement pay and pensions from both Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund grew. In 2014 the average benefit in voivodship was lower than the average in Poland. The average retirement pay and pension from Social Insurance Institution remained one of the lowest in Poland and the one received by farmers was still on the 12th place in Poland.

In 2014 **consumer goods and services prices** dropped within a year by 0,3%. Similarly to the previous year the index was lower than in Poland where the prices remained at the 2013 level. The prices of goods and services connected with transport decreased again. The drop was noted in clothing and footwear. More than the average drop concerned food and non-alcoholic beverages. The highest increase remained in alcoholic beverages, tobacco. Furthermore grew i.a. prices of goods and services connected with culture and recreation as well as the costs of house maintenance.

In 2014 in the **agriculture** of Świętokrzyskie voivodship as a result of the growth of production efficiency of basic cereals with cereal mixed, rape and turnip rape as well as edible potatoes the bigger production than the year before was obtained. This was achieved despite the decrease in area. The herd of cattle decreased next year in a row, and its drop amounted to 3,8%. However, the turnaround of declining tendency in the number of pigs was noted. The herd of pigs increased by 6,9%. In 2014 the prices of cereals and animals for slaughter decreased. The prices of potatoes and milk in procurement were higher than in 2013. The improvement in the relation of pigs for slaughter procurement to rye marketplace prices continued — from 7,4 in 2013 to 7,5 in 2014 but its scale declined.

The growth of **industrial production** increased significantly. In 2014 it amounted to 6,8%. The growth was much higher than in Poland where it amounted to 3,3%. However, the growth was steadily decreasing in the following quarters. The decisive influence on obtaining higher growth of production than the year before had manufacturing in which the sales exceeded the 2013 level by 6,0%. In water supply; sewerage, waste management and remediation activities the increase was relatively small. Among divisions significant in respect to the magnitude of industrial production, high growth occurred i.a. in manufacture of products of wood, cork, straw and wicker as well as manufacture of machinery and equipment n.e.c. Labour efficiency was higher than the year before by 7,8%.

In 2014 the situation in **construction** was still difficult. Much worse was the second half of the year. The sales was higher than the year before only by 0,2%. However, the result was much worse than the one

achieved in Poland. Construction and assembly production went down significantly. Since June there was not a single month in which growth of construction and assembly production had been noted. As a result in the space of a whole year construction and assembly production was lower than in 2013 – by 12,8%. The drop of construction and assembly production in enterprises was in all divisions of construction but especially big in enterprises dealing mainly with construction of buildings.

In **construction of dwellings** – after decline in the previous year – the number of dwellings completed increased – by 23,2%. It was caused mainly by growth in the number of dwellings completed by co-operatives and public building societies (in 2013 there were no dwellings completed within such constructions forms) as well as dwellings completed for sale or rent and private dwellings – by 16,2% and 0,7% respectively. The negative signal was lower than in 2013 number of dwelling building permits which decreased by 21,5% as well as dwellings which construction began where drop amounted to 9,2%. It was the third year in a row in which both of these indices went down.

The value of **retail sales** in Świętokrzyskie voivodship after growth in the years 2010-2013 decreased by 13,0% in comparison to 2013 which contrasted with the situation in Poland where it was 3,3% higher. The biggest drop of retail sales was noted in enterprises conducting sales of newspapers, books and other articles in specialized stores – by 63,9%. After significant growth in 2013 the sales of enterprises dealing with furniture, radio, TV and household appliances also declined – by 60,8%. However, motor vehicles, motorcycles, parts were purchased much more willingly than in the previous year. The increase in that group amounted to 82,3%.

In 2014 the **financial results** obtained by the surveyed non-financial enterprises in Świętokrzyskie voivodship, opposite to the ones obtained in the whole Poland, were better than the year before. Net financial result was higher than in 2013 by 49,6%. The profitability and liquidity rates were also higher than the year before as well as the share of enterprises showing net profit.

In 2014 the drop of **investment outlays** was stopped. Value of investments realised was higher than in 2013 by 4,5%. Bigger outlays than in 2013 were allocated for buildings and structures as well as transport equipment. The purchases of machinery, technical equipment and tools were still going down. After the drop in 2013 the estimated value of investments newly started increased again (by almost 55%). Simultaneously the number of newly started investments rose.

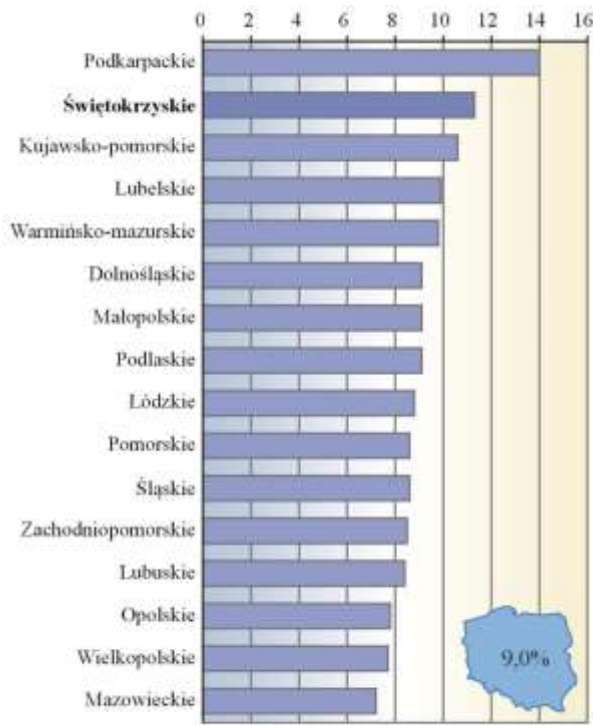
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2014 r.

Wyszczególnienie	Polska	Świętokrzyskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	108
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,0	-2,3
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,4	-2,0
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	56,2	55,3
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	51,2	49,0
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	9,0	11,3
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3980,24	3303,05
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1922,92	1732,48
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1144,73	1118,10
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)	100,0	99,7
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^b w ha	10,2	5,5
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	40,7	32,8
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	80,5	50,1
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	471749	393911
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	438049	449137
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,7	2,8
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1071	872
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	22	5
Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	81,8	81,4
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,7	96,2
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100, ceny bieżące)	115,3	104,5
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2012 r. w zł	41934	31459

^a Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r. ^b Dane wstępne. ^c Stan w czerwcu.

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2014 r.

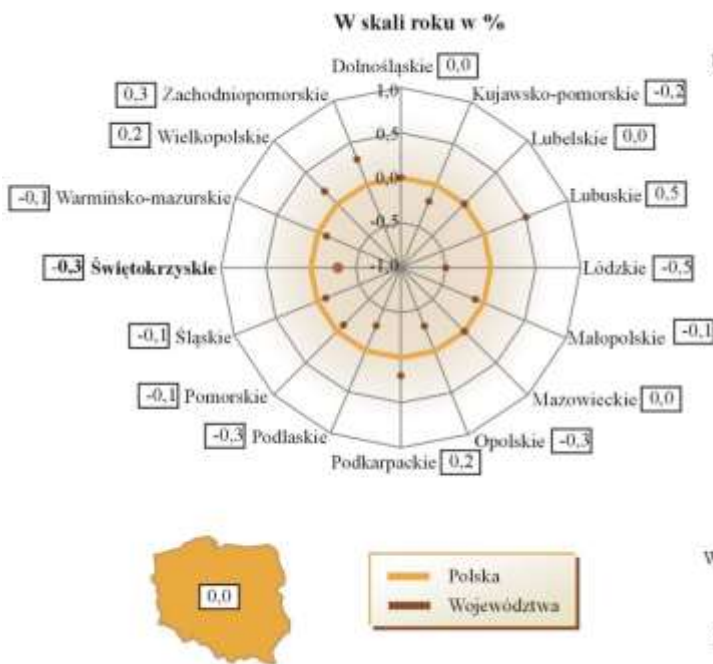

a Przeciętna w roku.

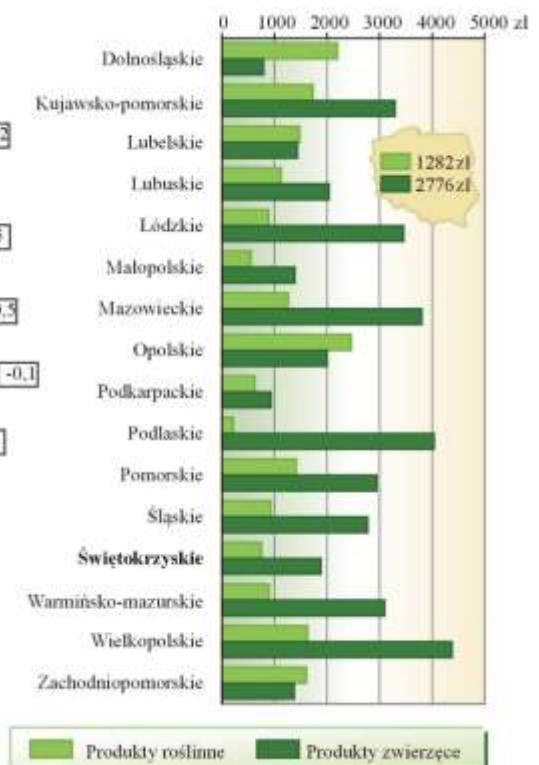
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r.

Wyk. 6. Zmiana cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2014 r.

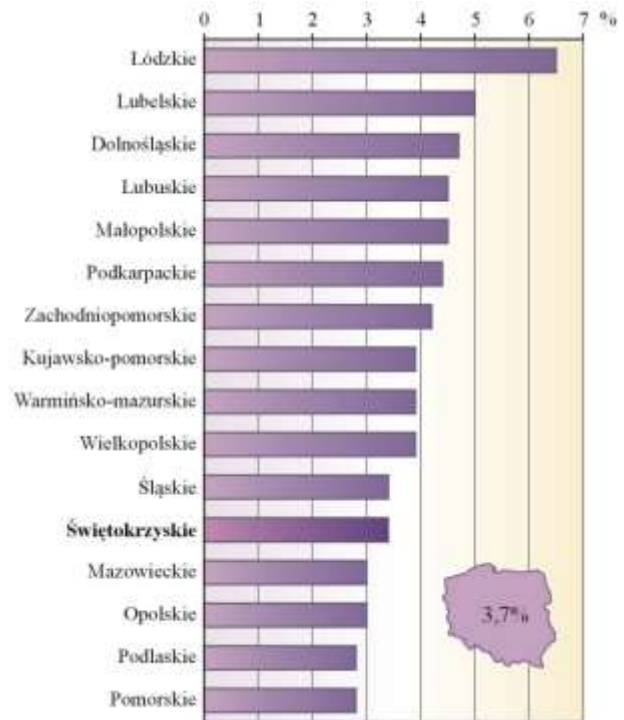
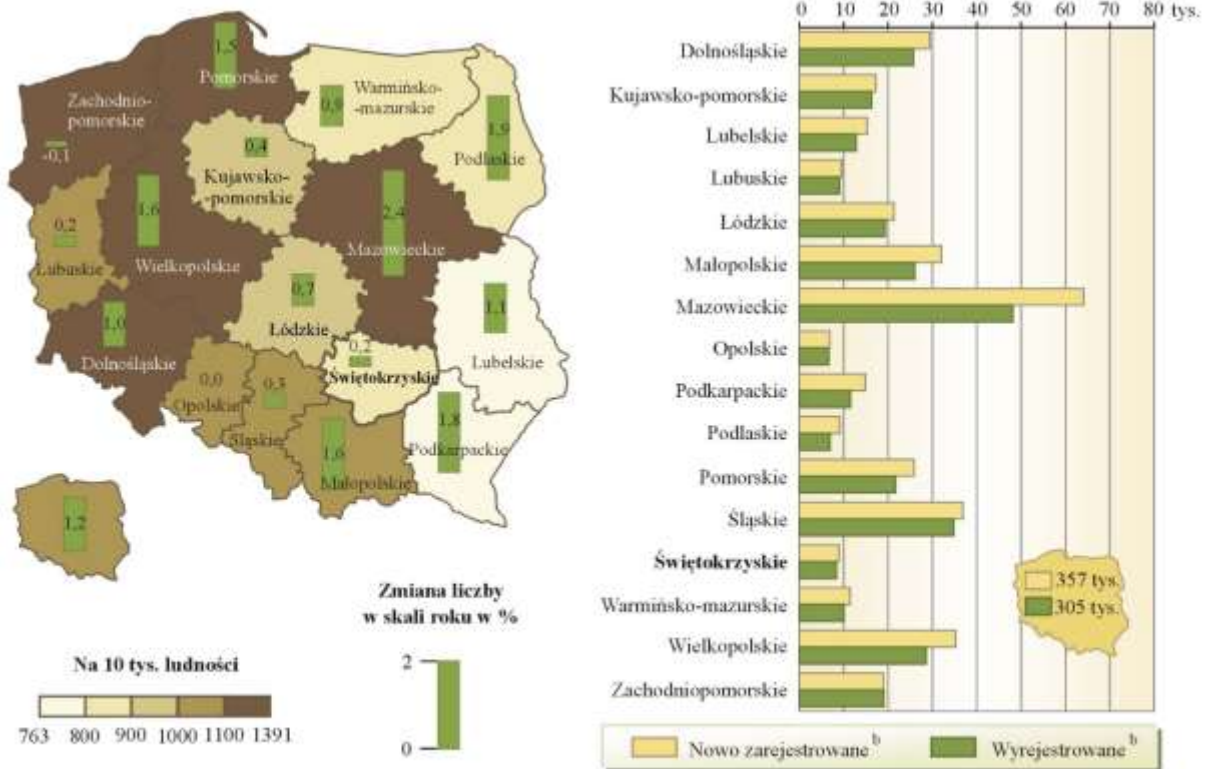
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2014 r.

Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2014 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2014 r.

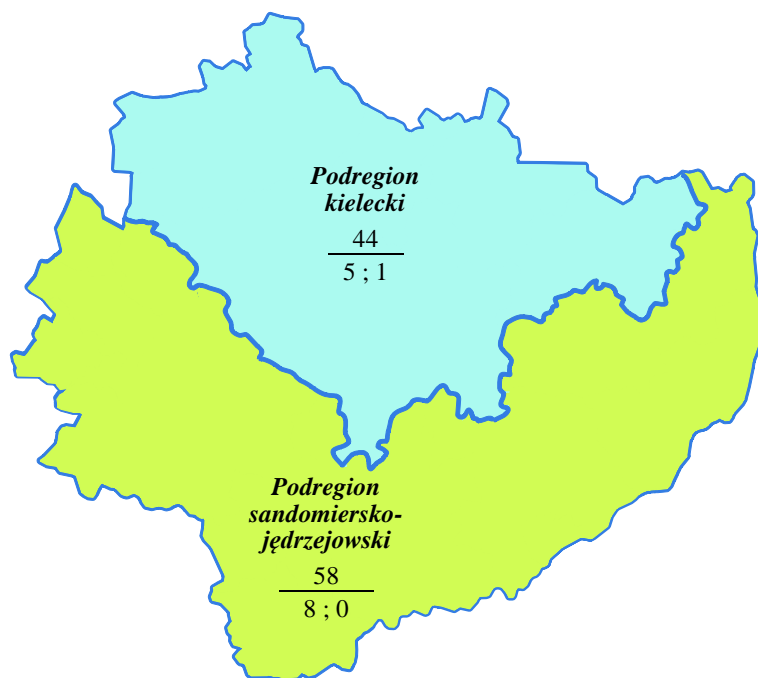
Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2014 r. Stan w dniu 31 XII^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII

liczba gmin
 $\frac{102}{13 ; 1}$
 liczba powiatów liczba miast na prawach powiatu

	Powierzchnia w ha
ŚWIĘTOKRZYSKIE	1171050
podregiony:	
Kielecki	503106
Sandomiersko-jędrzejowski	667944

Podregion kielecki		Podregion sandomiersko-jędrzejowski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	
kielecki	Kielce	buski	
konecki		jędrzejowski	
ostrowiecki		kazimierski	
skarżyski		opatowski	
starachowicki		pińczowski	
		sandomierski	
		staszowski	
		włoszczowski	

Według stanu w dniu 31 XII 2014 r. województwo świętokrzyskie zajmowało powierzchnię 11711 km² (1171050 ha), co stanowi 3,7% powierzchni kraju. Liczba ludności faktycznie zamieszkującej jego obszar wyniosła 1263 tys. mieszkańców, tj. 3,3% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 108 osób wobec 123 w kraju. W miastach mieszkało ok. 44,6% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

Liczba ludności województwa świętokrzyskiego zmniejsza się corocznie, przy czym natężenie ubytków miast pozostaje większe niż terenów wiejskich. Rok 2014 przyniósł kolejne pogorszenie sytuacji demograficznej. Na obniżenie przyrostu rzeczywistego wpłynęły zarówno ruch wędrowny, tj. przewaga osób emigrujących z województwa nad przybywającymi na jego teren, jak i ruch naturalny. W ostatnim roku utrzymało się wysokie tempo ubytków migracyjnych, jak i strat naturalnych. Jednocześnie pogłębił się proces demograficznego starzenia się społeczeństwa poprzez dalszy spadek udziału osób młodych.

Województwo świętokrzyskie jest jednym z najmniejszych województw, zarówno pod względem terytorialnym, jak i populacyjnym. Powierzchnia 11711 km² sytuuje je na 15 miejscu w kraju. Populacja województwa, niezmiennie od wielu lat, stanowi niewiele ponad 3% ogółu ludności Polski. Mniej osób zamieszkuje jedynie województwa: lubuskie, opolskie i podlaskie.

Ludność województwa na koniec 2014 r. liczyła 1263176 osób, tj. mniej o 1,5% niż w 2010 r. Skala ubytku populacji była jedną z najwyższych w kraju, obok województw: łódzkiego i opolskiego. Procesy depopulacyjne przebiegały sukcesywnie w kolejnych latach (przy pewnym nasileniu od 2013 r.)

i w większym stopniu dotknęły tereny miejskie.

Ludność na terenie województwa nie jest rozmieszczona równomiernie, o czym przesądzają zarówno warunki przyrodniczo-geograficzne, jak i społeczno-ekonomiczne. Świętokrzyskie jest jednym

*Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowym okresie.*

*Prezentowane dane dotyczą ludności **faktycznie zamieszkałej** w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.*

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

ze słabiej zaludnionych województw w kraju, znacznie poniżej średniej krajowej. W końcu 2014 r. średnia gęstość zaludnienia wyniosła 108 osób na km² wobec 123 w kraju i kształtowała się na poziomie niższym niż w 2010 r. (110 osób na km²). Wskaźnik ten charakteryzował się jednak znacznym zróżnicowaniem terytorialnym. Podregion kielecki, grupujący centralne i północne obszary uprzemysłowione, był ponad dwukrotnie gęściej zaludniony niż podregion sandomiersko-jędrzejowski, który obejmuje rolnicze południe województwa (odpowiednio 154 osoby/km² wobec 73). Obszarami podregionu kieleckiego najgęściej zaludnionymi pozostały: miasto stołeczne

Kielce, w którym wskaźnik wyniósł 1814 osób/km² oraz dawne powiaty przemysłowe, tj. skarżyski (196 osób), ostrowiecki (184) oraz starachowicki (177). Z kolei najmniejsze zagęszczenie wystąpiło w powiatach o charakterze rolniczym: włoszczowskim (51 osób/km²), opatowskim (60) i pińczowskim (66).

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2010 ^a	2011	2012	2013	2014
POLSKA					
Stan w dniu 30 VI w tys.	38517	38526	38534	38502	38484
w tym kobiety	19869	19876	19882	19868	19861
Miasta	23449	23405	23360	23292	23245
Wieś	15068	15121	15174	15211	15239
Stan w dniu 31 XII					
w tys.	38530	38538	38533	38496	38479
na 1 km ²	123	123	123	123	123
w tym kobiety					
w tys.	19877	19884	19884	19866	19859
na 100 mężczyzn	107	107	107	107	107
Miasta w tys.	23429	23386	23336	23258	23216
w %	60,8	60,7	60,6	60,4	60,3
Wieś w tys.	15101	15153	15197	15238	15262
w %	39,2	39,3	39,4	39,6	39,7
ŚWIĘTOKRZYSKIE					
Stan w dniu 30 VI w tys.	1285	1280	1276	1270	1265
w tym kobiety	657	655	652	650	648
Miasta	581	577	574	570	566
Wieś	704	703	702	701	700
Stan w dniu 31 XII					
w tys.	1283	1278	1274	1268	1263
na 1 km ²	110	109	109	108	108
w tym kobiety					
w tys.	656	654	652	649	647
na 100 mężczyzn	105	105	105	105	105
Miasta w tys.	579	576	572	568	564
w %	45,1	45,0	44,9	44,8	44,6
Wieś w tys.	704	703	702	700	699
w %	54,9	55,0	55,1	55,2	55,4

^a Patrz nota na str. 24.

Struktura ludności według płci w województwie świętokrzyskim nie ulega zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek od pięciu lat utrzymywał się na poziomie 51,2%. Niezmiennosc proporcji płci notowano również w kraju, przy czym nieco wyższa niż w naszym regionie umiarkowanie podniosła udział kobiet do 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) przyjmował w województwie wartość 105 wobec 107 w Polsce. Przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn wyraźnie widoczna była w miastach, w których wskaźnik osiągnął wartość 110, podczas gdy na wsi występowała prawie równowaga płci – 101.

Tabl. 3. **Ludność według województw**
Stan w dniu 31 XII

Województwa	Ludność w tys.					Średnioroczne tempo przyrostu/ ubytku liczby ludności w %			
	2010	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Polska	38530	38538	38533	38496	38479	0,0	0,0	-0,1	0,0
Dolnośląskie	2917	2917	2914	2910	2908	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Kujawsko-pomorskie	2099	2098	2096	2093	2090	0,0	-0,1	-0,2	-0,1
Lubelskie	2179	2172	2166	2156	2148	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4
Lubuskie	1023	1023	1023	1021	1020	0,0	0,0	-0,2	-0,1
Łódzkie	2542	2534	2525	2513	2504	-0,3	-0,4	-0,5	-0,4
Małopolskie	3337	3347	3354	3361	3368	0,3	0,2	0,2	0,2
Mazowieckie	5267	5286	5302	5317	5335	0,4	0,3	0,3	0,3
Opolskie	1017	1014	1010	1004	1001	-0,3	-0,4	-0,6	-0,4
Podkarpackie	2128	2129	2130	2129	2129	0,0	0,1	0,0	0,0
Podlaskie	1203	1201	1199	1195	1192	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3
Pomorskie	2275	2284	2290	2296	2302	0,4	0,3	0,3	0,3
Śląskie	4635	4626	4616	4599	4586	-0,2	-0,2	-0,4	-0,3
Świętokrzyskie	1283	1278	1274	1268	1263	-0,3	-0,3	-0,5	-0,4
Warmińsko-mazurskie ...	1454	1453	1451	1447	1444	-0,1	-0,1	-0,3	-0,2
Wielkopolskie	3447	3455	3462	3467	3473	0,3	0,2	0,1	0,2
Zachodniopomorskie	1724	1723	1721	1719	1715	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2

Narastające w ostatnich latach niekorzystne zmiany struktury wiekowej ludności miały w Świętokrzyskim większe natężenie niż w kraju. Na przestrzeni lat 2010-2014 ubyło 8,1% dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat (w kraju 4,1%), a ich udział w populacji spadł z 18,3% do 17,0%. Liczebność grupy w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 3,1% (w kraju o 2,4%), a jej udział – z 63,6% do 62,6%. Jednocześnie szybko rośnie populacja osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej). Ich liczba wzrosła o 10,9% (w kraju o 13,2%), a odsetek - z 18,1% do 20,4%. Zmiany struktury pokoleniowej wpłynęły na relacje między poszczególnymi grupami wieku ekonomicznego ludności. Kierunek tych zmian obrazują współczynniki obciążenia demograficznego.

Tabl. 4. **Wskaźniki obciążenia demograficznego w województwie świętokrzyskim**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57	58	58	59	60
Miasta	53	55	56	58	60
Wieś	61	60	60	60	60
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	99	104	109	115	120
Miasta	114	121	128	135	143
Wieś	90	93	97	100	104
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	29	29	30	31	33
Miasta	28	30	32	34	35
Wieś	29	29	29	30	30

Poziom zaawansowania procesu starzenia się społeczeństwa prześledzić można również w biologicznych grupach wieku, poprzez stosunek populacji w wieku 65 lat i więcej do liczby dzieci i młodzieży poniżej 15 roku życia. Tempo wzrostu mocno różnicowała płeć i miejsce zamieszkania. Wskaźniki te kształtowały się szczególnie niekorzystnie dla populacji kobiet i mieszkańców miast.

Tabl. 5. **Relacja osób w wieku 65 lat i więcej do 100 osób w wieku 14 lat i mniej w województwie świętokrzyskim**

Stan w dniu 31 XII

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
				razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
2010	102	76	130	112	83	141	96	70	122
2011	106	79	134	118	88	149	98	72	125
2012	110	82	140	124	93	157	101	75	128
2013	115	86	145	131	99	165	104	78	131
2014	119	90	150	138	104	174	107	81	134

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

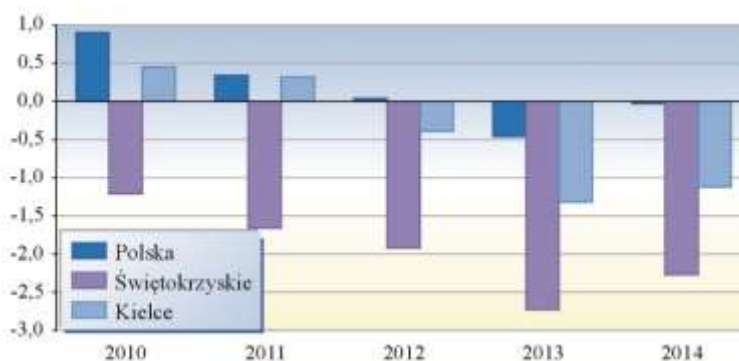
W 2014 r. zanotowano lekkie wyhamowanie spadku liczby urodzeń. Nie wpłynęło to zasadniczo na ich poziom, który pozostał niski - zarejestrowano 10756 urodzeń żywych, tj. mniej o 1689 niż przed czterema laty. **Współczynnik urodzeń żywych** wyniósł 8,5‰ wobec 9,7‰ w 2010 r.

Liczba zgonów na przestrzeni pięciu lat była zmienna. W 2014 r. w województwie zmarło 13627 osób, a ogólny **współczynnik zgonów** osiągnął 10,8‰ wobec 10,9‰ w 2010 r. Umieralność niemowląt ukształtowała się na najniższym poziomie w badanym pięcioleciu, co obrazował **współczynnik zgonów niemowląt**, który zmalał z 6,3‰ do 3,1‰.

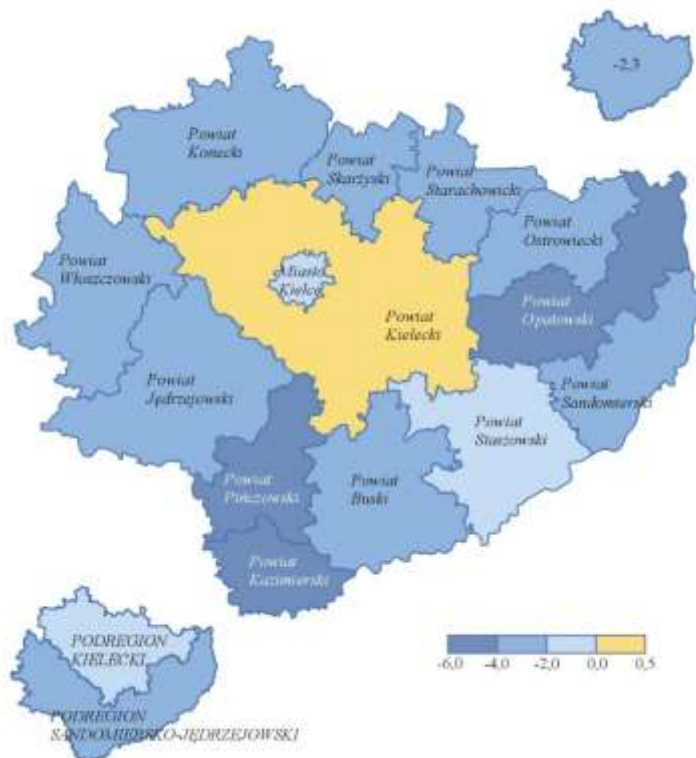
Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

Do 2013 r. w Świętokrzyskim pogłębiał się ujemny **przyrost naturalny** (z 1561 do 3473). W ostatnim roku jednak zanotowano mniejszy ubytek ludności (o 2871 osób), wynikający przede wszystkim ze spadku liczby zgonów przy niewielkim wzroście liczby urodzeń. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 2,3‰, podczas gdy cztery lata wcześniej sięgał minus 1,2‰. W Polsce proces ubytku naturalnego ludności odnotowano dopiero w 2013 r., natomiast bieżący wskaźnik nie wykazywał zmian kształtując się na poziomie 0,0‰.

Wyk. 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

Wyk. 12. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2014 r.**

W województwie współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował dodatnie wartości w powiecie kieleckim (od 1,8‰ w 2010 r. do 0,5‰ w 2014 r.). W mieście na prawach powiatu Kielce trzeci rok z rzędu wskaźnik wykazał ubytek ludności (-1,1‰). W pozostałych powiatach również notowano straty naturalne, przy czym największe w powiatach: pińczowskim (-5,9‰), opatowskim (-5,7‰) i kazimierskim (-5,1‰).

Sukcesywnie (z wyraźnym nasileniem w 2013 r.) malała liczba małżeństw zawieranych w świętokrzyskich urzędach stanu cywilnego. W 2014 r. zarejestrowano ich 6051, tj. mniej o 1782 niż w 2010 r. **Współczynnik małżeństw** w powiatach oscylował pomiędzy 5,3‰ – 4,3‰ i po raz drugi ukształtował się niżej od przeciętnego w Polsce (4,8‰ wobec 4,9‰).

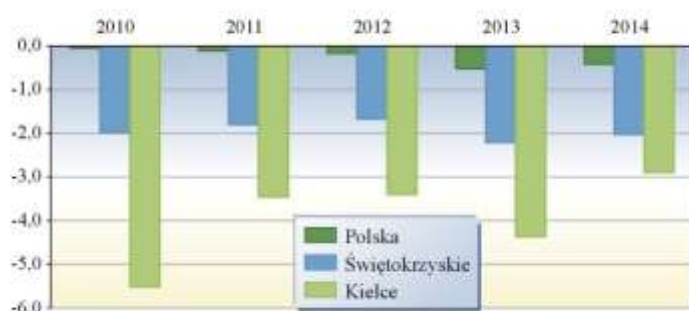
Tabl. 6. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA					
Małżeństwa	5,9	5,4	5,3	4,7	4,9
Urodzenia żywe	10,7	10,1	10,0	9,6	9,8
Zgony	9,8	9,7	10,0	10,1	9,8
w tym niemowląt ^a	5,0	4,7	4,6	4,6	4,2
Przyrost naturalny ^b	0,9	0,3	0,0	-0,5	0,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych					
na pobyt stały	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,4
w tym zagranicznych	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE					
Małżeństwa	6,1	5,4	5,3	4,6	4,8
Urodzenia żywe	9,7	9,1	9,0	8,4	8,5
Zgony	10,9	10,7	10,9	11,2	10,8
w tym niemowląt ^a	6,3	6,0	3,6	4,9	3,1
Przyrost naturalny ^b	-1,2	-1,7	-1,9	-2,7	-2,3
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych					
na pobyt stały	-2,0	-1,8	-1,7	-2,2	-2,0
w tym zagranicznych	0,0	0,1	0,0	-0,2	-0,1
KIELCE					
Małżeństwa	6,1	5,1	5,0	4,3	4,3
Urodzenia żywe	9,6	9,1	9,1	8,4	8,5
Zgony	9,2	8,8	9,5	9,7	9,6
w tym niemowląt ^a	3,6	5,4	1,6	5,9	1,8
Przyrost naturalny ^b	0,4	0,3	-0,4	-1,3	-1,1
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych					
na pobyt stały	-5,5	-3,5	-3,4	-4,4	-2,9
w tym zagranicznych	-0,3	0,0	-0,1	-0,5	-0,3

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

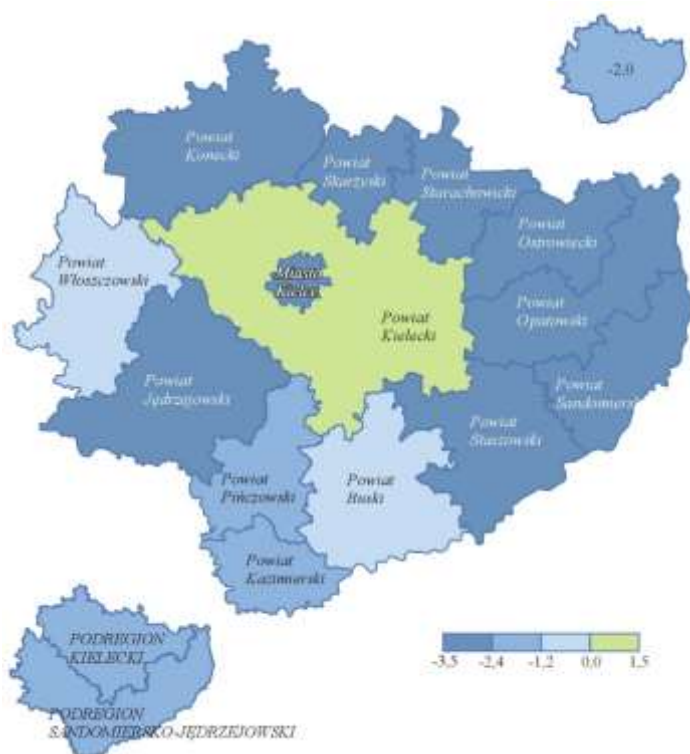
W przekroju pięciu lat **saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych** ludności na pobyt stały pozostawało ujemne, przy czym przewaga emigracji malała do 2012 r., a w ostatnich latach pozostawała wysoka (mimo pewnego spadku w 2014 r.).

Wykr. 13. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności**

2012 r. niewielki, ale ciągły wzrost ubytków. Nasilenie zjawiska zanotowano (podobnie, jak w województwie) w 2013 r., po czym nastąpiło jego niewielkie wyhamowanie - do minus 0,4‰.

Wykr. 14. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2014 r.**

Ubytek migracyjny zwiększył się z 2545 w 2010 r. do 2570 w 2014 r. Współczynnik obrazujący straty migracyjne w przeliczeniu na 1000 ludności osiągnął poziom sprzed czterech lat, tj. minus 2,0. Odmienny trend obserwowano w kraju, w którym wskaźnik wykazywał do

Po raz kolejny niekorzystnie ukształtowało się saldo migracji zagranicznych. Liczba osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w regionie była w 2014 r. o 106 mniejsza od liczby emigrujących (w 2012 r. przekraczała ją o 52). Wskaźnik w przeliczeniu na 1000 ludności wyniósł minus 0,1. W Polsce straty emigracyjne pozostały wyraźnie wyższe - minus 0,4‰.

Świętokrzyskie pozostaje w grupie województw o wysokim zagrożeniu migracyjnym. Tym bardziej, że jedynym powiatem, w którym utrzymywało się dodatnie saldo migracji ogólnej był kielecki (1,5‰). W pozostałych powiatach wystąpiły ubytki – najmniejszy w buskim (-0,6‰), a najwyższy w starachowickim (-3,5‰) oraz opatowskim i ostrowieckim (po -3,4‰).

Dane prezentujące ludność w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – krótkookresowe).

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w województwie świętokrzyskim wyniosło w 2014 r. 89 osób, tj. o 2 mniej niż przed rokiem, podczas gdy w kraju – 144 osoby, tj. o 1 osobę więcej. Niższe wskaźniki odnotowano jedynie w województwach: podlaskim i lubelskim (odpowiednio: 82 i 84 osoby). Z kolei wyniki powyżej średniej krajowej odnotowano w województwach: mazowieckim (251 osób), wielkopolskim (183 osoby), śląskim (158 osób) i dolnośląskim (152 osoby). Poza świętokrzyskim, wskaźnik ten zmniejszył się na przestrzeni roku jeszcze w czterech województwach (kujawsko-pomorskim, małopolskim, śląskim i zachodniopomorskim). Wzrost odnotowano natomiast w ośmiu województwach, przy czym najwyższy wystąpił w województwie wielkopolskim (o 8 osób do 183).

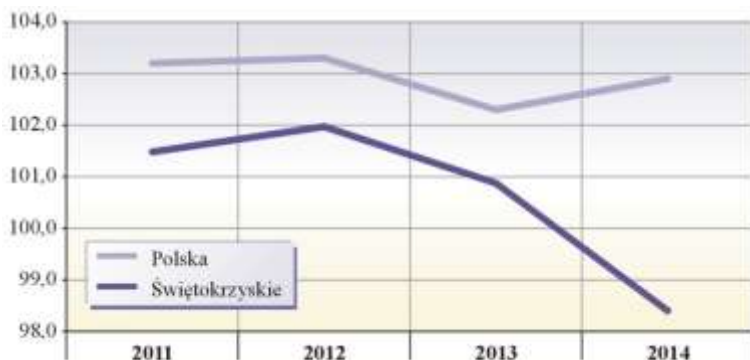
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim, w 2014 r. ukształtowało się na poziomie 113,0 tys. osób, tj. o 2,4% niższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec spadku o 1,1% odpowiednio w 2013 r.). W skali kraju odnotowano wzrost zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,6%, podczas gdy w 2013 r. zmniejszyło się ono o 1,0%.

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

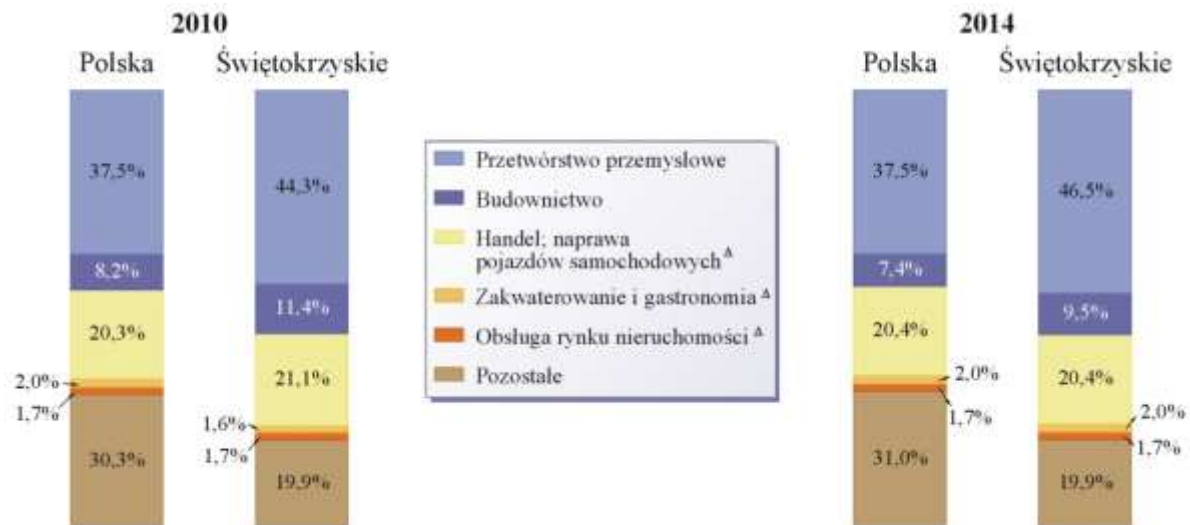
Tabl. 7. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014		
	w tysiącach		2010=100	2013=100	
Polska	5372,6	5494,5	5529,5	102,9	100,6
Świętokrzyskie	114,9	115,9	113,0	98,4	97,6
m. Kielce	38,8	37,0	35,0	90,2	94,6

Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
Przeciętne miesięczne 2010 = 100

Wyk. 16. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Udział zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym wyniósł 52,5 tys. osób, tj. 46,5% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw, natomiast najmniejszą grupę stanowili zatrudnieni w działalności związanej z informacją i komunikacją (0,9 tys. osób, tj. 0,8% ogólnej liczby zatrudnionych).

Tabl. 8. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim

Wyszczególnienie	2013				2014				w tys. osób
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	99,0	99,1	99,4	98,9	98,5	98,2	98,1	97,6	113,0
w tym:									
Przemysł	99,2	98,8	99,3	99,1	99,9	99,8	99,5	99,0	59,5
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	99,1	98,5	99,5	99,3	100,1	100,1	99,5	99,5	52,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A	103,4	103,1	98,7	97,9	100,1	100,9	103,6	104,4	3,6
Budownictwo	92,8	91,1	92,1	88,8	88,7	89,8	88,8	89,3	10,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A	102,2	102,3	101,9	101,4	97,0	96,1	96,1	95,2	23,0
Transport i gospodarka magazynowa	94,6	96,4	97,4	99,6	99,0	97,4	96,9	95,8	6,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^A	95,1	107,8	103,5	104,4	110,4	108,3	116,9	114,9	2,3
Informacja i komunikacja	104,1	106,2	104,4	101,4	104,0	100,2	99,6	102,1	0,9
Obsługa rynku nieruchomości ^A	96,5	98,6	98,3	100,0	96,2	96,2	96,5	97,4	1,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	98,7	102,1	102,1	105,0	96,5	95,1	95,2	92,7	2,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^A	107,2	108,9	107,4	108,2	106,0	106,1	108,6	107,2	3,7

W porównaniu z rokiem 2013 przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się w większości sekcji sektora przedsiębiorstw, zarówno w sferze produkcyjnej, jak i usługowej. W największym stopniu przeciętne zatrudnienie zostało ograniczone w budownictwie (o 10,7%). W przemyśle obniżyło się o 1,0%, w tym w przetwórstwie przemysłowym o 0,5%. W sferze usługowej przeciętne zatrudnienie najbardziej zmniejszyło się w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 7,3%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 4,8%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,2%). Znaczący wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano natomiast w zakwaterowaniu i gastronomii (o 14,9%) oraz w administracji i działalności wspierającej (o 7,2%).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W 2014 r. wskaźniki charakteryzujące zmiany bezrobocia w skali roku, kształtowały się korzystniej niż przed rokiem – zmniejszyła się stopa bezrobocia i liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy. Niemniej jednak sytuacja na rynku pracy pozostała trudna. Pomimo wzrostu liczby ofert zatrudnienia, w dalszym ciągu prawie połowa z nich dotyczyła szkolenia lub stażu.

Województwo świętokrzyskie należy od lat do grupy województw o wysokiej stopie bezrobocia. Na koniec 2014 r. uplasowało się na 12 lokacie. Najwyższą pozycję zajęło województwo wielkopolskie ze wskaźnikiem 7,8%, natomiast w jeszcze trudniejszej sytuacji niż świętokrzyskie pozostały województwa: podkarpackie (14,8%), zachodniopomorskie (15,6%), kujawsko-pomorskie (15,7%) oraz warmińsko-mazurskie (18,9%).

W 2014 r. nadal główną przyczyną wyrejestrowania z ewidencji było podejmowanie pracy, a odsetek osób wyrejestrowanych z tego powodu zmniejszył się o 2,1 p.proc. do 43,1%. Jednocześnie nie odnotowano zmiany udziału osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy.

Odnotowano niższy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych kobiet, a także osób do 25 roku życia, osób bez doświadczenia zawodowego i bez wykształcenia średniego. Zwiększył się natomiast odsetek m. in.: osób powyżej 50 roku życia, osób długotrwale bezrobotnych, osób bez kwalifikacji zawodowych, osób, które samotnie wychowywały co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia oraz osób niepełnosprawnych.

W końcu grudnia 2014 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa świętokrzyskiego wyniosła 75,4 tys. osób. Począwszy od marca 2014 r. liczba osób pozostających w ewidencji urzędów pracy zmniejszała się w porównaniu z 2013 r. z każdym kolejnym miesiącem, i w efekcie na koniec 2014 r. jej stan był niższy o 14,7 tys. osób, tj. o 16,3% niż przed rokiem. W 2013 r. odnotowano natomiast na koniec okresu wzrost o 3,9%. Populacja bezrobotnych była również mniej liczna niż w 2010 r. (o 6,7 tys. osób, tj. o 8,2%).

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami).

W skali kraju, na koniec 2014 r. liczba bezrobotnych była o 15,4% niższa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 1,0% w 2013 r.), natomiast w stosunku do 2010 r. spadek wyniósł 6,6% i był o 1,6 p.proc. mniejszy niż w skali województwa.

Tabl. 9. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	2157,9	1825,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2709,4	2452,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2688,2	2786,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	83	70	46
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	12,4	13,4	11,5
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	82,1	90,1	75,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	125,0	107,5	98,2
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	126,7	104,1	112,9
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	190	149	114
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	15,2	16,6	14,2
KIELCE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	11,4	12,2	10,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	16,7	14,1	13,0
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	16,5	13,6	14,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	763	243	210
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	10,6	11,3	9,8

^a W ciągu roku. ^b Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych w latach 2010-2014 r. na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

W województwie świętokrzyskim w końcu 2014 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach, przy czym największy – w powiatach: starachowickim (o 20,8%), kieleckim (o 20,2%), koneckim (o 19,8%) i ostrowieckim (o 18,3%), a najmniejszy – w powiatach: kazimierskim (o 8,4%), pińczowskim (o 12,0%) i opatowskim (o 12,1%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W omawianym okresie 87,2% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2013 r. – 86,7%), 78,8% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 77,9%), a 56,3% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 56,2%).

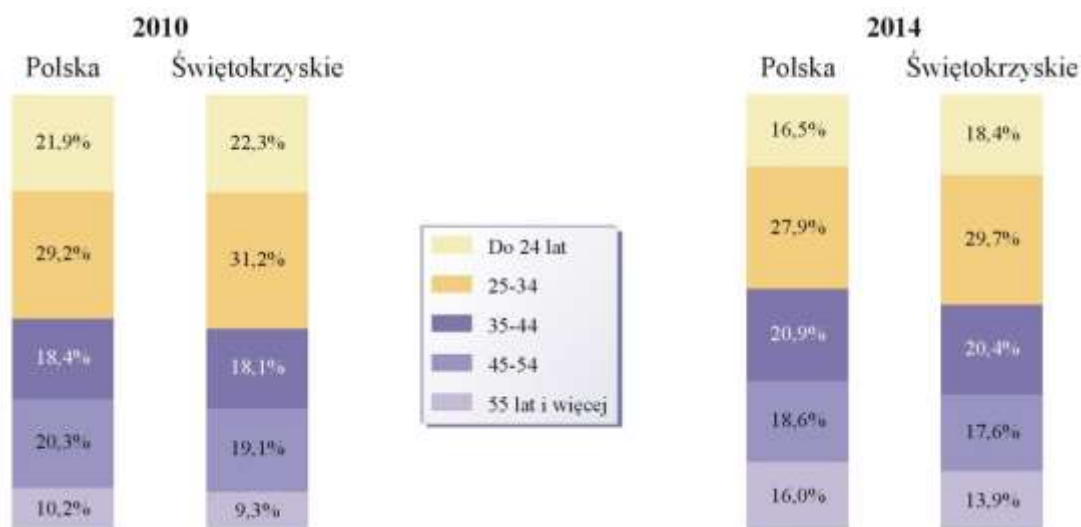
W końcu grudnia 2014 r. w województwie świętokrzyskim wśród bezrobotnych, odwrotnie niż w kraju, przeważali mężczyźni. Stanowili oni 51,5% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 16,1% niższa niż rok wcześniej. W tym samym czasie populacja bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 16,6%, a ich udział spadł o 0,1 p.proc.

Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych, których wiek nie przekroczył 35 lat. W końcu grudnia 2014 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (22,4 tys.), choć ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,2 p.proc. do 29,7%). Bezrobotni, którzy nie ukończyli 25 roku życia stanowili 18,4%, tj. 13,9 tys. osób (o 1,6 p.proc. mniej niż w 2013 r.).

Na przestrzeni roku zwiększył się udział osób bezrobotnych w wieku 35-44 lata – o 0,7 p.proc. do 20,4%, a także osób w wieku 55 lat i więcej – o 1,3 p.proc. do 13,9%.

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**

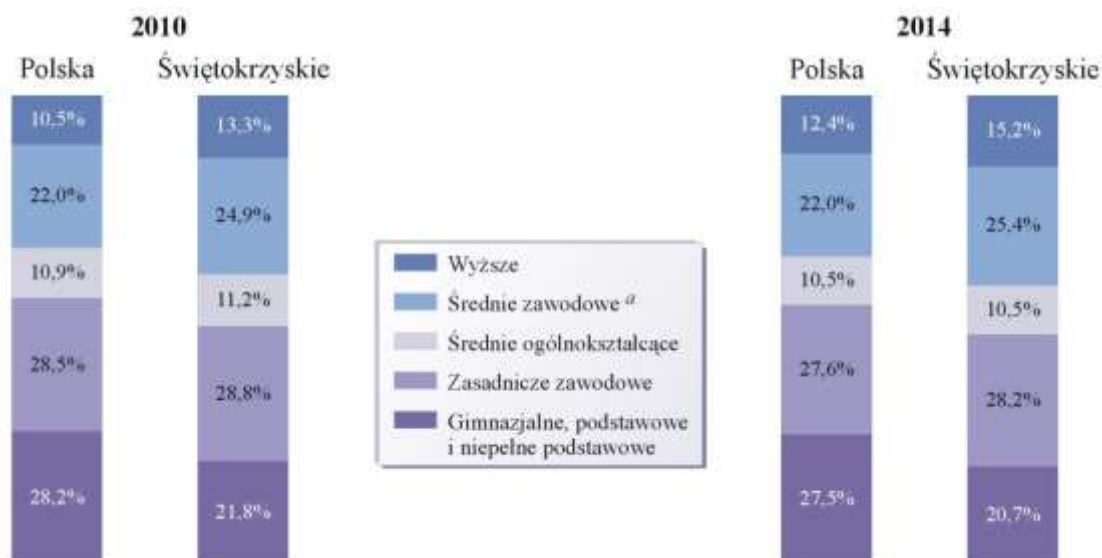
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Według stanu na koniec 2014 r. 48,9% stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 20,7% i 28,2% ogółu bezrobotnych), a 25,4% legitymowało się wykształceniem średnim zawodowym (łącznie z policealnym). Problemy na rynku pracy odczuwały również osoby z wyższym wykształceniem, których zbiorowość w ciągu ostatniego roku zmniejszyła się najslabiej (o 14,8%), a ich odsetek wzrósł o 0,3 p.proc. do poziomu 15,2%.

Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**

Stan w dniu 31 XII

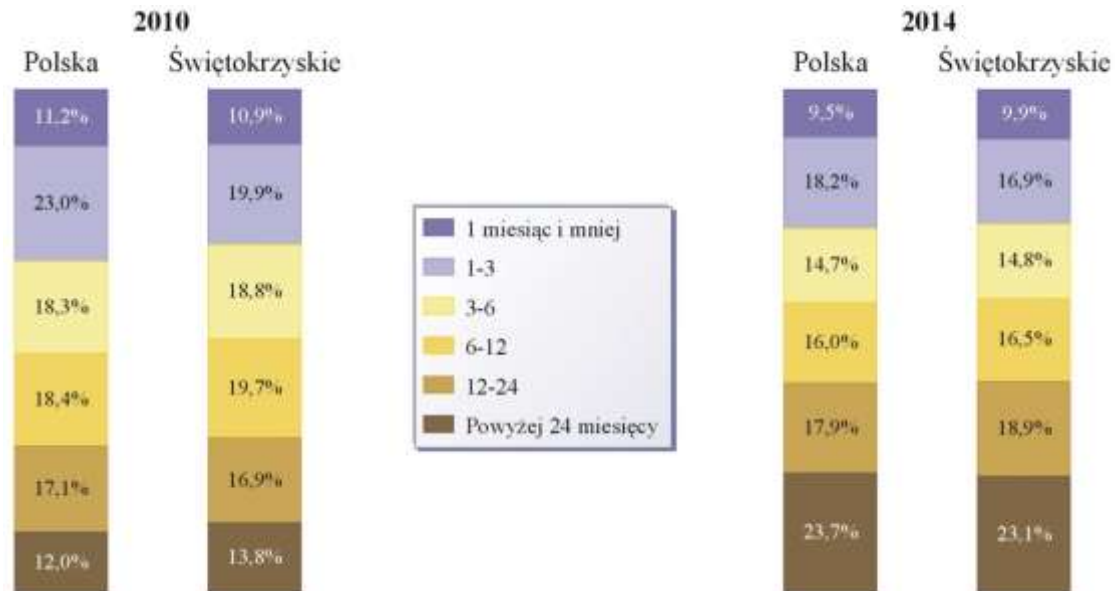

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Pośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy najmniejszy spadek (o 0,6%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące (jej udział wzrósł do 23,1%, tj. o 3,7 p.proc.). Zwiększył się również udział osób pozostających bez pracy do 3 miesięcy do 26,7%, tj. o 2,3 p.proc. Zmniejszył się nato-

miast odsetek osób pozostających bez pracy: 3-6 miesięcy do 14,8% (o 3,0 p.proc.) oraz 6-12 miesięcy do 16,5%, tj. o 3,0 p.proc.

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby dotychczas niepracujące oraz z krótkim stażem pracy (do 5 lat) – na koniec 2013 r. stanowiły one 60,7%, tj. o 0,1 p.proc. więcej niż przed rokiem. Na koniec omawianego okresu osoby bez stażu pracy stanowiły blisko 21,2% ogółu zarejestrowanych, ze stażem od 1 roku do 5 lat – 22,2% oraz do 1 roku – 17,3%. W porównaniu z rokiem poprzednim zdecydowanie pogorszyła się sytuacja osób ze stażem do 1 roku, których odsetek wzrósł o 1,1 p.proc.

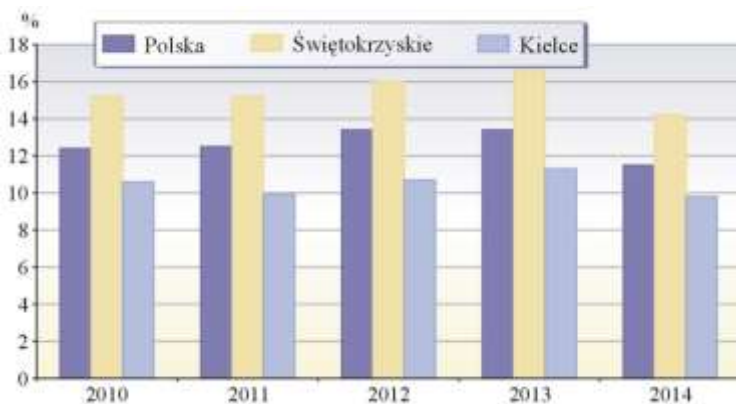
Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowili 88,6% ogółu bezrobotnych. W związku z nowelizacją ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie z dniem 28 maja 2014 r., zmianie uległ katalog osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy i w efekcie stan „ogółem” tej subpopulacji nie jest w pełni porównywalny z wielkością ubiegłoroczną. W omawianym okresie nadal ponad połowę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, których udział w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem zwiększył się o 3,9 p.proc. w skali roku – do 59,0%. Zwiększył się również odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,0 p.proc. do 23,3%) oraz poszukujących pracy niepełnosprawnych (o 0,6 p. proc. do 5,8%). Odnotowano natomiast zmniejszenie udziału bezrobotnych w wieku do 25 lat (o 1,6 p.proc. do 18,4%). W ujęciu rocznym, liczba osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy najbardziej zmniejszyła się wśród osób w wieku do 25 lat (o 22,9%) oraz osób w wieku 50 lat i więcej (o 12,5%). Liczebność subpopulacji osób długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się natomiast o 10,4%.

Tabl. 10. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim**

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	92,0	84,2	86,2	90,1	90,6	79,5	76,0	75,4
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	104,3	104,7	107,3	103,9	102,2	94,4	88,1	83,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	29,5	22,1	29,2	26,6	25,3	20,3	26,3	26,4
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	115,7	108,8	109,4	90,7	85,7	91,6	90,0	99,1
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	24,2	30,0	27,2	22,7	24,8	31,4	29,8	26,9
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	118,2	106,4	101,4	98,9	102,5	104,7	109,7	118,6
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób	5,3	-7,8	2,0	3,9	0,5	-11,1	-3,6	-0,5
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	16,8	15,6	15,9	16,6	16,6	14,9	14,3	14,2

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Od marca do grudnia 2014 r. stopa bezrobocia rejestrowanego kształtowała się na niższym poziomie niż rok wcześniej. W końcu 2014 r. stopa bezrobocia rejestrowanego osiągnęła poziom 14,2% i była o 2,4 p.proc. niższa niż przed rokiem, natomiast w stosunku do 2010 r. spadła o 1,0 p.proc. W kraju stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 11,5%, tj. o 1,9 p.proc. mniej niż przed rokiem, natomiast w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. była niższa o 0,9 p.proc.

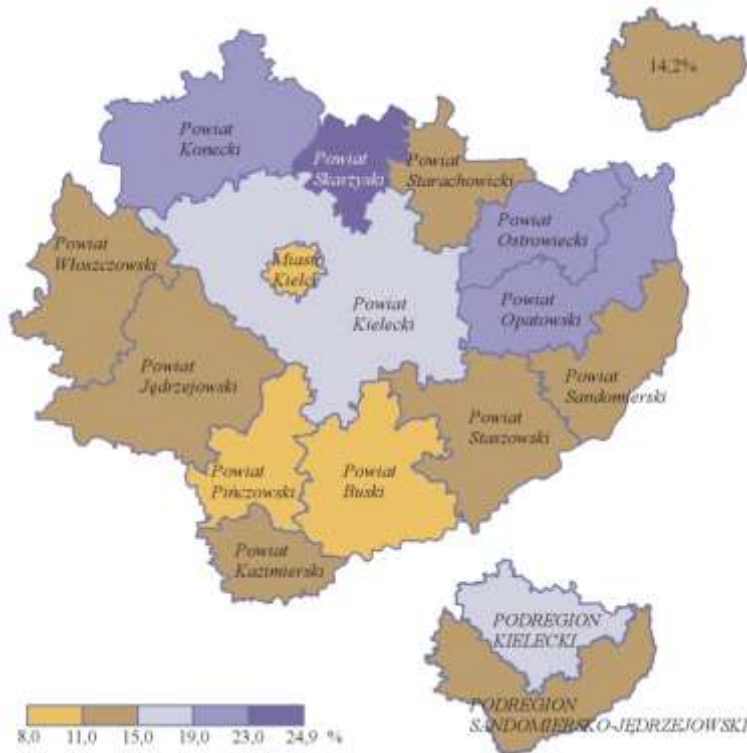
Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

Spadek omawianego wskaźnika w skali roku odnotowano we wszystkich powiatach i wyniósł on od 1,0 p.proc. w powiecie kazimierskim do 3,8 p.proc. w powiecie koneckim. Najgłębszy spadek notowano w powiecie koneckim (o 3,8 p.proc. do 20,4%), kieleckim (o 3,5 p.proc. do 16,9%), ostrowieckim (o 3,4 p.proc. do 19,1%).

W 2014 r. nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wyniosła 16,9 p.proc. i w skali roku zmniejszyła się

o 1,6 p.proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: skarżyskim (24,9%), opatowskim (20,8%), koneckim (20,4%) oraz ostrowieckim (19,1%), zaś najniższą - w powiatach: buskim (8,0%), pińczowskim (9,5%) i mieście na prawach powiatu Kielce (9,8%).

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2014 r.**
Stan w dniu 31 XII

W 2014 r. w województwie świętokrzyskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 98,2 tys. osób i była mniejsza niż przed rokiem (o 9,2 tys., tj. o 8,6%), natomiast w porównaniu z zanotowaną w 2010 r. – niższa o 26,8 tys., tj. o 21,4%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zwiększył się w stosunku do 2013 r. o 1,2 p.proc. i wyniósł 83,8%.

Zwiększył się również odsetek osób dotychczas pracujących (do 76,5%, tj. o 0,7 p.proc.) oraz osób zamieszkałych na wsi (do 55,8%, tj. o 0,7 p.proc.). W skali roku wśród nowo zarejestrowanych zmniejszył się natomiast

udział absolwentów (do 12,2%, tj. o 0,8 p.proc.) oraz zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (do 5,2%, tj. o 0,2 p.proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie świętokrzyskim w ciągu 2014 r. skreślono 112,9 tys. osób, tj. więcej o 8,5% niż przed rokiem oraz mniej o 10,9% niż w analogicznym okresie 2010 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 48,7 tys. osób (wobec 47,0 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w ujęciu rocznym o 2,1 p.proc. do 43,1%.

Na przestrzeni 2014 r. urzędy pracy skierowały na szkolenia o 2,6% więcej osób niż rok wcześniej (2,9 tys. wobec 2,8 tys.), a ich udział zmniejszył się o 0,2 p.proc. do 2,5%. Zwiększyła się natomiast liczba osób (o 23,0%), które rozpoczęły staż (13,4 tys. wobec 10,9 tys.). Odsetek stażystów w ogólnej liczbie osób wykreślonych z ewidencji w 2014 r. wzrósł o 1,4 p.proc. do 11,9%.

W strukturze osób wykreślonych z ewidencji zmiany odnotowano także w przypadku osób, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (spadek do 2,6%, tj. o 0,6 p.proc.). Więcej osób niż w 2013 r. dobrowolnie rezygnowało ze statusu bezrobotnego (8,2%, tj. o 1,9 p.proc. mniej).

Podobnie, jak przed rokiem, 21,0% osób utraciło status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy.

O płynności rynku pracy oraz poziomie bezrobocia decyduje m. in. rotacja bezrobotnych, czyli napływ i odpływ osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. W 2014 r. w województwie świętokrzyskim bilans bezrobotnych kształtował się korzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 14,7 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji (w 2013 r. przeciwnie – o 3,4 tys. osób przeważały zarejestrowania). Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 87,0% wobec 88,0% w kraju.

Powiatowe urzędy pracy w województwie świętokrzyskim w ciągu całego 2014 r. miały do dyspozycji 33,9 tys. ofert pracy, tj. o 23,6% więcej niż rok wcześniej. Jednak, podobnie, jak przed rokiem co druga z ofert dotyczyła szkolenia lub stażu. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 114 bezrobotnych (wobec 149 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był o 68 osób wyższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiecie buskim (46 osób na 1 ofertę), kieleckim (61 osób) oraz sandomierskim (62 osoby). Na przeciwnym biegunie znalazły się powiaty: włoszczowski, gdzie na 1 ofertę przypadało 334 osoby bezrobotne, konecki (330 osób) i jędrzejowski (314 osób).

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2014 r. w województwie świętokrzyskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- odnotowano niewielki wzrost aktywności zawodowej, przy czym nadal wyższą aktywnością zawodową charakteryzowali się mężczyźni i mieszkańcy wsi,
- zwiększyła się liczba pracujących niezależnie od płci; przy czym jej dynamika była znacznie wyższa w przypadku subpopulacji kobiet, ponadto więcej osób niż przed rokiem pracowało na wsi, natomiast mniej – w miastach,
- odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia - wzrost ten dotyczył obydwu płci (większy był wśród kobiet) oraz mieszkańców wsi,
- wystąpił wyraźny spadek liczby bezrobotnych, przy czym dotyczył on subpopulacji kobiet i osób zamieszkałych w miastach,
- mniejsza niż przed rokiem była stopa bezrobocia, a jej niższy poziom nadal występował na obszarach wiejskich, nie mniej jednak stopa bezrobocia należała do najwyższych w kraju,
- zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi,
- zwiększyła się zbiorowość biernych zawodowo; przy czym wzrost ten odnotowano jedynie wśród kobiet oraz mieszkańców wsi.

W IV kwartale 2014 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie liczyła 664 tys. osób, a biernych zawodowo – 519 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (599 tys. osób) i bezrobotni (65 tys. osób).

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

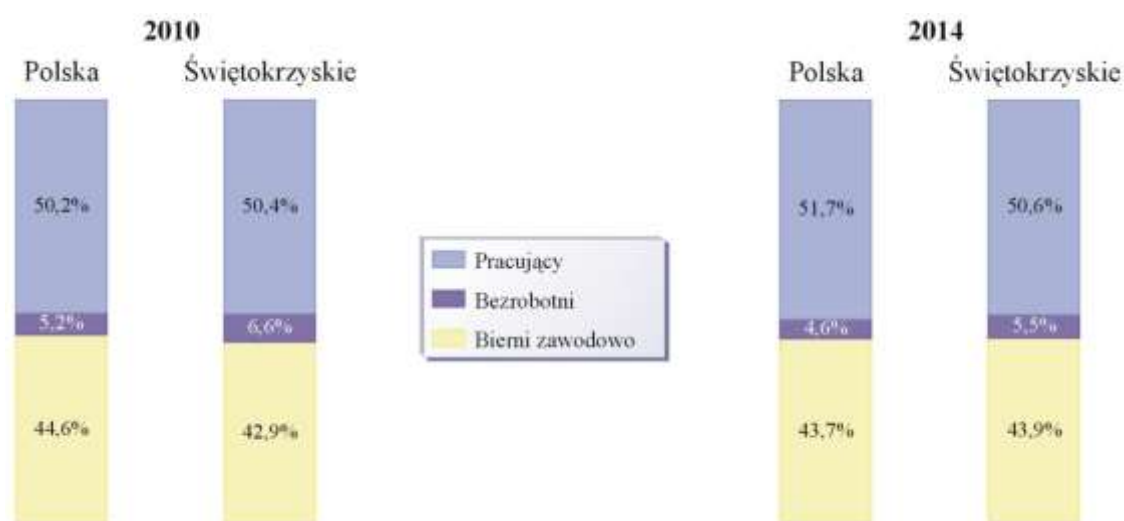
Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

Tabl. 11. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17154	17414	17427
pracujący	15557	15713	16018
bezrobotni	1597	1700	1410
Bierni zawodowo w tys.	13826	13621	13543
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,1	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	50,6	51,7
Stopa bezrobocia w %	9,3	9,8	8,1
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	690	650	664
pracujący	609	577	599
bezrobotni	80	73	65
Bierni zawodowo w tys.	519	515	519
Współczynnik aktywności zawodowej w %	57,1	55,8	56,1
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,4	49,5	50,6
Stopa bezrobocia w %	11,6	11,2	9,8

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale 2013 r., jak i cztery lata wcześniej. W odniesieniu do analogicznego okresu 2013 r. zwiększył się o 1,1 p.proc. udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, natomiast zmalał odsetek osób bezrobotnych i biernych zawodowo odpowiednio o: 0,8 p.proc. i 0,3 p.proc. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. obserwowano wzrost udziału pracujących (o 0,2 p.proc.) oraz biernych zawodowo (o 1,0 p.proc.), natomiast spadek - odsetka bezrobotnych (o 1,1 p.proc.).

Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale

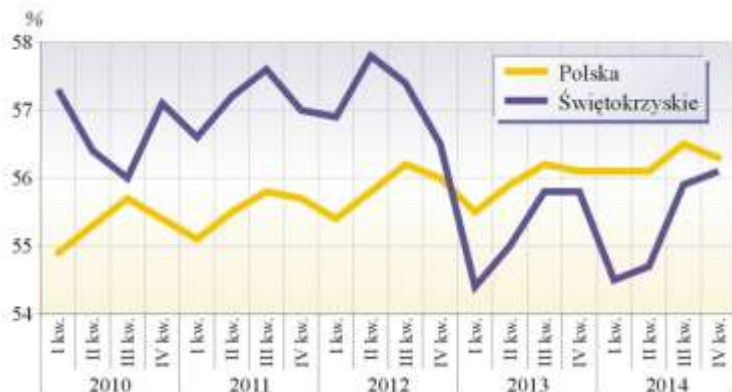

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2014 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 2,2%, przy czym wzrost notowano niezależnie od płci oraz wśród mieszkańców wsi. Z kolei w odniesieniu do sytuacji sprzed czterech lat, liczba aktywnych zawodowo spadła o 3,8% - spadek dotyczył zarówno kobiet, jak i mężczyzn oraz mieszkańców wsi.

W omawianym okresie w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 56,1% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,3%). W ujęciu rocznym w województwie zaobserwowano niewielki wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 23. Współczynnik aktywności zawodowej

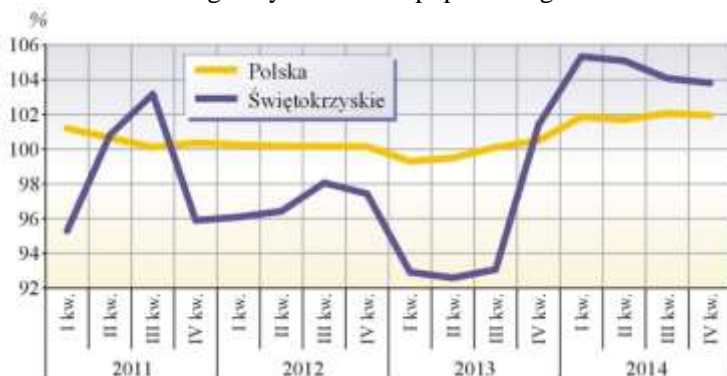

o 0,3 p.proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. - spadł o 1,0 p.proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost - odpowiednio o: 0,2 p.proc. i 0,9 p.proc.). W IV kwartale 2014 r. w województwie świętokrzyskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (65,2%, wobec 47,6%). Bardziej aktywni byli mieszkańcy wsi, gdzie wskaźnik osiągnął 58,8%, podczas gdy w miastach – 53,0%.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Wyk. 24. Dynamika liczby pracujących
analogiczny okres roku poprzedniego = 100

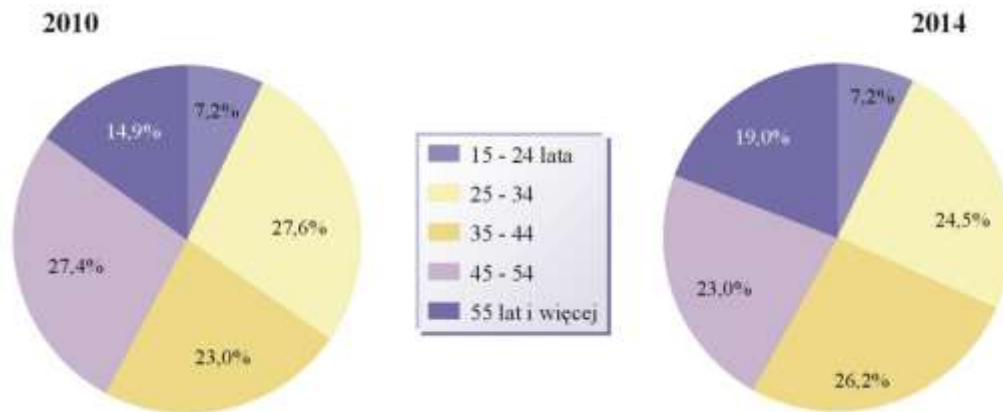

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2014 r. liczyła 599 tys. i była o 3,8% wyższa niż zanotowana rok wcześniej. Było to wynikiem wzrostu zarówno liczby pracujących mężczyzn (o 0,9%), jak i kobiet posiadających pracę (o 7,7%). W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. omawiana populacja zmniejszyła się o 10 tys. osób (tj. o 1,6%), a obserwowany spadek dotyczył mężczyzn – o 3,2%, podczas gdy wśród kobiet odnotowano wzrost o 0,4%.

W analizowanym okresie w populacji pracujących mniejszy udział miały kobiety (44,6%).

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2014 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15-24 lata (7,2%) oraz 55 lat i więcej (19,0%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek mieściły się w granicach 23,0%-26,2%.

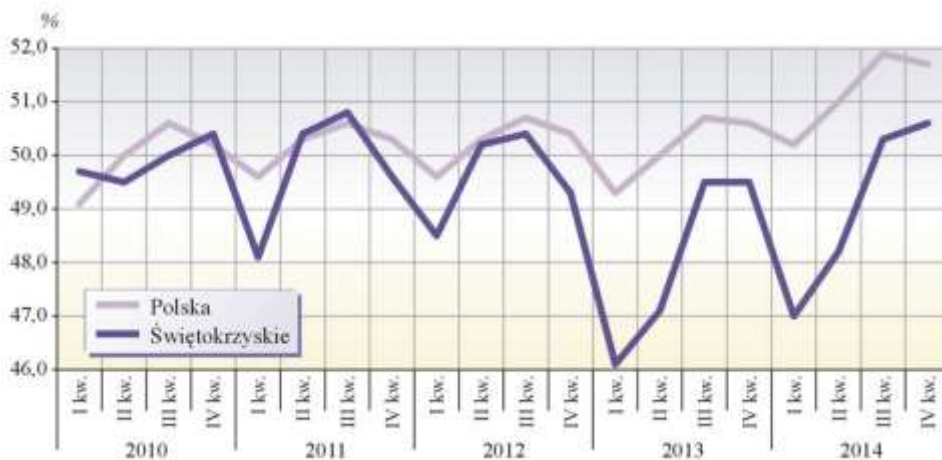
Wyk. 25. **Struktura pracujących według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale**

Wskaźnik zatrudnienia w województwie świętokrzyskim wyniósł 50,6% i był o 1,1 p.proc. niższy od średniego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2013 r. zwiększył się on o 1,1 p.proc. (w skali kraju również wzrósł o 1,1 p.proc.), przy czym obserwowany w tym czasie wzrost dotyczył zarówno populacji mężczyzn (o 0,2 p.proc. do 57,8%), jak i kobiet (o 2,0 p.proc. do 43,8%). Na przestrzeni roku wskaźnik zatrudnienia zwiększył się dla ludności wsi o 2,2 p.proc. osiągając wartość 53,5%, natomiast w miastach zmniejszył się o 0,4 p.proc. i wyniósł 47,4%.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

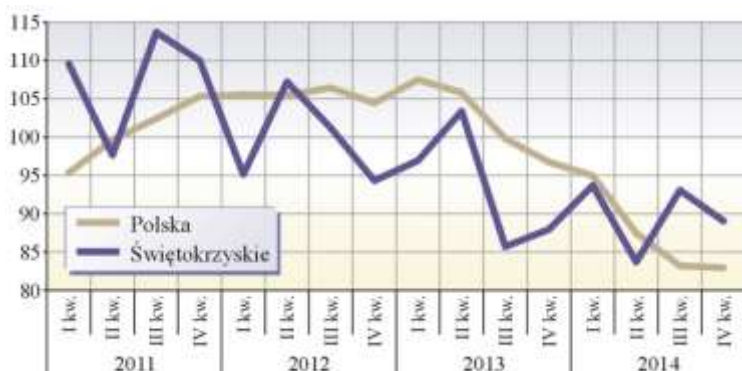
Wyk. 26. **Wskaźnik zatrudnienia**

W IV kwartale 2014 r. liczba bezrobotnych w województwie świętokrzyskim wyniosła 65 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zmalała o 11,0%, przy czym zmniejszyła się populacja bezrobotnych kobiet (o 36,1%), natomiast bezrobotnych mężczyzn przybyło o 10,8%. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 18,8%. W IV kwartale 2014 r. wśród ogółu osób bezrobotnych w województwie większość (63,1%) stanowili mężczyźni.

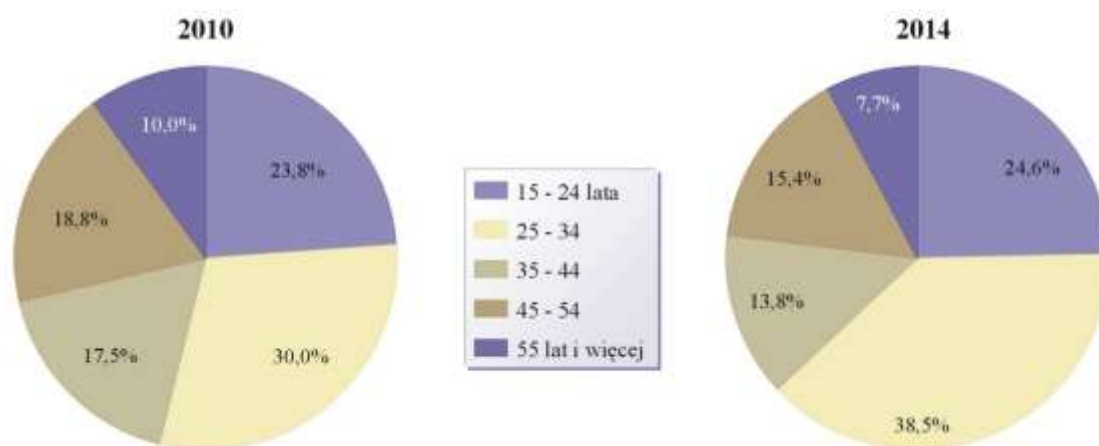
Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Wyk. 27. **Dynamika liczby bezrobotnych**
analogiczny okres roku poprzedniego = 100

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale 2014 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25-34 lata (38,5% ogółu bezrobotnych). Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby 55-letnie i starsze (7,7%).

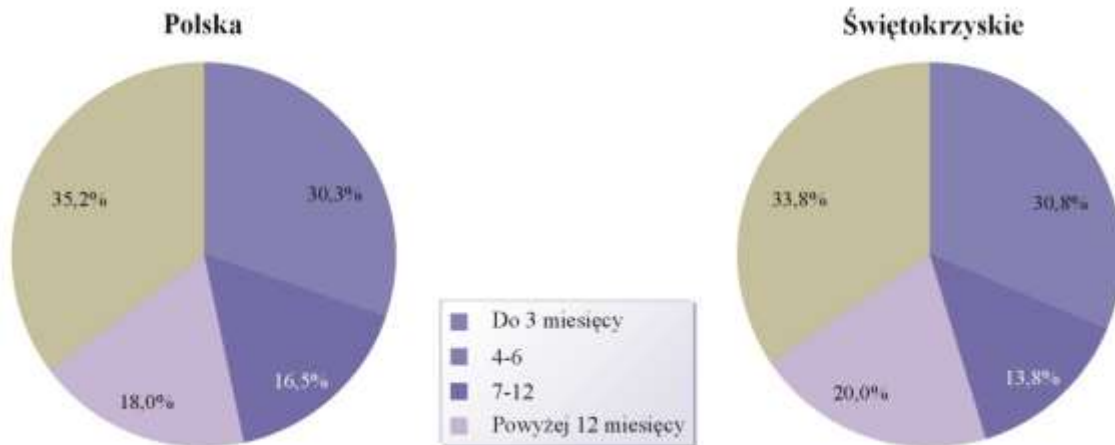
Wyk. 28. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale**

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2014 r. w województwie świętokrzyskim wyniósł 12,7 miesiąca (w kraju – 12,0 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ skróceniu o 1,6 miesiąca (w Polsce – o 0,2 miesiąca). W analizowanym okresie w województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 22 tys. i stanowiła 33,8% ogółu bezrobotnych (wobec 45,2% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2014 r. odsetek osób pozostających bezrobotnych w tym okresie wyniósł 33,8% (wobec 45,2% rok wcześniej).

stających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 35,2% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zmniejszył się o 3,4 p.proc.

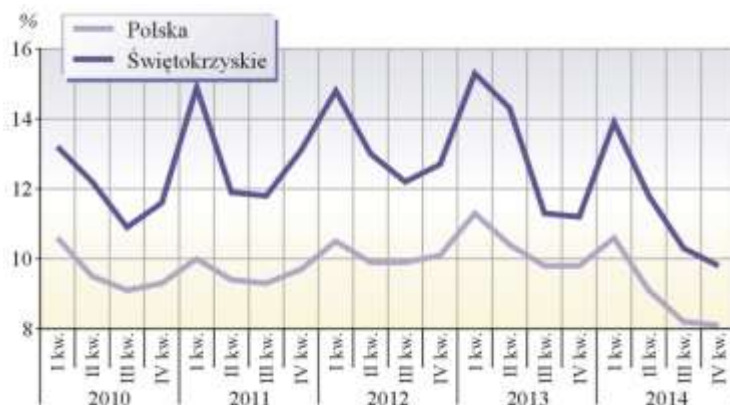
Wyk. 29. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2014 r.**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2014 r. w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 9,8% i była o 1,7 p.proc. wyższa od wskaźnika ogólnokrajowego. Biorąc pod uwagę różnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia, wyższą wartość odnotowano w województwach: dolnośląskim (9,9%), kujawsko-pomorskim (10,7%) i podkarpackim (13,8%) Na przestrzeni roku w województwie stopa bezrobocia spadła o 1,4 p.proc. (w Polsce – spadek o 1,7 p.proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano spadek o 1,8 p.proc. (w kraju – spadek o 1,2 p.proc.). W IV kwartale 2014 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 11,0%, a wśród kobiet – 7,9%. W miastach poziom bezrobocia był wyższy – stopa bezrobocia osiągnęła 10,7%, podczas gdy na wsi wyniosła 9,1%.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

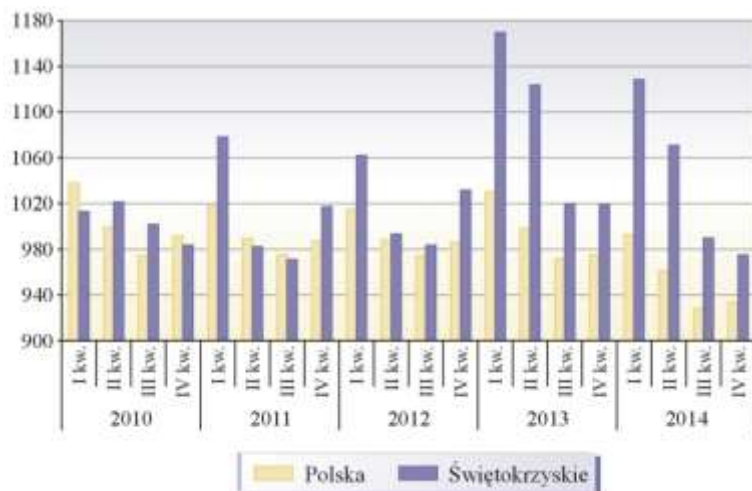
Wyk. 30. **Stopa bezrobocia**

W IV kwartale 2013 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 519 tys. osób i stanowiła 43,9% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,7%. Na przestrzeni roku liczba nieaktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim zwiększyła się o 0,8%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. nie zmieniła się. W skali kraju

w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,6% i 2,0%. Większość populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2014 r. wyniósł 61,5%. Ponadto wśród osób biernych zawodowo nieznacznie przeważali mieszkańcy wsi (50,3%).

Wyk. 31. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadało 975 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 1019 osób, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 984 osoby. W IV kwartale 2014 r. w województwie na 1000 pracujących przypadało o 41 osób bezrobotnych i biernych zawodowo więcej niż w skali kraju, natomiast w ana-

logicznym okresie 2013 r. różnica ta wynosiła 44 osoby. Z kolei w 2010 r. – w kraju obciążenie było większe niż w województwie (o 7 osób).

Dane prezentujące rynek pracy w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
 - „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie świętokrzyskim” – opracowanie sygnałowe dostępne co kwartał,
 - „Rynek pracy w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co rok (również w wersji książkowej),
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim w 2014 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej, a jego wzrost notowano w kolejnych kwartalnych okresach narastających omawianego roku. Na przestrzeni omawianego okresu nieznacznie zwiększył się dystans przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie do wielkości krajowej (o 0,3 pkt. proc. do 17,0%). W porównaniu z 2013 r. zmniejszył się czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw, a wzrosło przeciętne wynagrodzenie za godzinę pracy. Na tle pozostałych województw przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie zajęło czternastą lokatę w kraju (wobec 12 pozycji w 2013 r.), przed województwami warmińsko-mazurskim i podkarpackim.

Tabl. 12. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

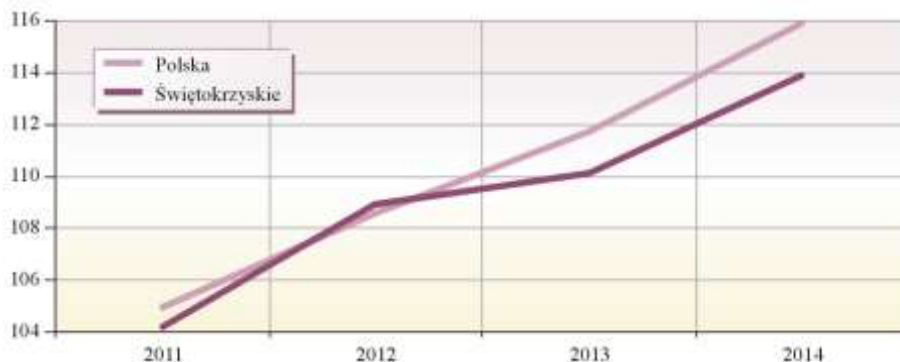
Wyszczególnienie	2010	2013	2014		
	w złotych			2010=100	2013=100
Polska	3434,62	3837,20	3980,24	115,9	103,7
Świętokrzyskie	2900,21	3194,24	3303,05	113,9	103,4
Kielce	2949,48	3333,19	3437,34	116,5	103,1

W 2014 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim osiągnęło poziom 3303,05 zł i było o 3,4% wyższe niż w roku poprzednim (wobec wzrostu o 1,1% odpowiednio w 2013 r.). W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 3980,24 zł, i zwiększyło się o 3,7% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem (przy wzroście o 2,9% w 2013 r.).

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Przeciętne miesięczne 2010 = 100

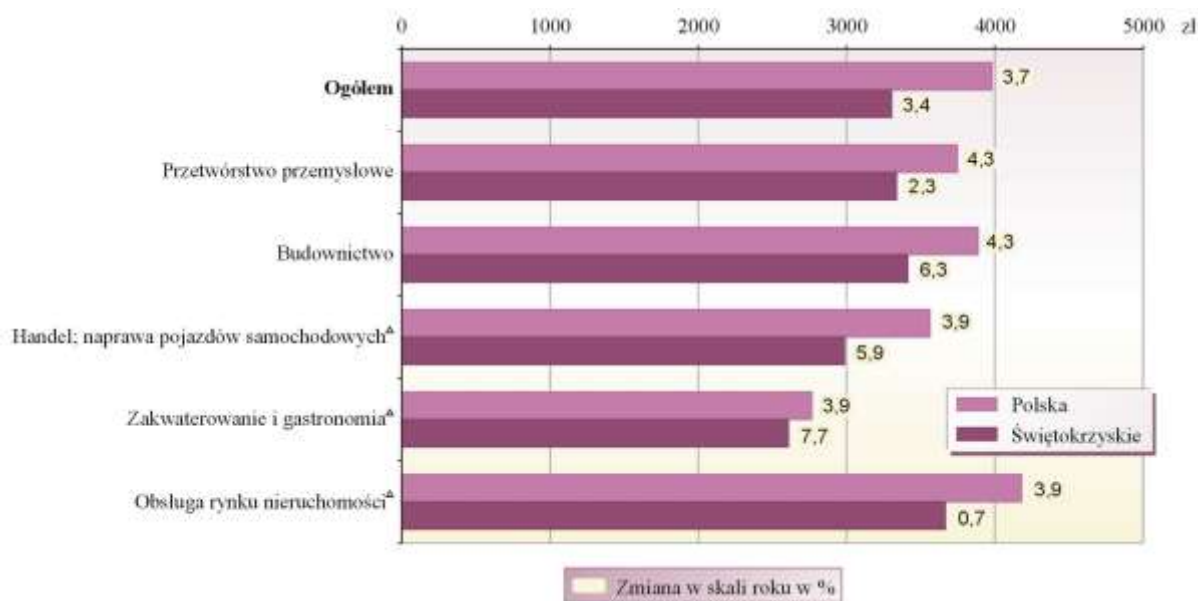
Tabl. 13. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim**

Sektory	2013				2014				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó l e m	100,5	100,6	101,3	101,1	103,3	104,0	103,5	103,4	3303,05
w tym:									
Przemysł	99,0	99,6	100,3	100,2	104,5	103,7	103,1	102,4	3472,74
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	100,3	99,8	100,6	100,4	104,2	103,6	103,0	102,3	3336,13
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	100,5	101,6	104,9	105,8	103,3	103,0	102,1	102,9	3723,18
Budownictwo	102,2	100,2	101,4	100,7	97,4	105,7	104,3	106,3	3413,19
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	102,5	102,1	102,4	103,2	104,9	103,7	106,2	105,9	2986,01
Transport i gospodarka magazynowa	103,4	103,7	104,4	105,4	101,9	111,4	102,2	102,5	2867,78
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	102,1	106,0	106,1	102,9	101,1	101,4	105,1	107,7	2606,66
Informacja i komunikacja	99,9	99,2	100,4	98,8	100,3	100,4	100,9	101,6	3710,46
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	107,3	106,6	106,1	105,0	101,6	102,2	101,7	100,7	3665,94
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	102,4	104,5	102,4	101,2	94,0	96,4	96,6	99,6	3448,13
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	105,2	104,3	107,3	107,6	104,9	105,1	104,8	103,8	2286,26

W 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku odnotowano poprawę warunków płacowych w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Wzrost wynagrodzeń wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw przy czym najwyższy stwierdzono w zakwaterowaniu i gastronomii (o 7,7%) oraz budownictwie (o 6,3%). Finansowo zyskali również zatrudnieni w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,9%) oraz w administrowaniu i działalności wspierającej (o 3,8%). Wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń notowano także m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 2,9%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 2,5%). Spadek wynagrodzeń zanotowano jedynie w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 0,4%).

W omawianym okresie najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim zanotowano w sekcjach dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja oraz informacja i komunikacja. Przekroczyły one odpowiednio o 12,7% i 12,3% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w regionie. Najniższe wynagrodzenia zaobserwowano natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej oraz zakwaterowaniu i gastronomii. Były one odpowiednio o 30,8% i 21,1% niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie.

Wyk. 33. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem i w wybranych sekcjach PKD 2007 w 2014 r.**

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim w 2014 r. przepracowali łącznie 200,7 mln godzin, tj. o 3,2% mniej niż przed rokiem. Najwięcej godzin, podobnie jak przed rokiem, przepracowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – 92,2 mln (45,9% ogólnej ich liczby) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 41,6 mln (20,7% ogółu), zaś najmniej w informacji i komunikacji – 1,5 mln (0,7%) oraz w obsłudze rynku nieruchomości 3,3 mln (1,7%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. wyniósł 148 godzin (rok wcześniej – 149 godzin).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe w tym okresie ukształtowało się na poziomie 22,32 zł i w porównaniu z 2013 r. wzrosło o 4,2%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni m.in. w sekcjach: dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja - 26,06 zł (24,74 zł przed rokiem), informacja i komunikacja – 25,90 zł (25,44 zł w poprzednim roku) oraz obsługa rynku nieruchomości – 25,54 zł (wobec 25,10 zł). Podobnie jak w roku poprzednim, najniższe wynagrodzenie godzinowe, chociaż wyższe niż przed rokiem otrzymali zatrudnieni w administrowaniu i działalności wspierającej – 15,28 zł (w 2013 r. – 15,21 zł) oraz zakwaterowaniu i gastronomii – 17,49 zł (15,66 zł w 2013 r.). Zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym otrzymali za przepracowaną godzinę średnio 22,82 zł (wobec –22,06 zł w 2013 r.).

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Rynek pracy w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co rok w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł - dane krótkookresowe).

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie świętokrzyskim w 2014 r. utrzymał się spadek przeciętnej liczby emerytów i rencistów w ujęciu rocznym, przy czym głębszy był spadek liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia w ramach systemu rolniczego niż w systemie ubezpieczeń pracowniczych.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym, odmiennie niż przed rokiem, wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS, niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2014 r. w województwie świętokrzyskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 299,8 tys. osób i była niższa zarówno od zanotowanej przed rokiem (o 2,8 tys. osób, tj. o 0,9%), jak i w 2010 r. (o 11,1 tys. osób, tj. o 3,6%). W skali kraju – w omawianym roku świadczenia wypłacono przeciętnie 8467,3 tys. osób, czyli o 1,0% mniej niż w roku poprzednim i o 4,5% mniej niż w 2010 r.

Tabl. 14. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2013	2014		
	w liczbach bezwzględnych		2010=100	2013=100	
POLSKA ^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	8866,0	8552,7	8467,3	95,5	99,0
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	7491,4	7307,0	7255,6	96,9	99,3
rolników indywidualnych	1374,7	1245,7	1211,6	88,1	97,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1588,95	1855,52	1922,92	121,0	103,6
w tym emerytura	1698,35	1970,39	2043,11	120,3	103,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1121,52	1144,73	119,9	102,1
w tym emerytura	996,18	1153,87	1176,46	118,1	102,0

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Tabl. 14. Świadczenia społeczne (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014		
	w liczbach bezwzględnych		2010=100	2013=100	
ŚWIĘTOKRZYSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	310,9	302,5	299,8	96,4	99,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	235,8	234,4	233,5	99,0	99,6
rolników indywidualnych	75,1	68,1	66,3	88,3	97,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1416,62	1675,09	1732,48	122,3	103,4
w tym emerytura	1522,47	1783,89	1849,43	121,5	103,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	930,42	1094,62	1118,10	120,2	102,1
w tym emerytura	961,59	1118,95	1142,07	118,8	102,1

W 2014 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 3,5% i nie zmienił się od 2010 r. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa świętokrzyskiego stanowili 3,2% całej ich populacji w kraju (13 miejsce wśród wszystkich województw), natomiast biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS województwo świętokrzyskie znalazło się na 9 pozycji, z udziałem 5,5%.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

W 2014 r. w województwie świętokrzyskim emerytura i renta z ZUS otrzymywało 233,5 tys. osób, tj. o 0,4% mniej niż przed rokiem i o 1,0% mniej niż w 2010 r. W skali roku wśród świadczeniobiorców ZUS zmniejszyła się zarówno liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy, jak i przeciętna liczba emerytów odpowiednio o 3,4% i 0,1%. Zwiększyła się natomiast liczba osób korzystających z rent rodzinnych (o 0,7%). W 2014 r. wśród świadczeniobiorców ZUS nadal największą grupą byli emeryci, którzy stanowili 68,5% tej zbiorowości, a najmniejszą osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (13,0%).

Tabl. 15. Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	304,6	304,0	303,4	302,5	300,6	299,2	299,9	299,8
analogiczny okres poprzedniego roku=100	99,3	99,1	99,0	98,9	98,7	98,4	98,9	99,1

Tabl. 15. Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim (dok.)

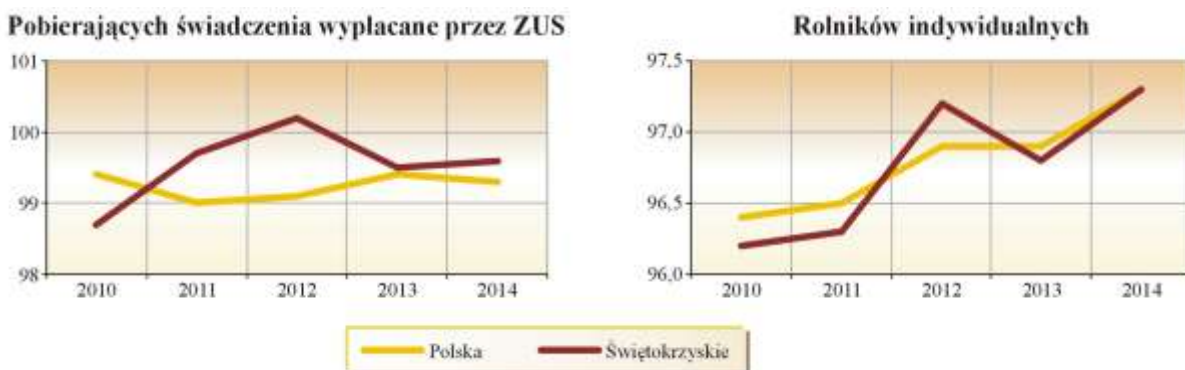
Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. (dok.) pobierających świadczenia								
wypłacane przez ZUS	235,6	235,4	235,0	234,4	233,7	232,5	233,4	233,5
analogiczny okres poprzedniego roku=100	100,0	99,9	99,7	99,5	99,2	98,8	99,3	99,6
rolników indywidualnych	69,0	68,6	68,4	68,1	67,0	66,7	66,5	66,3
analogiczny okres poprzedniego roku=100	97,1	96,7	96,8	96,8	97,1	97,2	97,3	97,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1633,74	1656,62	1666,08	1675,09	1705,36	1730,52	1729,14	1732,48
analogiczny okres poprzedniego roku=100	106,1	105,7	105,7	105,8	104,4	104,5	103,8	103,4
rolników indywidualnych	1070,05	1085,80	1091,59	1094,62	1109,32	1115,14	1116,69	1118,10
analogiczny okres poprzedniego roku=100	107,9	106,7	106,4	106,3	103,7	102,7	102,3	102,1

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Nieco odmiennie kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. W przypadku większości kategorii świadczeniobiorców zanotowano zwiększenie ich zbiorowości w porównaniu z 2013 r. Emerytury

i renty rolnicze w 2014 r. pobierało 66,3 tys. osób, czyli o 2,7% mniej niż przed rokiem i o 11,7% mniej niż w 2010 r. W skali roku spadek (o 3,6%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury, z kolei powiększyła się zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych (o 2,6%) oraz pobierających świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 1,4%). Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się również nieco odmienną strukturą. Wśród nich nadal dominowali emeryci, którzy stanowili aż 80,8% analizowanej zbiorowości. Najniższym udziałem, podobnie jak w roku poprzednim, charakteryzowały się osoby pobierające renty rodzinne (3,6% ogółu świadczeniobiorców KRUS).

Wyk. 34. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**
Rok poprzedni = 100

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W regionie w 2014 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1732,48 zł i była wyższa o 3,4% niż przed rokiem (w kraju wzrost o 3,6%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1118,10 zł

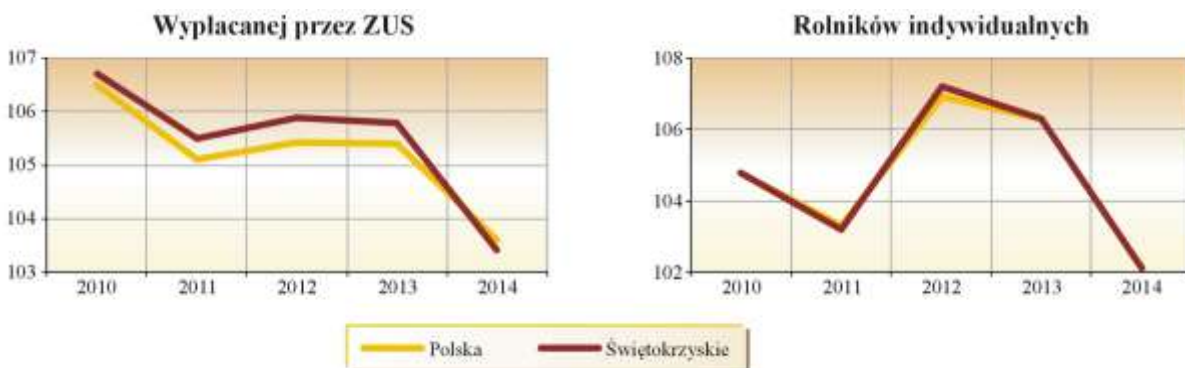
i zwiększyło się o 2,1% w ciągu roku (w kraju wzrost również o 2,1%).

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. W 2014 r., odmiennie niż przed rokiem, w większym stopniu zwiększyła się przeciętna emerytura i renta wypłacana

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

przez ZUS niż analogiczne świadczenie z KRUS, a różnica wyniosła 1,3 p.proc. w województwie i 1,5 p.proc. w kraju. Rozpatrując poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w zakresie wypłat z ZUS w województwie i w kraju w 2014 r. zanotowano w przypadku emerytury (po 3,7%). Biorąc pod uwagę świadczenia z KRUS w największym stopniu zwiększyła się renta z tytułu niezdolności do pracy – w województwie o 3,4%, a w kraju o 3,1%.

Wyk. 35. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**
Rok poprzedni = 100

W 2014 r. wysokość przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto w województwie wypłaconej zarówno przez ZUS, jak i przez KRUS kształtowała się poniżej średniej krajowej. Pod względem wysokości przeciętnej emerytury i renty z ZUS (90,1% średniej krajowej) województwo świętokrzyskie zajmowało czternaste miejsce w kraju (spadek o jedną pozycję w porównaniu z 2013 r.), przed województwami lubelskim i podkarpackim. Natomiast analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych uplasowało region, podobnie jak rok wcześniej, na dwunastym miejscu i stanowiło 97,7% przeciętnej emerytury i renty rolniczej w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano jednak mniejsze odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (wahały się one od 1,0% przy rentach z tytułu niezdolności do pracy do 3,8% w przypadku rent rodzinnych) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie renty rodzinne były o 11,8% niższe od średniej krajowej, renty z tytułu niezdolności do pracy o 11,3%, a emerytury o 9,5%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego”, która co kwartał dostępna jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł - dane krótkookresowe).

CENY

W 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim w ujęciu rocznym były niższe od zanotowanych w poprzednim roku. W analizowanym okresie w województwie świętokrzyskim obniżyły się ceny większości grup towarów i usług, wzrosły natomiast ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, towarów i usług związanych z utrzymaniem mieszkania oraz rekreacją i kulturą. W kraju ceny towarów i usług konsumpcyjnych uległy różnokierunkowym zmianom. Wzrosły ceny m.in. w grupach: napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe, mieszkanie oraz rekreacja i kultura. Niższe były ceny m.in. w grupach: odzież i obuwie, edukacja oraz transport.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

W 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim w odniesieniu do roku poprzedniego były o 0,3% niższe. W kraju wskaźnik ten nie uległ zmianie i kształtował się na poziomie notowanym przed rokiem. W poszczególnych grupach towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano zróżnicowaną dynamikę cen. W skali roku najbardziej zdrożały napoje alkoholowe i wy-

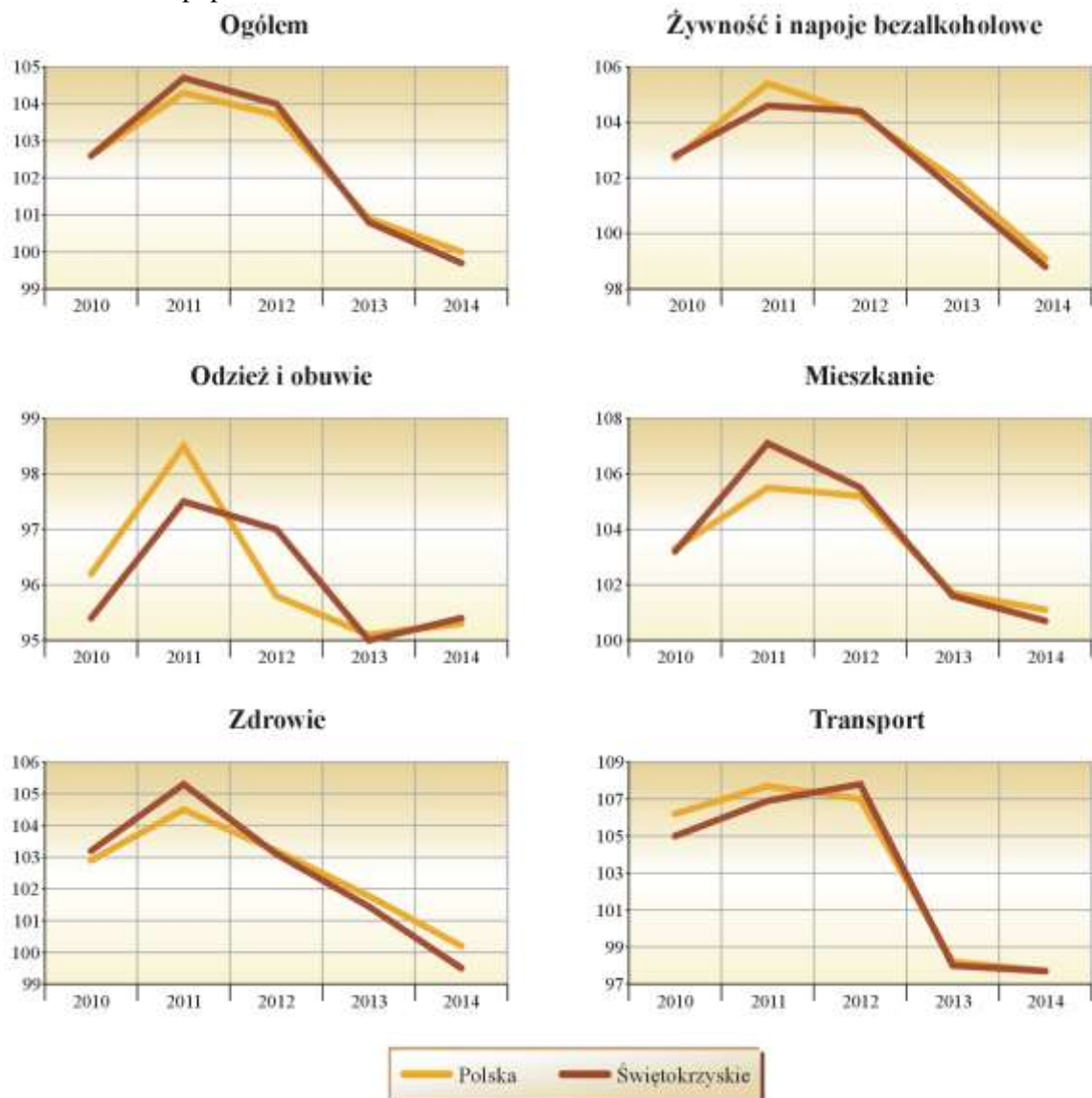
roby tytoniowe (o 4,4%) oraz koszty utrzymania mieszkania (o 0,7%). Wzrost cen dotyczył także towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 0,4%). Mniej niż w poprzednim roku płacono m.in. za odzież i obuwie (o 4,6%), towary i usługi związane z transportem (o 2,3%) oraz opłaty z zakresu edukacji (o 1,3%).

Tabl. 16. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	100,9	100,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	102,0	99,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	103,5	103,7
Odzież i obuwie	96,2	95,1	95,3
Mieszkanie	103,3	101,7	101,1
Zdrowie	102,9	101,8	100,2
Transport	106,2	98,2	97,7
Rekreacja i kultura	99,7	102,8	101,0
Edukacja	102,7	99,7	96,2

Tabl. 16. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	rok poprzedni = 100		
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
O g ó ł e m	102,6	100,8	99,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,8	101,6	98,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	106,3	103,7	104,4
Odzież i obuwie	95,4	95,0	95,4
Mieszkanie	103,2	101,6	100,7
Zdrowie	103,2	101,4	99,5
Transport	105,0	98,0	97,7
Rekreacja i kultura	100,0	103,1	100,4
Edukacja	101,7	100,2	98,7

Wyk. 36. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Rok poprzedni = 100

W 2014 r. największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku wystąpił w I kwartale (o 0,5%), przy czym najbardziej zdrożały wówczas napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 4,3%), których ceny rosły także w pozostałych kwartałach. Ceny większości grup towarów i usług w poszczególnych kwartałach 2014 r. były niższe niż rok wcześniej. Wyjątek stanowiły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania, które we wszystkich kwartałach omawianego roku były wyższe niż rok wcześniej. Najwyższy w ciągu roku wzrost cen odnotowano w II kwartale i dotyczył on napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 5,4%).

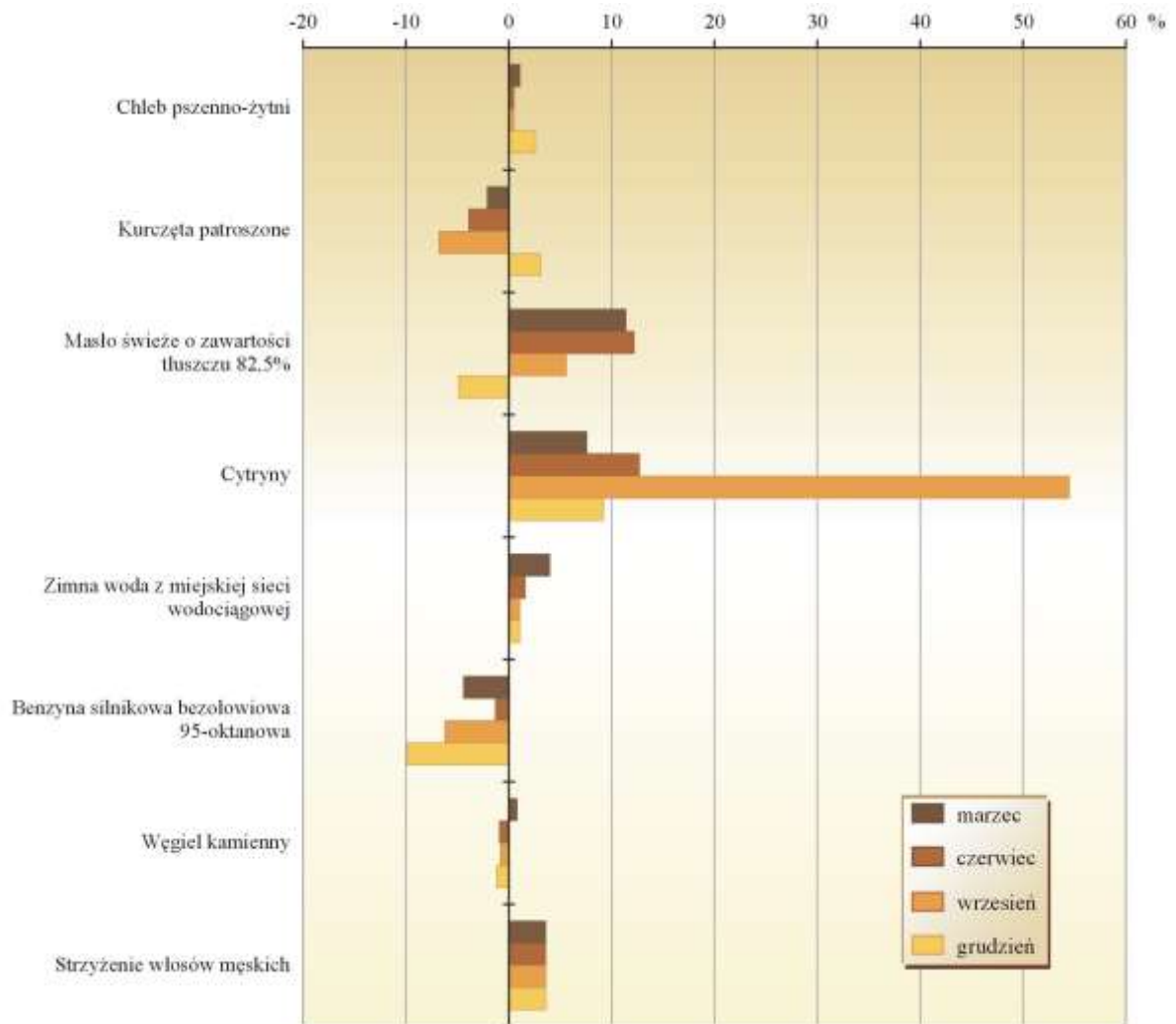
Tabl. 17. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim**

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	101,2	100,4	100,7	100,7	100,5	100,0	99,6	98,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	101,2	101,7	101,3	100,7	99,2	98,1	97,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,6	103,6	103,4	104,0	104,3	105,4	104,1	104,0
Odzież i obuwie	94,4	94,9	95,4	95,3	96,5	95,7	95,4	94,1
Mieszkanie	102,1	101,4	101,5	101,5	101,4	100,8	100,5	100,3
Zdrowie	101,2	101,4	101,4	101,7	100,5	99,6	99,1	98,7
Transport	98,9	96,2	98,6	98,3	98,5	99,0	97,9	95,2
Rekreacja i kultura	100,5	103,9	104,0	104,0	102,7	100,2	99,4	99,5
Edukacja	102,8	102,4	99,6	96,0	97,6	97,7	99,0	100,7

W grudniu 2014 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, ceny detaliczne większości artykułów żywnościowych w województwie świętokrzyskim były niższe. Zdecydowanie mniej niż przed rokiem kosztowały ziemniaki (o 50,3%) i cukier biały kryształ (o 39,4%). Mniej niż rok wcześniej konsumenci płacili także m.in. za cebulę (o 34,3%), jabłka (o 32,2%), olej rzepakowy produkcji krajowej (o 14,6%), a także za marchew, ser dojrzewający i mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – o 10,9%. Więcej należało zapłacić za cytryny (o 9,2%), śmietanę o zawartości tłuszczu 18% – za 200 ml (o 6,4%), czekoladę mleczną (o 5,1%) oraz kawę naturalną mieloną (o 4,6%). W grupie artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych najbardziej wzrosły opłaty za wywóz nieruchomości niesegregowanych w budynkach wielorodzinnych (o 23,3%). Więcej niż w analogicznym okresie 2013 r. należało zapłacić także m.in. za koszulę męską z elanobawełny (o 18,7%) oraz proszek do prania – za 400 g (o 15,5%). Tańsze niż przed rokiem były natomiast m.in. olej napędowy (o 11,6%), centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych (o 10,6%), benzyna silnikowa bezołowiowa 95-oktanowa (o 9,9%) oraz bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy (o 7,9%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. trzy razy w miesiącu).

Wyk. 37. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie świętokrzyskim w 2014 r.

Tabl. 18. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu

Wyszczególnienie	2010	2013	2014	
	w złotych			XII 2013 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,22	2,20	99,1
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	15,51	14,28	92,1
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,94	6,93	99,9
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,65	24,51	24,12	98,4
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,67	2,93	2,95	100,7
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,27	4,74	4,37	92,2
Cebula – za 1 kg	2,25	2,16	1,54	71,3
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	1,52	0,82	53,9

Tabl. 18. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014	
	w złotych			XII 2013 = 100
POLSKA (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	3,17	2,07	65,3
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,79	3,72	98,2
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	467,17	479,09	473,67	98,9
Półbuty skórzane męskie na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	164,09	185,13	191,53	103,5
Proszek do prania – za 400 g	4,43	4,55	5,19	114,1
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	20,90	21,34	102,1
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	83,97	87,45	104,1
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	2,23	2,73	2,72	99,6
Bilet do kina	15,23	17,30	17,86	103,2
ŚWIĘTOKRZYSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,70	1,89	1,94	102,6
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,30	16,72	14,90	89,1
Kurczęta patroszone – za 1 kg	6,36	7,43	7,66	103,1
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,55	23,68	24,37	102,9
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,71	2,90	2,95	101,7
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,25	4,94	4,70	95,1
Cebula – za 1 kg	2,13	1,98	1,30	65,7
Ziemniaki – za 1 kg	1,51	1,61	0,80	49,7
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,02	3,07	1,86	60,6
Sok jabłkowy – za 1 l	3,60	3,61	3,77	104,4
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	521,75	450,50	505,60	112,2
Półbuty męskie skórzane na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	183,83	208,67	210,33	100,8
Proszek do prania – za 400 g	4,32	4,53	5,23	115,5
Ciepła woda – za 1 m ³	19,43	22,24	22,65	101,8
Wizyta u lekarza specjalisty	66,67	90,00	90,00	100,0
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	2,00	2,53	2,33	92,1
Bilet do kina	13,20	16,80	17,60	104,8

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Przygotowanie pól pod zasiewy ozimin na jesieni 2013 r. było utrudnione z powodu zbyt przesuszonej gleby. Orki pod zasiewy rzepaku wykonano możliwie wcześnie jednak braki opadów rzutowały na opóźnienie siewów. We wrześniu wystąpiły opady deszczu, które poprawiły uwilgotnienie gleby i umożliwiły wykonanie prac polowych i orek siewnych na glebach zwięzłych. Na glebach lekkich udało się pola przygotować wcześniej. Siewy na glebach lekkich dokonano w optymalnym terminie, natomiast na glebach zwięzłych wystąpiły opóźnienia w siewach. Część zasiewów na tych glebach wykonano dopiero po zbiorze plonu głównego (ziemniaki, buraki). Warunki pogodowe, jakie wystąpiły jesienią 2013 r., w grudniu i na początku stycznia 2014 r., sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin. Dzięki takim warunkom oziminy weszły w stan spoczynku zimowego w dobrej kondycji, były dobrze wyrosnięte i prawidłowo rozkrzewione, rzepaki były w fazie 7-9 liści. Opady śniegu, jakie wystąpiły w połowie stycznia przykryły rośliny i zapobiegły wymarznieniu roślin podczas wystąpienia pod koniec stycznia niskich temperatur do -25°C . Silne wiatry występujące w końcu stycznia, przy niskich temperaturach na wzniesieniach terenu, gdzie brak było okrywy śnieżnej spowodowały wysmolenia roślin. Utrzymujące się wysokie temperatury w dzień i w nocy w miesiącu lutym spowodowały ruszenie wegetacji pod koniec lutego. Ciepła i słoneczna pogoda w marcu sprzyjała obsychaniu pól i ogrzewaniu gleby. W pierwszej dekadzie miesiąca marca rozpoczęto wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych. Siewy zbóż jarych rozpoczęły się wcześniej niż w roku poprzednim (od początku marca), warunki do wschodów i rozwoju roślin były korzystne. Wczesna wiosna i dobre warunki pogodowe spowodowały, iż wegetacja ruszyła wcześniej w stosunku do lat ubiegłych. W pierwszej połowie kwietnia prowadzono rozpoczęte w marcu siewy zbóż jarych. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca powszechnie sadzono ziemniaki, wykonywano siewy buraków cukrowych oraz rozpoczęto siew kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno. W drugiej dekadzie miesiąca na plantacjach rzepaku ozimego rozpoczęło się wykształcanie pąków kwiatowych, a pod koniec miesiąca rozpoczęło się jego kwitnienie. W pierwszej i drugiej dekadzie maja wystąpiło znaczne ochłodzenie, co wpłynęło na spowolnienie wzrostu i rozwoju roślin. Po za tym występujące miejscami intensywne i ulewne deszcze spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby i podtopienia, utrudniały też wykonywanie prac polowych. Poprawa warunków pogodowych w trzeciej dekadzie maja przyczyniła się do przyspieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. Ciepłe dni w pierwszej i drugiej dekadzie czerwca sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin, a notowane w trzeciej dekadzie miesiąca ochłodzenie przyczyniło się do przejściowego spowolnienia tempa ich wzrostu i rozwoju. Przebieg pogody w czerwcu sprzyjał wegetacji roślin uprawnych oraz przeprowadzaniu sianokosów. W miesiącu lipcu, szczególnie w pierwszej i drugiej dekadzie, częste opady deszczu lokalnie o charakterze ulewnym i burzowym spowodowały częściowe wylegnięcie łąnów zbóż, jednak ze względu na duże zaawansowanie żniw w niewielkim stopniu wpłynęły na straty spowodowane wylegnięciem. Brak opadów lub niewielkie opady w niektórych rejonach województwa pod koniec lipca przyczyniły się do znaczącego wzrostu

zebranych zbóż. Jednak jakość zbóż była gorsza niż rok wcześniej, a w niektórych rejonach województwa gdzie opady były nadmierne, zboża porosły i nadawały się tylko na paszę dla zwierząt. Sierpień był dość ciepły, ale obfitujący w częste i obfite opady deszczu, co utrudniało dokończenie żniw oraz dokonania sianokosów. Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda w większości dni września stwarzała dobre warunki dla wykonywania wszelkich prac polowych, zwłaszcza zbioru upraw roślin okopowych i pastewnych. We wrześniu dokonano zbioru niezebranych w miesiącu sierpniu zbóż. W pierwszej połowie września zakończono zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych. Lokalnie przystąpiono do zbioru buraków cukrowych. W ciągu miesiąca września kontynuowano rozpoczęte w sierpniu wykopki ziemniaków. W miesiącu wrześniu prowadzono również zbiór kukurydzy na zielonkę i w drugiej połowie miesiąca rozpoczęto zbiór kukurydzy na ziarno. Przebieg pogody w październiku sprzyjał wykonywaniu prac polowych, panowały sprzyjające warunki do zbioru upraw okopowych i pastewnych. Druga połowa października obfitowała w opady deszczu co wstrzymało prace polowe między innymi siewy zbóż ozimych. Warunki panujące na początku listopada pozwoliły na dokończenie siewów ozimin, a także wykonywanie orek ziemnych i zbiór buraków cukrowych.

Tabl. 19. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	35,1	35,9	40,8
rzepak i rzepik	23,6	29,1	34,4
ziemniaki ^a	219	210	278
buraki cukrowe	484	580	683
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w szt.:			
bydło	38,6	40,1	40,7
trzoda chlewna	102,6	76,4 ^c	80,5
owce	1,8	1,7	1,5
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1031,5	845,4	892,0
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^d za 1 dt	59,84	79,67	68,36
ziarno żyta ^d za 1 dt	42,12	55,36	53,34
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	64,45	51,99
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	6,20	5,96
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	5,39	4,82
mleko krowie za 1 l	1,07	1,36	1,37
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	97,50	84,97
ziarno żyta za 1 dt	48,58	72,89	63,91
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	100,22	100,19
prosię na chów za 1 szt.	130,20	169,56	164,52

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Stan w końcu lipca. ^d Bez ziarna siewnego.

Tabl. 19. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	26,0	28,4	33,2
rzepak i rzepik	24,0	24,3	30,6
ziemniaki ^a	169	169	278
buraki cukrowe	517	527	737
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w szt.:			
bydło	35,1	33,1	32,8
trzoda chlewna	74,0	45,5 ^c	50,1
owce	0,8	0,7	1,0
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	936,9	881,1	1059,6
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^d za 1 dt	55,88	82,40	66,00
ziarno żyta ^d za 1 dt	35,39	63,01	57,84
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	60,28	46,06	57,60
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,47	6,57	6,48
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,87	5,22	4,74
mleko krowie za 1 l	0,95	1,28	1,31
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	60,99	92,22	78,13
ziarno żyta za 1 dt	45,98	70,82	63,29
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1dt	84,15	82,53	82,49
prosię na chów za 1 szt.	128,16	169,56	169,25

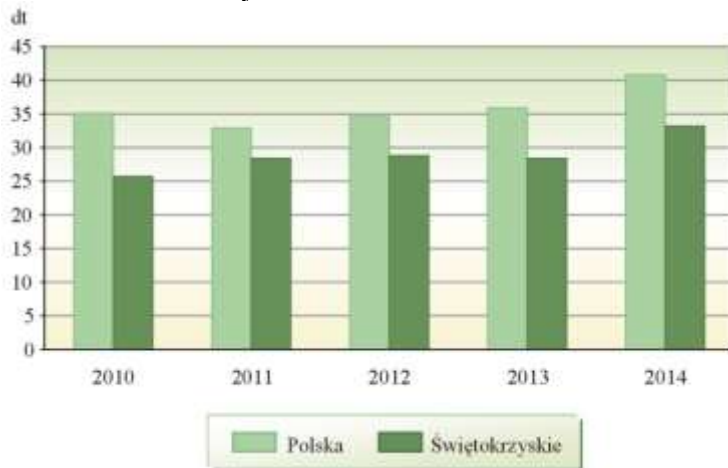
a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Stan w końcu lipca. d Bez ziarna siewnego.

▪ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2014 r. w województwie świętokrzyskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, uzyskano wyższe zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków. Wzrost produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków wynikał z wyższej wydajności z jednostki powierzchni, podczas gdy powierzchnia upraw zmniejszyła się.

Według wynikowego szacunku powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2014 r. wyniosła 232,6 tys. ha i była mniejsza o 1,3% niż w roku poprzednim i o 0,3% niż notowana w 2010 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2014 r. osiągnęły poziom

Wyk. 38. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

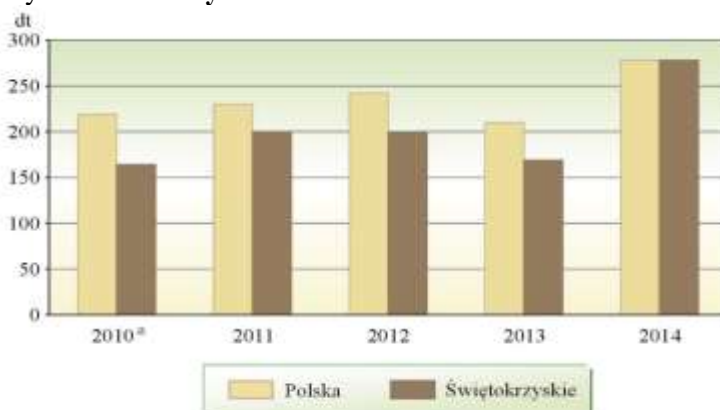

jak przed rokiem 2,8% zbiorów kraju.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2014 r. wynosiła 8,6 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 8,5%, a w stosunku do 2010 r. wzrosła o 43,6%. W omawianym roku plony wyniosły 30,6 dt z ha i były o 11,0% niższe niż średni poziom w kraju. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zwiększyły się one o 25,9%, a w odniesieniu do 2010 r. były wyższe o 27,5%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w omawianym roku oszacowano na 26,2 tys. ton i były one wyższe o 15,6% od uzyskanych w 2013 r., a ich udział w zbiorach krajowych wyniósł 0,8%.

Uprawa ziemniaków za wyjątkiem 2011 r. od 2008 r. ulega ograniczeniu. W 2014 r. zasadzono je na powierzchni 15,3 tys. ha, czyli o 11,8% mniejszej niż w roku poprzednim. Wojewódzki areal ziemniaków stanowił średnio 5,5% krajowej powierzchni uprawy. W omawianym roku z 1 ha zebrano 278 dt ziemniaków, czyli o 64,5% więcej niż w poprzednim roku. Plony uzyskane w województwie świętokrzyskim były takie same jak średnie w kraju. Produkcja ziemniaków w regionie w 2014 r. wyniosła

Wyk. 39. **Plony ziemniaków z 1 ha**

^a Bez ogrodów przydomowych.

33,2 dt z ha i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim o 16,9%, zaś w stosunku do 2010 r. – wzrosły o 27,7%. W odniesieniu do średnich plonów w kraju były one o 18,6% niższe. W 2014 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w regionie oszacowano na 771,4 tys. ton, czyli o 15,0% więcej niż przed rokiem i stanowiły one, podobnie

424,7 tys. ton i pomimo ograniczenia powierzchni uprawy zwiększyła się o 45,4% w stosunku do zbiorów w poprzednim roku z powodu znacznego wzrostu wydajności z 1 ha. Zbiory ziemniaków w analizowanym roku stanowiły średnio 5,5% zbiorów w Polsce.

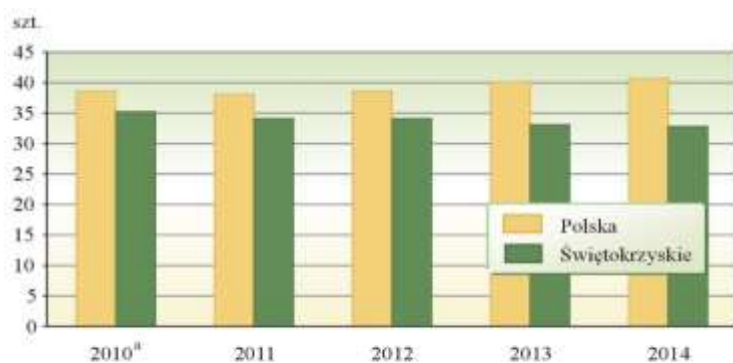
POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie świętokrzyskim w 2014 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyło się pogłowie bydła. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zwiększenie stada trzody chlewnej, drobiu i owiec.

Pogłowie bydła w województwie świętokrzyskim według stanu w czerwcu 2014 r. liczyło 159,1 tys. szt., co stanowiło 2,7% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2013 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 3,8% (w Polsce wzrosła o 1,0%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano spadek o 12,1% (w kraju wzrost o 3,1%).

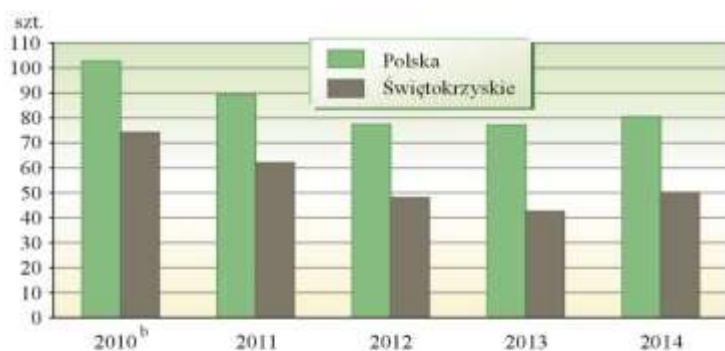
Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu w dniu 1 marca, w lipcu według stanu w dniu 1 czerwca i w grudniu według stanu w dniu 1 grudnia, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

Wyk. 40. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Wyk. 41. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu ^a

^a W latach 2011 - 2013 stan w końcu lipca.

^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

W 2014 r. w ogólnym pogłowie bydła 38,9% stanowiły krowy, w tym 94,3% - krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 41,9% i 93,1%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

Według danych z czerwca 2014 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 242,8 tys. szt. (w tym 31,4 tys. szt., tj. 13,0% stanowiły lochy). Udział regionu w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 2,1%. W odniesieniu do stanu w 2013 r. wielkość stada trzody chlewnej zwiększyła się o 6,9% (w Polsce zanotowano wzrost o 5,0%). W porównaniu z 2010 r. odnotowano znaczny spadek pogłowia, który wyniósł 36,4% (w kraju – 23,1%).

W 2014 r. stado owiec liczyło 4,7 tys. szt., co stanowiło 2,1% pogłowia krajowego. W porównaniu z 2013 r. jego stan zwiększył się o 33,2% (w Polsce odnotowano spadek o 10,7%). W odniesieniu do 2010 r. pogłowie owiec w regionie zwiększyło się o 11,5% (w kraju zmniejszyło się – o 14,7%).

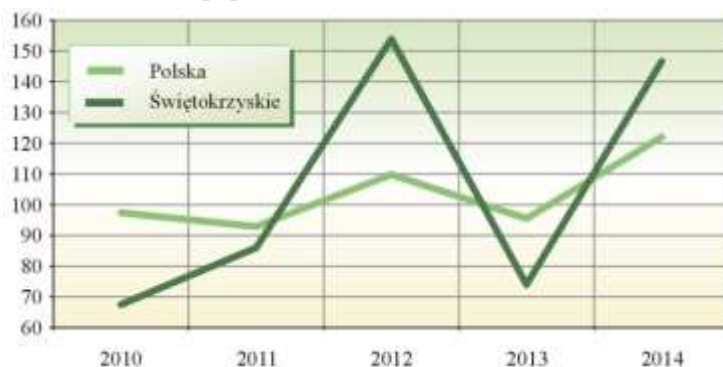
W 2014 r. stado drobiu w regionie ukształtowało się na poziomie 5524,6 tys. szt. i stanowiło 3,8% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność w województwie zwiększyła się o 16,3% (w kraju o 4,3%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. zarówno w województwie, jak i w Polsce pogłowie drobiu było mniejsze odpowiednio o 3,2% i o 15,8%.

SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie świętokrzyskim w 2014 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano spadek skupu ziemniaków. Żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, ziarna pszenicy i żyta oraz mleka skupiono więcej niż przed rokiem.

W 2014 r. skupiono 77,6 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowi 0,8% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był wyższy o 46,6%, a w porównaniu z 2010 r. – większy o 43,6% (w kraju - odpowiednio wzrost o 22,0% i o 18,8%). W omawianym roku w regionie skupiono 53,4 tys. ton pszenicy, tj. więcej o 49,8% niż w poprzednim roku i - o 49,6% niż w 2010 r. Skup żyta wyniósł 2,1 tys. ton i zwiększył się – o 20,1% w odniesieniu do 2013 r. oraz aż o 219,1% w stosunku do 2010 r.

Wyk. 42. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

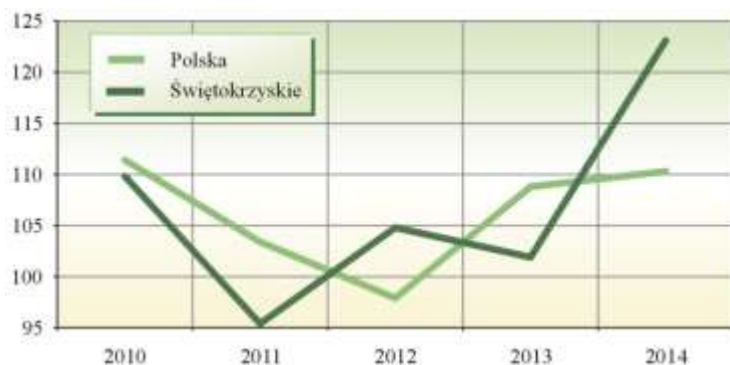

Skup ziemniaków w 2014 r. ukształtował się na poziomie 3,4 tys. ton, co stanowi 0,2% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił znaczny spadek ilości skupionych ziemniaków o 56,5%, natomiast w odniesieniu do 2010 r. - o 4,6% (w kraju odnotowano wzrost o 16,9% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 41,1% w stosunku do 2010 r.).

W omawianym roku skupiono 98,4 tys. ton żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej

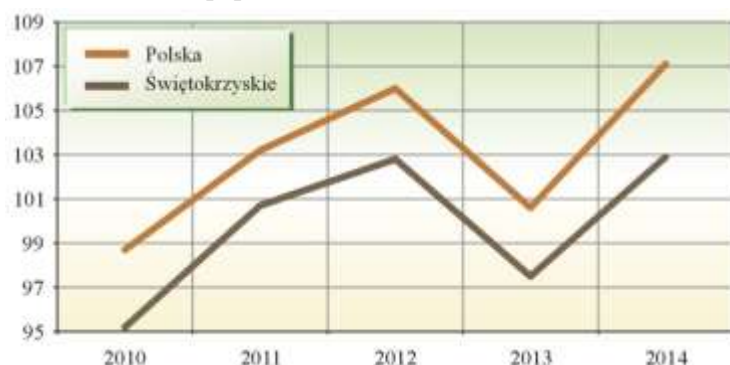
cieplej (wbc), co stanowi 2,6% skupu ogólnokrajowego. Tym samym skup był większy niż przed rokiem o 23,1%. W skali kraju zaobserwowano wzrost o 10,3% w odniesieniu do 2013 r.

Wyk. 43. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)**
Rok poprzedni = 100

Od 2011 r. dane są nieporównywalne z danymi dla okresów wcześniejszych z uwagi na zmianę wskaźnika do przeliczeń bydła w wadze żywej na mięso.

Wyk. 44. **Dynamika skupu mleka krowiego**
Rok poprzedni = 100

W ciągu ostatniego roku skupiono 55,6 tys. ton żywca wieprzowego, tj. więcej o 24,0% niż w roku poprzednim i o 18,5% niż cztery lata wcześniej. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 29,3 tys. ton i był większy aż o 62,4% niż przed rokiem i o 19,9% niż w 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 56,2 tys. ton, czyli więcej o 13,2% niż w roku poprzednim i o 41,1% w porównaniu z 2010 r.

W 2014 r. skup mleka krowiego wyniósł 167,4 mln litrów (co stanowi 1,6% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. więcej o 2,9% niż przed rokiem i o 3,9% niż cztery lata wcześniej (w skali kraju odnotowano wzrost zarówno do poprzedniego roku jak i do 2010 r. odpowiednio o 7,1%, i o 17,9%).

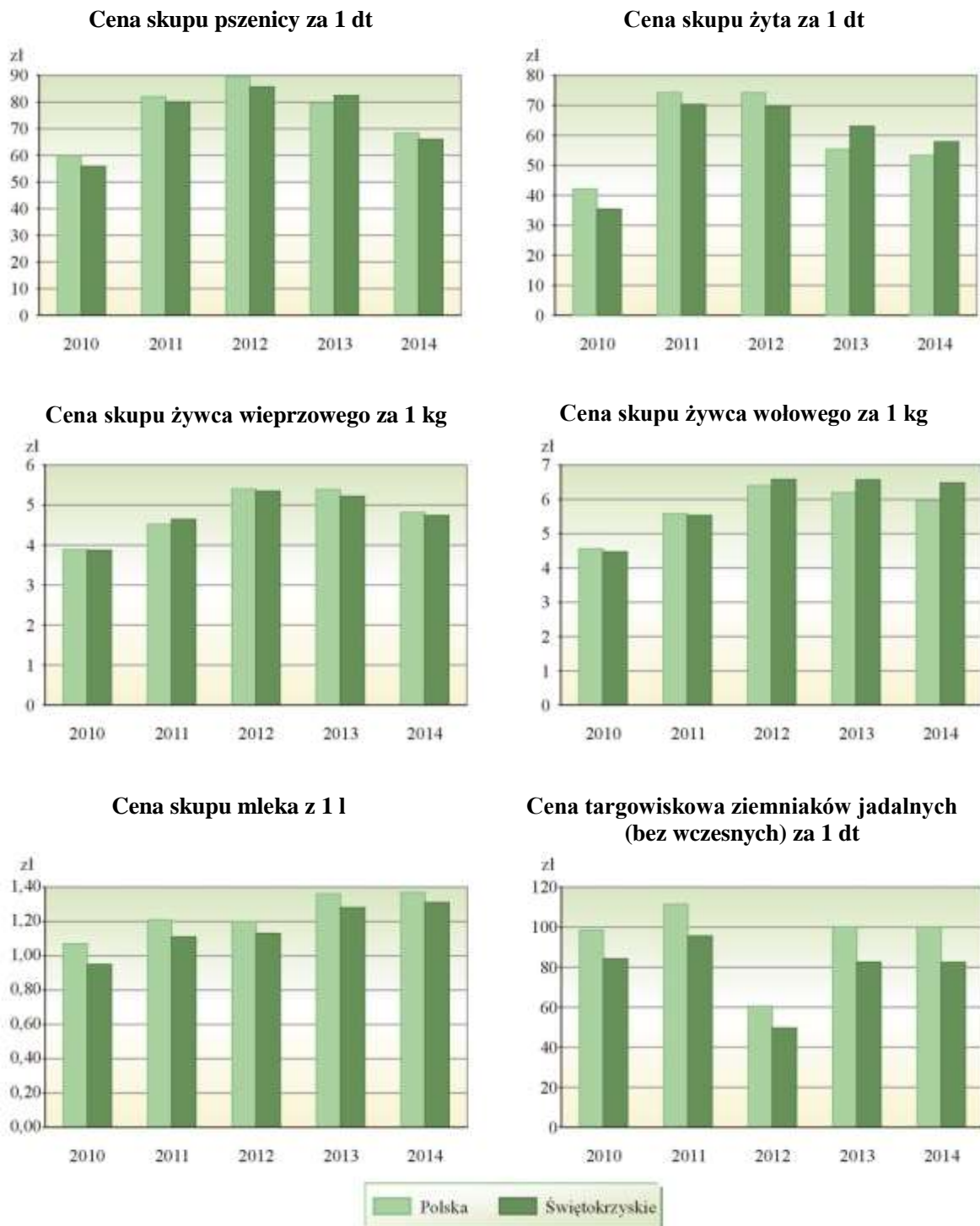
▪ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W województwie świętokrzyskim w 2014 r. na rynku rolnym średnie ceny pszenicy, żyta oraz żywca rzeźnego były niższe niż przed rokiem. Ceny ziemniaków jadalnych oraz mleka w skupie ukształtowały się na poziomie wyższym niż w 2013 r.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2014 r. wyniosła 66,00 zł za 1 dt (w kraju 68,36 zł) i była o 19,9% niższa niż przed rokiem i o 18,1% wyższa – w porównaniu z 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 78,13 zł (w kraju – 84,97 zł), tj. o 15,3% mniej niż w roku poprzednim i o 28,1% więcej niż cztery lata wcześniej.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wyk. 45. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 57,84 zł za dt (w kraju – 53,34 zł), tj. o 8,2% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2013 r. i o 63,4% wyższym niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta spadła w stosunku do poprzedniego roku o 10,6%, a w odniesieniu do uzyskanej przed czterema laty – wzrosła o 37,6% osiągając poziom 63,29 zł (w Polsce – 63,91 zł).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

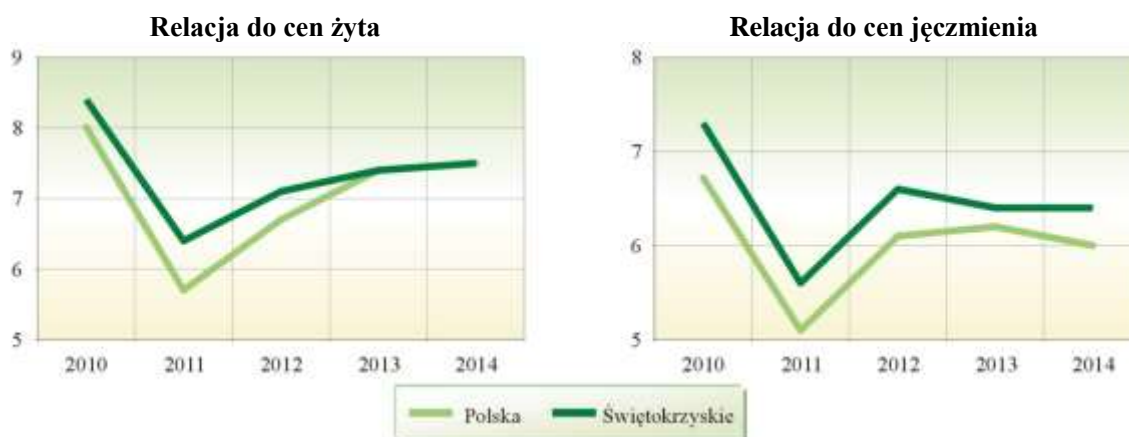
W 2014 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 57,60 zł za dt (w kraju – 51,99 zł), tj. o 25,1% więcej niż przed rokiem, i o 4,4% mniej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 82,49 zł za dt (w Polsce – 100,19 zł), tj. tyle samo co w 2013 r. i o 2,0% niższym niż w 2010 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,48 zł za kg (w kraju – 5,96 zł), tj. zmniejszyła się o 1,4% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, a w odniesieniu do 2010 r. była wyższa o 45,0%

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,74 zł za kg (w kraju – 4,82 zł), tj. o 9,2% niższą niż w 2013 r. i o 22,6% większą w porównaniu z zanotowaną cztery lata wcześniej.

W 2014 r. relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta w odniesieniu do roku poprzedniego nieznacznie poprawiła się, a do roku 2010 – pogorszyła się. Ukształtowała się ona na poziomie 7,5 (wobec 7,4 w 2013 r. i 8,4 w 2010 r.), w kraju relacja wyniosła również 7,5 (wobec 7,4 w 2013 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie nie uległa zmianie i wyniosła 6,4 zarówno w 2014 r., jak i w 2013 r. wobec 7,3 w 2010 r. (w kraju ukształtowała się odpowiednio na poziomie – 6,0, 6,2 i 6,7).

Wyk. 46. **Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia**

W 2014 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,88 zł za kg (w kraju – 4,08 zł) i była o 4,4% niższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 16,0% większa niż w 2010 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,31 zł (w kraju – średnio 1,37 zł), tj. więcej o 2,3% niż w 2013 r. i o 37,8% niż cztery lata wcześniej.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie świętokrzyskim w 2013 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała niższa wartość produkcji zwierzęcej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpiło zmniejszenie produkcji ogółem, przy spadku produkcji zwierzęcej i wzroście produkcji roślinnej.

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej w 2013 r. w województwie świętokrzyskim 65,8% przypadła na dominującą produkcję roślinną, natomiast pozostałe 34,2% stanowiła produkcja zwierzęca. W porównaniu z 2012 r. zanotowano spadek produkcji globalnej o 2,4%, o czym zdecy-

dawała o 17,4% niższa niż rok wcześniej produkcja zwierzęca, zaś w produkcji roślinnej zanotowano wzrost o 7,8%. W 2013 r. udział województwa świętokrzyskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,2% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,0%, a zwierzęcej – 2,4%. W analizowanym roku produkcja globalna w Polsce była wyższa od produkcji z 2012 r. o 2,8%, przy czym wzrost w produkcji roślinnej wyniósł 2,9%, natomiast w produkcji zwierzęcej – 2,6%. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość omawianej produkcji była wyższa w województwie o 8,6%.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie świętokrzyskim w 2013 r. 59,2% stanowiła dominująca produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 40,8%. Wartość produkcji końcowej w omawianym roku, w porównaniu z 2012 r. była o 2,3% niższa, przy czym w produkcji roślinnej zanotowano wzrost o 11,9%, natomiast w produkcji zwierzęcej nastąpił spadek o 17,5%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej, i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej nastąpił spadek produkcji ogółem (o 3,9%), przy wzroście wartości produkcji roślinnej (o 10,7%) i spadku wartości produkcji zwierzęcej (o 18,3%).

W 2013 r. udział regionu w ogólnokrajowej produkcji końcowej ukształtował się na poziomie 3,2%, a produkcji towarowej – 2,9%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Rolnictwo w województwie świętokrzyskim” – publikacja dostępna co dwa lata w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

PRZEMYSŁ

Rok 2014 przyniósł kontynuację pozytywnych tendencji w przemyśle w województwie świętokrzyskim. Wzrost produkcji przemysłowej w 2014 r. znacząco przyspieszył w stosunku do 2013 r. Szczególnie korzystna sytuacja panowała w I półroczu. Kolejne kwartały przynosiły spadek dynamiki produkcji sprzedanej w skali roku. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano znaczne zwiększenie wydajności pracy, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2014 r. w województwie osiągnęła wartość 23450,3 mln zł (w cenach bieżących) i była o 6,8% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim oraz o 18,2% wyższa niż w 2010 r. W skali kraju w tym czasie sprzedaż zwiększyła się odpowiednio o 3,3% i 14,8%. Na przestrzeni roku odnotowywano stopniowe obniżanie dynamiki produkcji przemysłowej, a w IV kwartale 2014 r. nie było ani jednego miesiąca, w którym sprzedaż przekraczała poziom z roku poprzedniego.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

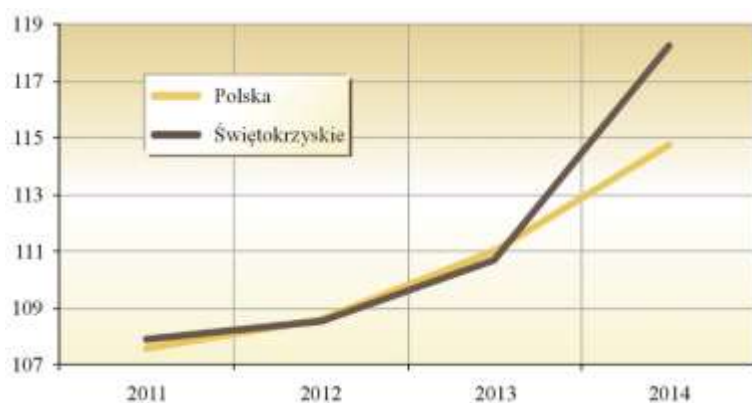
Tabl. 20. Przemysł

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1148985,4	1166591,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	84,5	85,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2446,1	2472,9

Tabl. 20. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	19969,8	22893,1	23633,1
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	78,6	83,2	82,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	59,7	60,1	59,5
KIELCE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	3491,3	3681,9	3395,7
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	86,0	88,3	88,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	13,3	12,6	12,0

Wyk. 47. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu**
(ceny stałe)
2010 = 100

Spośród sekcji przemysłu największa wartość produkcji sprzedanej (w bieżących cenach bazowych) przypadła na przetwórstwo przemysłowe. W 2014 r. osiągnęła ona 19424,3 mln zł, co stanowiło 82,8% łącznej produkcji sprzedanej przemysłu. W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji sprzedaż osiągnęła natomiast 1096,4 mln zł, tj. 4,7% ogółu.

Wzrost produkcji uzyskany w 2014 r. był przede wszystkim

wynikiem zwiększenia kolejny rok z rzędu produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym (o 6,0%). Jego skala była przy tym większa niż rok wcześniej. W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji po wyraźnym spadku przed rokiem wystąpił wzrost produkcji sprzedanej – o 1,2%.

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego o znaczącym udziale w sprzedaży po raz kolejny wysoki (choć wyraźnie mniejszy niż w 2013 r.) wzrost odnotowano w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – o 15,0%. Znacznie zwiększyła się dynamika w produkcji maszyn i urządzeń. Produkcja sprzedana zwiększyła się w tym dziale o 14,2%. Drugi rok z rzędu wzrosła produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 3,3%. Wolniej niż przed rokiem zwiększała się produkcja artykułów spożywczych – o 5,0%. Po spadku w 2013 r. ponownie wzrost wystąpił w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 7,5% oraz produkcji wyrobów z metali – o 4,7%.

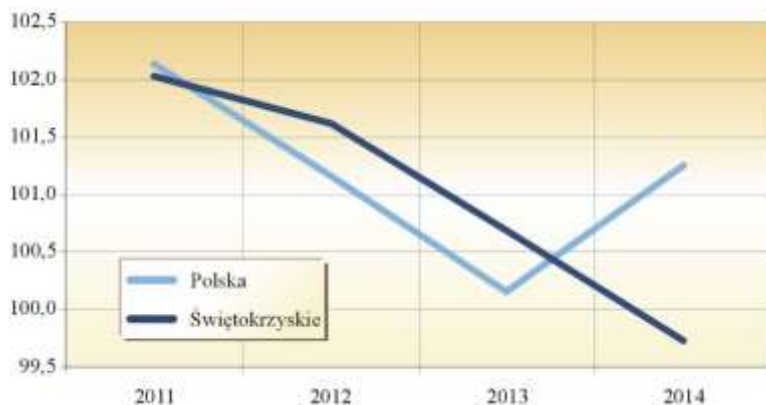
*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

Tabl. 21. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim**
(ceny stałe)

Sekcje i działy	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	91,6	95,0	100,5	102,0	117,0	112,0	107,9	106,8
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe ...	94,6	97,3	102,1	103,1	117,0	111,1	107,1	106,0
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	104,4	104,7	109,9	111,2	111,1	107,7	104,9	105,0
Produkcja wyrobów tekstylnych	206,5	253,6	274,4	293,9	149,8	158,0	156,5	129,5
Produkcja odzieży	68,3	60,5	63,2	59,0	101,4	103,6	95,8	98,1
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	169,5	152,5	151,9	130,9	100,9	109,6	111,7	115,0
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	#	94,7	97,2	98,1	#	93,0	70,4	59,7
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ...	92,2	93,8	97,9	98,2	84,6	77,7	76,3	77,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	69,6	59,3	48,1	54,4	95,2	99,5	134,3	128,5
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	91,1	95,1	101,4	104,5	126,2	112,9	105,2	103,3
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	63,8	82,0	93,1	96,2	136,4	109,5	102,8	104,7
Produkcja urządzeń elektrycznych	101,4	100,3	99,8	99,0	98,4	105,7	110,8	#
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	99,7	99,6	102,5	103,0	129,7	121,7	116,8	114,2
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	85,6	89,2	95,0	97,6	130,1	126,8	118,7	107,5
Produkcja mebli	106,7	119,2	126,1	123,4	136,4	126,4	120,1	118,2
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	76,6	82,1	88,4	93,7	105,7	102,1	103,1	101,2
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	105,9	102,8	103,6	103,0	102,0	103,8	105,4	106,8
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	70,3	76,7	85,0	91,7	109,7	105,0	104,5	102,3

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim w skali roku w dalszym ciągu towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia – o 1,0%. W kraju przeciętne zatrudnienie w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego zwiększyło się natomiast o 1,1%. W rezultacie przeciętne zatrudnienie w Świętokrzyskim obniżyło się poniżej poziomu z 2010 r.

Wyk. 48. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2010 = 100

W 2014 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 59,5 tys. osób. W przetwórstwie przemysłowym zmniejszyło się o 0,5%. Znaczny wzrost wystąpił natomiast w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4,4%).

Wydajność pracy w przemyśle w 2014 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w województwie świętokrzyskim (w bieżących cenach bazowych) była o 7,8% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie rosła znacznie wolniej i zwiększyła się o 2,2%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-

BUDOWNICTWO

W 2014 r. w województwie świętokrzyskim zahamowany został spadek produkcji sprzedanej budownictwa, która w skali roku minimalnie się zwiększyła. Niższa niż przed rokiem była natomiast wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej, jednak skala jej spadku została ograniczona. Na przestrzeni roku obserwowano niską dynamikę produkcji budowlano-montażowej. Począwszy od czerwca 2014 r. nie odnotowano ani jednego miesiąca, w którym przekraczałyby ona poziom z roku poprzedniego. Konsekwencją wyraźnego spadku przeciętnego zatrudnienia było zwiększenie wydajności pracy w budownictwie.

W 2014 r. w województwie świętokrzyskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 4832,7 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,2% (w skali kraju wzrost odpowiednio o 7,0%).

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

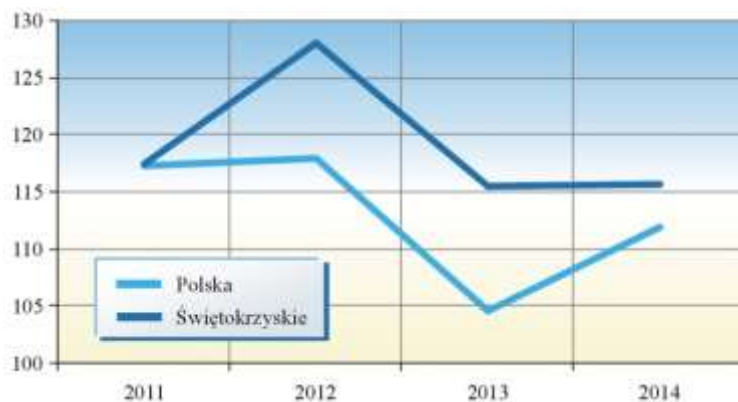
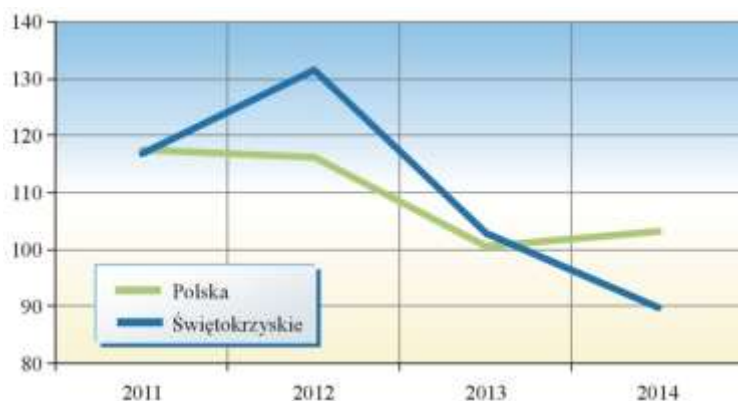
- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 22. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,8	167771,8	179569,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	49,4	47,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	444,2	409,9
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	4179,8	4824,4	4832,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	55,0	49,0	42,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	13,1	12,1	10,8

Tabl. 22. Budownictwo (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
KIELCE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	2075,7	2489,5	2524,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	5,7	5,2	4,6

Wyk. 49. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2010 = 100Wyk. 50. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2010 = 100

W województwie produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 2060,0 mln zł (42,6% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 12,8%. W skali kraju odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej wynoszący 2,6%.

Wśród przedsiębiorstw budowlanych największy udział posiadały jednostki zajmujące się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej. W skali roku produkcja budowlano-montażowa zmalała w nich o 8,7%. Pomimo to udział tych przedsiębiorstw uległ zwiększeniu.

W 2013 r. zrealizowały one 36,0% produkcji budowlano-montażowej wobec 34,4% rok wcześniej. Obniżył się (o 2,4 pkt) udział przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie budynków – do 34,1%. Produkcja budowlano-montażowa była tu mniejsza o 18,7% niż przed rokiem. Głęboki spadek wystąpił także w grupie przedsiębiorstw zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 10,4%). Udział tego działu nieznacznie się zwiększył (z 29,1% do 29,9%).

Tabl. 23. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie świętokrzyskim**
(ceny bieżące)

Działy	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	92,6	70,2	75,7	78,2	93,5	107,2	94,5	87,2
Budowa budynków ^Δ	108,3	89,1	89,1	92,0	116,6	105,7	91,1	81,3
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	55,1	69,0	77,2	77,8	145,2	100,7	94,7	91,3
Roboty budowlane specjalistyczne	94,5	56,0	62,3	66,1	65,8	114,9	98,7	89,6

Wyk. 51. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)**

W 2014 r. malejącej produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 10,7%, wobec 7,7% w skali kraju).

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2014 r. w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 449,1 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 12,2% w stosunku do roku poprzedniego.

Wyk. 52. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**

2010 = 100

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W województwie świętokrzyskim w 2014 r. wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania. Był to powrót – po zeszłorocznym spadku – do wzrostowego trendu z okresu 2010-2012. Natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w 2014 r. była mniejsza niż przed rokiem. Badany rok jest pierwszym – po trzech latach wzrostu – w którym notowano spadek tego wskaźnika. Zmniejszyła się również liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia jak i liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto i był to trzeci z kolei rok, w którym notowano spadek tych wskaźników.

W 2014 r. w regionie oddano do użytkowania 3533 mieszkania, tj. o 23,2% więcej niż przed rokiem (55,2% więcej niż w 2010 r.). W kraju w odniesieniu do roku poprzedniego notowano spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania – o 1,4%. (w stosunku do 2010 r. – wzrost o 5,4%).

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

Tabl. 24. **Budownictwo mieszkaniowe**^a

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	3,8	3,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	104,6	100,9
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia na 1000 ludności	4,5	3,6	4,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	3,3	3,8
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	1,8	2,3	2,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	107,1	119,4	102,9
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia na 1000 ludności.....	3,6	3,0	2,4
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	3,0	2,8	2,6

^a Do przeliczeń danych przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011

Tabl. 24. **Budownictwo mieszkaniowe ^a (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
KIELCE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,7	3,3	6,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	74,4	78,0	59,3
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia na 1000 ludności.....	4,5	5,1	3,4
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,9	4,4	4,6

Wyk. 53. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**

2010 = 100

W 2014 r. w województwie świętokrzyskim w budownictwie indywidualnym, a także w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem notowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania – odpowiednio o 0,7% i 16,2%. Spadek liczby oddanych mieszkań notowano w budownictwie komunalnym – o 55,8%. Ponadto oddano: 148 mieszkań społecznych czynszowych, podczas gdy w roku poprzednim w ramach tej formy budownictwa nie oddano żadnego mieszkania oraz 3 mieszkania zakładowe (w 2013 r. – 2).

Wyk. 54. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

^a Do przeliczeń danych przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011

Wyk. 55. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2014 r.

Tabl. 25. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim

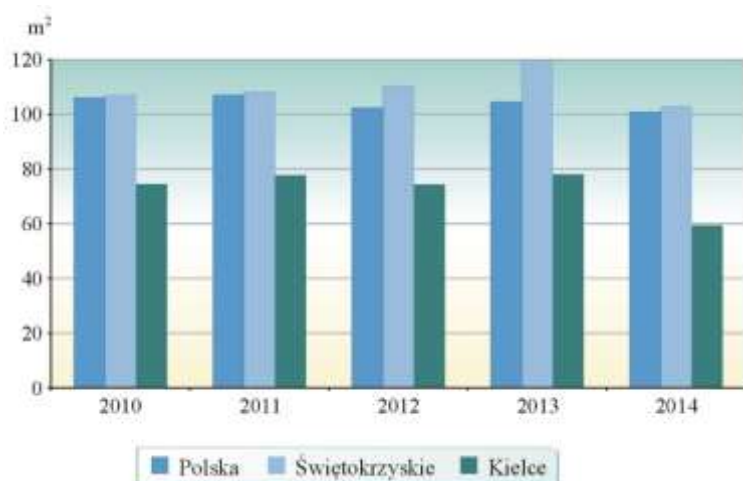
Formy budownictwa	2013				2014			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2013 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	2868	100,0	92,6	119,4	3533	100,0	123,2	102,9
Spółdzielcze	–	–	x	–	457	12,9	x	52,0
Komunalne (gminne)	52	1,8	102,0	35,3	23	0,7	44,2	31,6
Zakładowe	2	0,1	x	122,5	3	0,1	150,0	118,0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	445	15,5	75,4	66,1	517	14,6	116,2	52,8
Spółeczne czynszowe	–	–	x	–	148	4,2	x	47,3
Indywidualne	2369	82,6	96,5	131,3	2385	67,5	100,7	127,6

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie świętokrzyskim w 2014 r. wyniosła 102,9 m² (w kraju 100,9 m²) i zmniejszyła się o 16,5 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju o 3,7 m²).

W porównaniu z 2010 r. uległa ona zmniejszeniu o 4,2 m² (w kraju o 5,2 m²). Największe mieszkania wybudowali inwestorzy indywidualni. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 127,6 m² (3,7 m² mniej niż w roku poprzednim). Najmniejszą powierzchnią charakteryzowały się mieszkania komunalne – 31,6 m² (3,7 m² mniej niż w poprzednim roku).

Wyk. 56. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

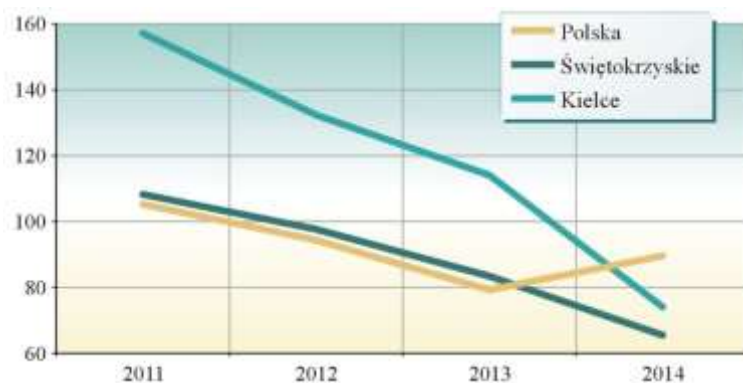

W województwie świętokrzyskim w 2014 r. największe mieszkania budowano w powiatach: kaziemskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 157,5 m²), staszowskim (146,3 m²), włoszczowskim (146,2 m²) oraz koneckim (145,5 m²), a najmniejsze w m. Kielce (59,3 m²) oraz powiatach: sandomierskim (101,8 m²) oraz skarżyskim (106,9 m²).

W 2014 r. w regionie wydano pozwolenia na budowę 2985 mieszkań, tj. o 21,5% mniej niż rok wcześniej i o 34,5% mniej niż w 2010 r. (w skali kraju nastąpił wzrost o 13,0% w stosunku do roku poprzedniego i spadek o 10,4% w odniesieniu do 2010 r.).

Wyk. 57. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań**

2010 = 100

Liczba pozwoleń wydanych na realizację mieszkań w budownictwie indywidualnym oraz przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem spadła w stosunku do 2013 r. – odpowiednio o 10,6% i o 52,4%. W województwie świętokrzyskim najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano inwestorom indywidualnym (80,7% ogółu) oraz budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (16,9%).

Spadek liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia dotyczył każdej formy budownictwa (w 2014 r. nie wydano żadnego pozwolenia na budowę mieszkań zakładowych oraz społecznych czynszowych). Liczba pozwoleń wydanych na realizację mieszkań w budownictwie indywidualnym oraz przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem spadła w stosunku do 2013 r. – odpowiednio o 10,6% i o 52,4%.

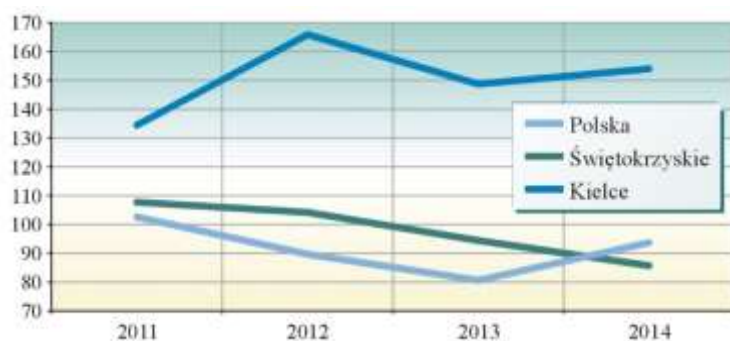
Tabl. 26. Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie świętokrzyskim

Formy budownictwa	2013			2014		
	w liczbach biewzględ- nych	w odset- kach	2012 = = 100	w liczbach biewzględ- nych	w odset- kach	2013 = = 100
O g ó l e m	3801	100,0	85,4	2985	100,0	78,5
Spółdzielcze	–	–	x	63	2,1	x
Komunalne (gminne)	48	1,3	34,3	11	0,4	22,9
Zakładowe	1	0,0	x	–	–	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1057	27,8	111,2	503	16,8	47,6
Społeczne czynszowe	–	–	x	–	–	x
Indywidualne	2695	70,9	82,8	2408	80,7	89,4

Mniejszą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia notowano w dwunastu powiatach regionu, przy czym najwyższy spadek nastąpił w powiatach: skarżyskim (o 42,5%), starachowickim (o 36,9%) oraz m. Kielce (o 35,0%). Z kolei wzrost liczby mieszkań na realizację, których wydano pozwolenia notowano w dwóch powiatach: pińczowskim (o 21,6%) oraz kazimierskim (o 3,1%). Najwięcej pozwoleń, na budowę mieszkań wydano w powiecie kieleckim (858), było to jednak o 149 pozwoleń mniej niż w 2013 r. W m. Kielce wydano pozwolenia na budowę 669 mieszkań (o 361 mniej niż w roku poprzednim). Najmniej pozwoleń wydano w powiatach: kazimierskim – 33, opatowskim – 69 oraz skarżyskim – 73.

Rozpoczęto budowę 3275 mieszkań, tj. o 9,2% mniej niż w 2013 r. (w skali kraju wzrost o 16,3%). W porównaniu do 2010 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zmniejszyła się w województwie o 14,3% (w kraju – o 6,3%).

Wyk. 58. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

W regionie w 2014 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto notowano w budownictwie indywidualnym – 2691, było to jednak o 2,4% mniej niż rok wcześniej. W pozostałych formach budownictwa również notowano spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto.

W województwie świętokrzyskim w stosunku do 2013 r.

w dziesięciu powiatach odnotowano spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto; najwyższy w powiatach: ostrowieckim (o 57,0%), starachowickim (o 35,0%) oraz sandomierskim (o 32,7%). Spośród trzech powiatów, w których nastąpił wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, najwyższy wzrost (o 14,1%) notowano w powiecie pińczowskim. W 2014 r. w m. Kielce rozpoczęto budowę 907 mieszkań. Było to o 3,5% więcej niż w roku poprzednim.

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego”,
 - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego”,
 - „Budownictwo mieszkaniowe w województwie świętokrzyskim”,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK WEWNĘTRZNY

W województwie świętokrzyskim w 2014 r. (w porównaniu do roku 2013) odnotowano spadek wartości sprzedaży detalicznej. Wzrosła natomiast sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2014 r. zmniejszyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 13,0% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 3,3% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 27. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

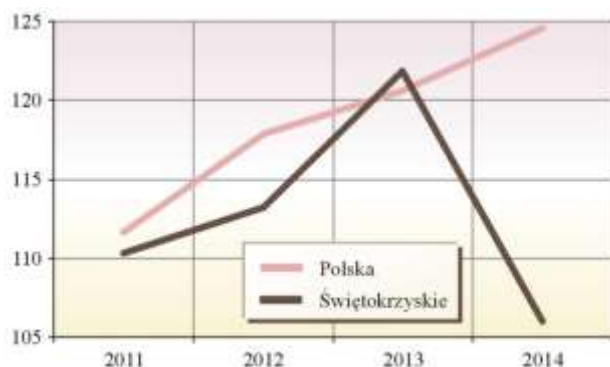
Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	102,3	103,3
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	110,8	101,8
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	93,9	95,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	102,6	104,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	109,9	106,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	109,7	109,7
Włókno, odzież, obuwie	113,1	107,9	111,9
Meble, RTV, AGD	123,0	105,6	101,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	100,7	104,4
Pozostałe	95,9	96,8	103,3
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
O g ó ł e m	111,5	107,6	87,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	169,7	92,6	182,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	122,3	100,4	115,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	98,1	98,4	103,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	105,2	75,8	92,1

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 27. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	rok poprzedni = 100		
ŚWIETOKRZYSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	104,2	129,2	104,6
Włókno, odzież, obuwie	106,8	126,4	94,0
Meble, RTV, AGD	126,0	153,9	39,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	96,1	92,1	36,1
Pozostałe	122,3	100,8	125,8

^a Patrz notka a na str. 79.

Wyk. 59. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W województwie świętokrzyskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2014 r. (I-III, I-IV, I-IX, I-XII) w porównaniu z analogicznymi okresami roku poprzedniego obserwowano, z wyjątkiem I kwartału, pogłębiający się spadek sprzedaży detalicznej ogółem. W 2014 r. wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem największy spadek sprzedaży w odniesieniu do 2013 r. zaobserwowano w grupie „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (o 63,9%). Zmniejszyła się również, po znaczącym wzroście w 2013 r., sprzedaż w przedsiębiorstwach handlujących meblami, RTV, AGD (o 60,8%). Wyższa natomiast niż w 2013 r. sprzedaż detaliczna wystąpiła m.in. w grupach: „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 82,3%), „pozostałe” (o 25,8%) oraz „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 15,6%).

W 2014 r. w ogólnej wartości sprzedaży detalicznej największy udział miały przedsiębiorstwa zgrupowane w kategorii „pozostałe” (27,4%), przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (25,0%) oraz podmioty zajmujące się sprzedażą paliw stałych, ciekłych i gazowych (12,8%), przy czym udział przedsiębiorstw z grupy „pozostałe” w odniesieniu do 2013 r., zwiększył się aż o 8,2 p.proc.

Tabl. 28. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie świętokrzyskim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	103,7	104,0	104,4	107,6	106,2	96,5	93,4	87,0
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	95,6	91,3	92,9	92,6	161,6	162,0	168,0	182,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	93,3	87,5	96,7	100,4	127,4	120,4	114,8	115,6

^a Patrz notka a do tabl. 27 na str. 81.

Tabl. 28. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie świętokrzyskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	104,7	100,4	100,5	98,4	97,0	99,7	101,8	103,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	70,1	75,5	76,9	75,8	77,6	86,3	107,2	92,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	138,6	128,7	130,3	129,2	101,8	103,6	104,3	104,6
Włókno, odzież, obuwie	133,4	127,4	123,5	126,4	90,2	89,4	93,6	94,0
Meble, RTV, AGD	144,7	154,2	134,3	153,9	107,3	73,0	58,8	39,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	90,3	92,1	93,0	92,1	42,1	39,6	39,2	36,1
Pozostałe	92,0	98,0	101,3	100,8	155,6	135,4	131,4	125,8

^a Patrz notka *a* do tabl. 27 na str. 81.

W 2014 r. w województwie świętokrzyskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych ukształtowała się na poziomie o 8,3% wyższym niż w roku poprzednim, a w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 58,7% (wobec wzrostu odpowiednio o 3,0% i 1,2% w 2013 r.). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była o 0,7% wyższa niż w 2013 r., w tym w jednostkach hurtowych – większa o 0,4%. W 2014 r. wśród grup o znaczącym udziale w ogólnej wartości sprzedaży hurtowej największy wzrost w relacji do poprzedniego roku obserwowano w grupie „sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana” (o 354,4%), a także w grupie „pozostała wyspecjalizowana sprzedaż hurtowa” (o 14,8%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

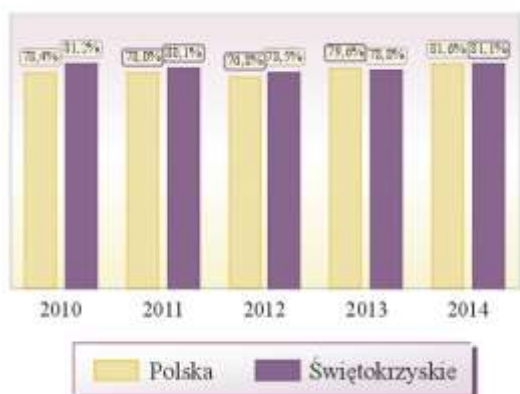
W 2014 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw były korzystniejsze niż uzyskane rok wcześniej. Poprawie uległy podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe, tj. odnotowano: wzrost rentowności i płynności finansowej oraz spadek poziomu kosztów. Wzrósł odsetek przedsiębiorstw wykazujących zysk netto, jak również zwiększył się udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności.

Wyniki finansowe uzyskane w 2014 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie świętokrzyskim były lepsze w porównaniu z osiągniętymi w roku poprzednim, natomiast w relacji do 2010 r. odnotowano jedynie poprawę płynności finansowej.

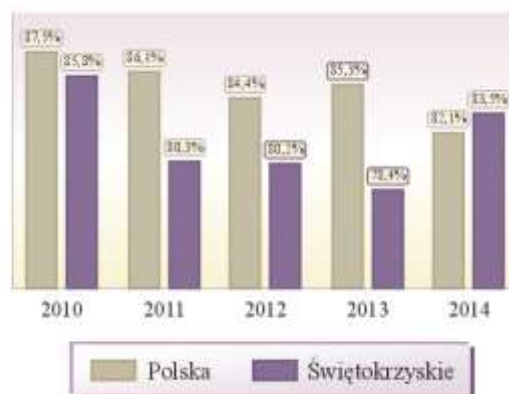
W kraju wyniki finansowe uzyskane w 2014 r. były nieco słabsze od uzyskanych rok wcześniej (nieznacznemu pogorszeniu uległ wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto), jak również gorsze w relacji do osiągniętych w 2010 r.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330).

Wyk. 60. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 61. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2014 r. zysk netto wykazało 81,1% badanych przedsiębiorstw, wobec 78,8% przed rokiem, a ich udział w przychodach ogółem zwiększył się z 78,4% zanotowanych w 2013 r. do 83,5%.

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 38987,0 mln zł wobec 38975,0 mln zł w 2013 r., natomiast koszty ich uzyskania zmalały o 1,3% do 37494,0 mln zł. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania wpłynęła na poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 1,2 p.proc. do 96,2% (w kraju zanotowano jego pogorszenie – o 0,2 p.proc. do 95,7%).

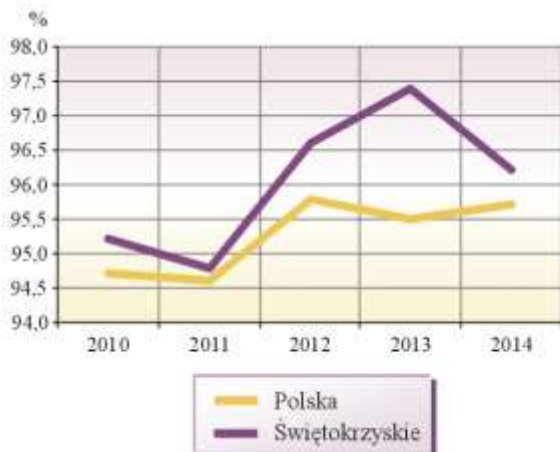
W omawianym okresie poprawiły się również: wynik na działalności gospodarczej, wynik finansowy brutto i netto oraz wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (w kraju odnotowano niższy poziom wyników finansowych przedsiębiorstw w stosunku do poprzedniego roku, z wyjątkiem wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2014 r. w województwie świętokrzyskim osiągnęły wartość 37283,5 mln zł (spadek o 0,4% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 36103,3 mln zł (spadek o 1,1%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 1180,2 mln zł) był o 26,2% wyższy niż przed rokiem, przy równoczesnym pogorszeniu wyniku na pozostałej działalności operacyjnej (z 163,1 mln zł w 2013 r. do 106,4 mln zł w 2014 r.) oraz poprawie wyniku na operacjach finansowych (z minus 100,5 mln zł do plus 206,4 mln zł). W rezultacie, wynik finansowy na działalności gospodarczej był o 49,6% wyższy od zanotowanego w roku poprzednim (wyniósł 1493,0 mln zł). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1493,1 mln zł, tj. o 48,5% większą niż w 2013 r. Po odliczeniu obciążeń, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 1327,7 mln zł i zwiększył się o 53,3% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

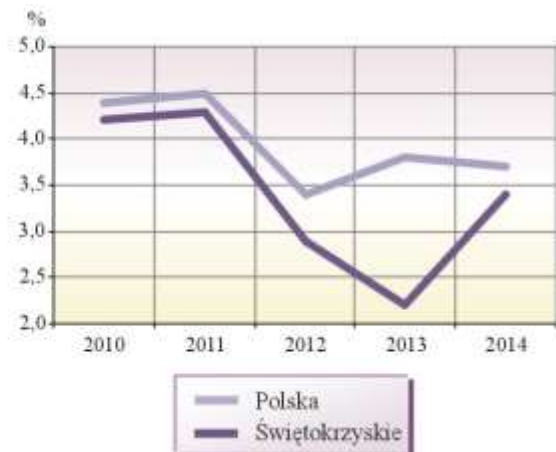
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a w 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wyk. 62. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 63. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych,
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Poprawiły się wskaźniki rentowności - ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 2,5% w roku 2013 do 3,2% w 2014 r.), obrotu brutto (odpowiednio z 2,6% do 3,8%) oraz obrotu netto (z 2,2% do 3,4%).

Lepsza niż w roku 2013 była także zdolność do obsługi bieżących zobowiązań. Wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia zwiększyły się odpowiednio z 36,1% do 52,4% oraz z 83,1% do 114,6%.

W kraju w 2014 r. odnotowano natomiast spadek rentowności zarówno brutto, jak i netto badanych przedsiębiorstw w odniesieniu do poprzedniego roku. Wzrosła natomiast płynność finansowa, zarówno I, jak i II stopnia.

Tabl. 29. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,5	95,7
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,3	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,5	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,8	3,7
Wskaźnik płynności I stopnia	39,7	35,0	38,9
Wskaźnik płynności II stopnia	105,5	96,8	102,5
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	95,2	97,4	96,2
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,5	2,5	3,2
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	4,9	2,6	3,8
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,2	2,2	3,4
Wskaźnik płynności I stopnia	37,8	36,1	52,4
Wskaźnik płynności II stopnia	93,9	83,1	114,6

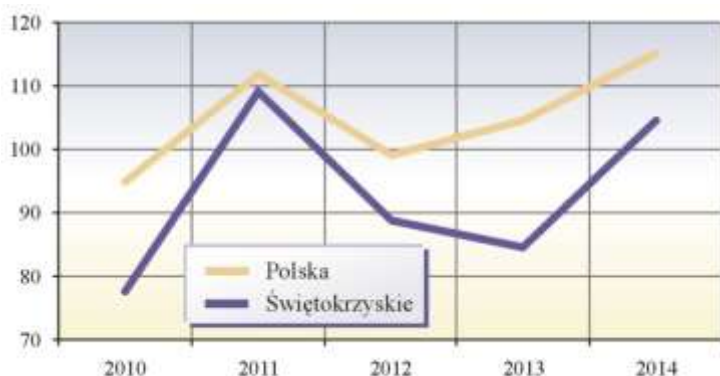
Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

NAKLADY INWESTYCYJNE

W 2014 r. po dwóch latach spadku ponownie odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa świętokrzyskiego. Szczególnie szybko rosły nakłady na budynki i budowle. O ponad połowę zwiększyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, przy wyższej liczbie nowych inwestycji.

Wyk. 64. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2014 r. przez badane przedsiębiorstwa w regionie, wyniosły 1561,0 mln zł i były większe niż rok wcześniej o 4,5%. Wzrost odnotowano po raz pierwszy od 2011 r.

Po raz kolejny wyższą dynamikę inwestycji odnotowano w skali całego kraju, gdzie w odniesieniu do 2013 r. nakłady zwiększyły się 15,3%.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 30. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	104061,4	119982,2
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	41,3	40,8
Zakupy	56,8	57,9	57,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	46,6	45,9
środków transportu	11,3	11,3	12,0

Tabl. 30. **Nakłady inwestycyjne (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	1824,3	1493,3	1561,0
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	40,3	29,4	41,2
Zakupy	59,5	69,4	57,5
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	50,7	64,2	51,6
środków transportu	8,8	5,2	5,9

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

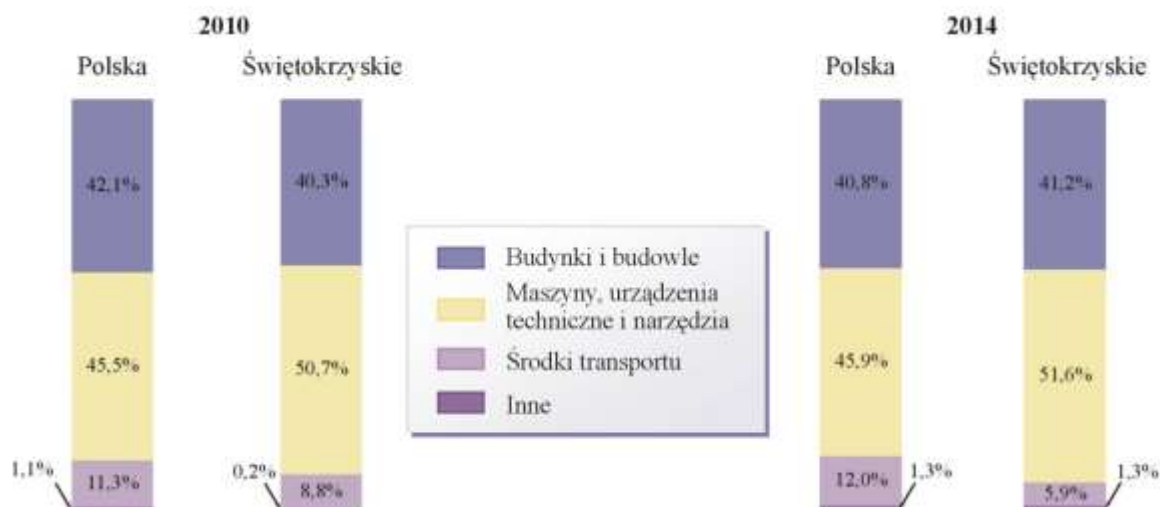
Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Wzrost nakładów w 2014 r. spowodowany został znacznym zwiększeniem wydatków na budynki i budowle. W omawianym roku w województwie świętokrzyskim na ten cel przeznaczono 643,3 mln zł (o 46,6% więcej niż w 2013 r.).

W 2014 r. wzrosły także nakłady na środki transportu – do 92,1 mln zł (o 17,5%). Pogłębił się natomiast spadek (do 15,9%) wartości zakupów maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi, która obniżyła się do kwoty 805,5 mln zł.

Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 897,6 mln zł i w porównaniu z rokiem 2013 zmniejszyła się o 13,4%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem zmalał w skali roku o 11,9 p. proc.

Wzrost nakładów w 2014 r. spowodowany został znacznym zwiększeniem wydatków na budynki i budowle. W omawianym roku w województwie świętokrzyskim na ten cel przeznaczono 643,3 mln zł (o 46,6% więcej niż w 2013 r.).

Wyk. 65. **Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)**

Wzrost nakładów inwestycyjnych nastąpił w większości sekcji. Do osiągnięcia większych niż w roku 2013 nakładów w największym stopniu przyczynił się wzrost w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 119,2%) i w przetwórstwie przemysłowym – o 17,4%. Drugi rok z rzędu wzrosły nakłady w budownictwie – o 59,7%, w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 35,8%) oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej – o 110,6%. Nieznacznie zwiększyły się także nakłady w górnictwie i wydobywaniu (o 5,7%). Po znacznym wzroście w 2013 r. głęboki spadek wystąpił w administrowaniu i działalności wspierającej (o 85,8%) i w obsłudze rynku nieruchomości (o 18,1%). Znacznie pogłębił się spadek inwestycji w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (do 40,4%). Nadal malały nakłady w transporcie i gospodarce magazynowej (o 15,7%).

W 2014 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 648 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 668,5 mln zł i było to znacznie więcej niż przed rokiem (536 nowych inwestycji o wartości 432,4 mln zł). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji uległa zwiększeniu o 2,1%, natomiast ich wartość kosztorysowa zmalała o 0,9%.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- *„Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,*
 - *„Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,*
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – krótkookresowe).*
-

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Ludność ^a (w tys.)	1285,0	1279,8	1275,6	1272,8	1270,1	1282,5	1278,1	1274,0	1268,2	1263,2	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności:											Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	5,5	6,1	6,6	6,7	6,5	6,1	5,4	5,4	4,6	4,8	marriages contracted
urodzenia żywe	8,9	8,8	9,3	9,9	10,0	9,7	9,1	9,0	8,4	8,5	live births
zgony	10,5	10,7	10,7	10,9	10,8	10,9	10,7	10,9	11,2	10,8	deaths
przyrost naturalny	-1,7	-1,9	-1,4	-0,9	-0,8	-1,2	-1,7	-1,9	-2,7	-2,3	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,7	-2,7	-2,3	-1,8	-1,7	-2,0	-1,8	-1,7	-2,2	-2,0	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	103,2	106,1	111,8	116,6	113,3	114,9	116,6	117,1	115,9	113,0	Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)
rok poprzedni = 100	102,7	105,4	104,3	97,2	101,3	101,5	100,5	98,9	97,6	previous year = 100
udział sektora prywatnego (w %)	83,4	85,9	86,6	87,2	86,1	87,7	89,8	90,4	90,4	91,3	private sector participation (in %)
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	117,8	99,4	83,3	77,7	83,8	82,1	83,2	86,7	90,1	75,4	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	20,6	17,7	14,9	13,7	15,1	15,2	15,2	16,0	16,6	14,2	Registered unemployment rate ^a (in %)
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	88,6	88,8	88,4	84,9	81,6	83,3	82,8	82,5	86,7	87,2	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	1070	313	511	178	179	190	213	218	149	114	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c (w %)	54,3	55,1	53,1	56,6	55,9	56,7	57,1	57,1	55,2	55,3	Activity rate by LFS ^c (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c (w %)	44,0	46,5	48,1	51,6	49,9	49,9	49,8	49,6	48,0	49,0	Employment rate by LFS ^c (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^c (w %)	19,0	15,6	9,5	8,8	10,9	12,0	12,9	13,1	13,0	11,3	Unemployment rate by LFS ^c (in %)

^a Stan w końcu roku. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^c Przeciętna w roku. Dla lat 2010-2014 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat, z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.

^a As of the end of the year. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^c Annual average. For 2010-2014 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2130,23	2232,61	2434,87	2709,61	2816,91	2900,21	3022,12	3158,25	3194,24	3303,05	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a (in zł)
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	318,4	316,5	316,1	317,2	317,0	310,9	307,4	306,0	302,5	299,8	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
rok poprzedni = 100	98,9	99,4	99,9	100,4	100,0	98,1	98,9	99,5	98,9	99,1	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	1010,88	1085,24	1118,41	1225,89	1328,03	1416,62	1494,87	1583,00	1675,09	1732,48	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)
rok poprzedni = 100	x	107,4	103,1	109,6	108,3	106,7	105,5	105,9	105,8	103,4	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	736,04	779,49	790,61	835,31	887,94	930,42	960,41	1029,82	1094,62	1118,10	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)
rok poprzedni = 100	102,2	105,9	101,4	105,7	106,3	104,8	103,2	107,2	106,3	102,1	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):											Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)
ogółem	102,4	101,1	102,7	104,5	103,8	102,6	104,7	104,0	100,8	99,7	total
żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	100,2	105,0	106,1	105,3	102,8	104,6	104,4	101,6	98,8	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	93,5	92,4	92,6	94,0	94,7	95,4	97,5	97,0	95,0	95,4	clothing and footwear
mieszkanie	104,1	104,0	103,4	108,4	106,7	103,2	107,1	105,5	101,6	100,7	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	27,1	19,9	28,2	31,0	28,5	26,0	28,4	28,8	28,4	33,2	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt.:											Farm animals stock per 100 ha agricultural land:
bydło ^b	34,7	34,4	31,8	31,0	29,7	35,1	34,1	34,1	33,1	32,8	cattle ^b
trzoda chlewna ^d	81,6	86,3	84,9	72,8	67,3	74,0 ^c	62,1	48,1	45,5	50,1 ^b	pigs ^d

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. *d* Stan w końcu lipca.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* As of June. *c* Data of Agricultural Census as of 30 June. *d* As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):											<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	66,8	122,5	158,8	97,7	67,3	117,9	149,2	106,6	95,2	80,5	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywcza rzeźnego wołowego (bez cieląt)	115,2	97,9	100,7	101,9	95,4	108,0	123,7	119,0	99,9	98,6	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywcza rzeźnego wieprzowego	92,6	93,8	98,1	114,6	115,4	82,2	119,9	115,3	97,5	91,0	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:											<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	12,3	9,1	5,6	6,3	11,6	8,4	6,4	7,1	7,4	7,5	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	10,0	7,8	5,1	5,8	10,4	7,3	5,6	6,6	6,4	6,4	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	115,3	112,3	104,8	90,6	108,5	108,6	100,6	102,0	106,8	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	61,0	62,5	64,8	66,1	60,8	59,7	60,9	60,7	60,1	59,5	<i>Average paid employment in industry^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	102,5	103,7	102,1	92,0	98,1	102,0	99,6	99,1	99,0	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	125,1	128,5	119,7	112,4	113,3	117,4	109,1	90,1	100,2	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	132,4	137,7	105,0	106,9	108,1	116,8	112,6	78,2	87,2	<i>Construction and assembly production^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	8,5	8,9	9,9	10,9	12,3	13,1	12,7	13,6	12,1	10,8	<i>Average paid employment in construction^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	104,7	111,3	109,5	113,4	106,6	96,6	106,9	88,8	89,3	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (dok.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	2121	1614	2279	2668	1893	2277	2965	3097	2868	3533	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	107,2	76,1	141,2	117,1	71,0	120,3	130,2	104,5	92,6	123,2	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	1,6	1,3	1,8	2,1	1,5	1,8	2,3	2,4	2,3	2,8	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	104,4	119,2	114,4	116,3	113,3	107,1	108,3	110,5	119,4	102,9	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	104,7	118,0	107,6	99,7	111,5	110,3	102,7	107,6	87,0	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	104416	106312	106904	108399	105678	108715	105906	108068	109882	110130	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	101,3	101,8	100,6	101,4	97,5	102,9	97,4	102,0	101,7	100,2	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	3970	4123	4311	4439	4550	4760	4934	5206	5641	6014	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	103,0	103,9	104,6	103,0	102,5	104,6	103,7	105,5	108,4	106,6	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	500	528	541	537	553	563	570	583	608	641	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	101,0	105,6	102,5	99,3	103,0	101,8	101,2	102,3	104,3	105,4	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c (w %)	91,7	92,2	94,9	95,2	94,8	96,6	97,4	96,2	<i>Cost level indicator in non-financial enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c (w %):											<i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises^c (in %):</i>
brutto	8,3	7,9	4,9	4,9	5,2	3,4	2,6	3,8	<i>gross</i>
netto	6,8	6,3	3,9	4,2	4,3	2,9	2,2	3,4	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	1211,6	1112,1	1696,2	2779,0	2348,8	1824,3	1989,8	1768,8	1493,3	1561,0	<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	91,8	152,5	163,8	84,5	77,7	109,1	88,9	84,4	104,5	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. *a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.*

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2013													
B – 2014													
Ludność ^a (w tys.)	A	.	.	1271,9	.	.	1270,3	.	.	1269,2	.	.	1268,2
Population ^a (in thous.)	B	.	.	1266,7	.	.	1265,4	.	.	1264,5	.	.	1263,2
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	115,5	115,2	115,4	115,3	115,0	114,9	115,6	115,7	115,3	115,6	115,1	114,3
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	114,3	113,6	113,5	113,1	112,3	112,1	112,7	112,6	112,3	112,6	111,6	110,6
poprzedni miesiąc = 100	A	100,8	99,8	100,2	99,9	99,8	99,9	100,6	100,1	99,6	100,3	99,6	99,3
previous month = 100	B	100,0	99,4	99,9	99,7	99,3	99,8	100,5	99,9	99,8	100,2	99,1	99,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	98,5	98,9	99,1	99,2	99,0	98,5	99,2	99,5	99,2	99,5	99,6	99,7
corresponding month of previous year = 100	B	99,0	98,6	98,3	98,0	97,6	97,5	97,5	97,3	97,4	97,4	97,0	96,8
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	92,7	93,3	92,0	88,8	86,2	84,2	85,0	85,5	86,2	85,7	87,9	90,1
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	94,7	94,3	90,6	86,1	82,3	79,5	78,5	77,8	76,0	73,8	73,8	75,4
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	16,9	17,0	16,8	16,3	15,9	15,6	15,7	15,8	15,9	15,8	16,1	16,6
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	17,2	17,2	16,6	15,9	15,3	14,9	14,7	14,6	14,3	13,9	13,9	14,2
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	2118	3682	3253	3201	2227	2946	1963	2179	1858	1542	1445	1014
Job offers declared during a month	B	2015	4159	3310	3714	2839	2172	2788	2592	4068	2955	1930	1362
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	83	60	63	55	60	48	73	55	92	95	100	149
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	100	51	60	51	46	47	43	46	37	52	63	114
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	3099,50	3052,32	3109,76	3174,08	3123,85	3178,24	3268,55	3218,40	3218,50	3249,78	3291,32	3417,98
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	3161,18	3129,87	3272,74	3271,21	3231,09	3270,37	3381,95	3286,44	3318,36	3364,78	3402,98	3532,08
poprzedni miesiąc = 100	A	94,0	98,5	101,9	102,1	98,4	101,7	102,8	98,5	100,0	101,0	101,3	103,8
previous month = 100	B	92,5	99,0	104,6	100,0	98,8	101,2	103,4	97,2	101,0	101,4	101,1	103,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,2	102,1	97,3	101,7	100,7	101,0	104,4	102,6	101,9	101,8	102,8	103,6
corresponding month of previous year = 100	B	102,0	102,5	105,2	103,1	103,4	102,9	103,5	102,1	103,1	103,5	103,4	103,3

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2013													
B – 2014													
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	101,2 ^a	.	.	100,4 ^b	.	.	100,7 ^c	.	.	100,7 ^d
corresponding period of previous year = 100	B	.	.	100,5 ^a	.	.	100,0 ^b	.	.	99,6 ^c	.	.	98,8 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100	A	95,8	96,3	98,1	99,1	97,6	97,1	88,4	82,7	107,0	101,9	105,4	99,0
previous month = 100	B	102,7	95,3	102,5	102,7	100,7	93,8	90,5	92,8	93,6	100,5	103,8	99,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	131,4	125,5	122,7	105,7	101,1	104,7	93,9	76,5	78,2	78,8	79,8	70,8
corresponding month of previous year = 100	B	76,0	75,2	78,5	81,4	83,9	81,1	83,0	93,1	81,4	80,3	79,1	79,7
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100	A	98,0	98,0	99,7	100,7	98,1	94,5	104,3	100,9	101,1	99,4	93,6	107,8
previous month = 100	B	100,3	99,6	101,2	96,8	99,2	95,3	99,7	99,4	98,9	95,4	100,4	101,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	96,9	92,5	94,1	105,5	95,6	91,3	98,9	98,8	99,7	95,2	90,1	95,4
corresponding month of previous year = 100	B	97,5	99,2	100,7	96,7	97,9	98,6	94,1	92,8	90,7	87,1	93,5	87,7
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100	A	94,5	100,6	105,4	97,4	98,7	105,1	107,0	100,8	99,7	90,4	99,8	95,5
previous month = 100	B	100,2	91,3	101,8	106,5	101,1	103,4	102,4	95,1	96,0	93,3	97,1	93,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	98,7	97,9	106,6	101,1	100,2	98,1	106,1	104,2	99,8	88,5	94,6	94,0
corresponding month of previous year = 100	B	99,7	90,5	87,3	95,4	97,8	96,2	92,0	86,8	83,6	86,2	83,9	81,7

a–d Dane dotyczą okresów (miesiący): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

a–d Data concern periods (months): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2013													
B – 2014													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	7,0	6,9	7,0	6,9	6,9	7,7	8,1	9,6	9,1	8,1	8,5	7,8
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	7,4	6,8	6,8	7,6	7,6	7,8	8,0	8,2	9,3	8,7	8,3	7,8
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	93,7	101,0	112,9	106,6	105,5	103,1	103,9	98,1	108,6	100,7	95,4	84,7
<i>previous month = 100</i>	B	93,0	108,2	114,3	102,4	94,5	101,4	105,0	91,3	120,5	98,3	92,0	93,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	93,5	96,2	86,8	98,1	95,4	103,1	108,6	104,6	112,8	108,4	101,9	111,7
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	110,8	118,6	120,1	115,4	103,3	101,6	102,7	95,5	105,9	103,5	99,8	110,4
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	34,8	70,6	149,9	102,6	116,4	144,6	103,5	95,0	133,0	91,0	97,6	137,0
<i>previous month = 100</i>	B	24,9	121,9	109,7	137,5	115,7	115,3	99,6	97,9	116,0	88,6	115,9	133,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	98,3	86,3	99,8	89,1	84,5	70,2	80,7	76,4	95,8	96,2	112,9	101,0
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	72,3	125,0	91,5	122,6	121,9	97,1	93,5	96,4	84,1	81,8	97,2	94,7
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	199	392	599	777	979	1136	1381	1605	1753	2175	2506	2868
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	216	526	819	988	1186	1330	1647	1984	2470	2758	3198	3533
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	77,7	81,7	76,7	77,6	81,6	78,9	85,8	88,3	84,2	93,1	91,5	92,6
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	108,5	134,2	136,7	127,2	121,1	117,1	119,3	123,6	140,9	126,8	127,6	123,2

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2013													
B – 2014													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): Retail sale of goods ^a (current prices):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	73,0	98,5	112,8	101,0	106,0	98,5	107,5	99,3	104,8	105,1	88,4	131,5
	B	69,6	91,6	109,2	100,5	98,3	93,0	111,9	95,6	93,0	104,8	90,9	107,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	105,4	104,2	101,6	104,3	106,9	103,2	110,2	106,9	118,5	116,3	106,9	116,8
	B	111,4	103,6	100,3	99,7	92,5	87,4	90,9	87,6	77,7	77,5	79,7	65,4
Podmioty gospodarki narodowej ^b Entities of the national economy ^b	A	107835	107976	108372	108534	108900	109250	109591	109768	109903	109809	109859	109882
	B	109692	109712	109756	109742	109956	110000	109902	109882	109955	110117	110160	110130
w tym spółki handlowe of which commercial companies	A	5238	5271	5319	5360	5414	5452	5503	5524	5549	5569	5592	5641
	B	5665	5682	5712	5756	5780	5807	5844	5877	5923	5970	5994	6014
w tym z udziałem kapitału zagranicznego of which with foreign capital participation	A	585	586	587	591	594	597	596	597	600	601	600	608
	B	610	611	616	619	621	619	623	626	631	631	637	641
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c : Profitability rate of turnover in non-financial enterprises ^c :													
brutto (w %) gross (in %)	A	.	.	-2,9	.	.	0,7	.	.	2,2	.	.	2,6
	B	.	.	1,8	.	.	5,0	.	.	4,8	.	.	3,8
netto (w %) net (in %)	A	.	.	-2,7	.	.	0,6	.	.	1,9	.	.	2,2
	B	.	.	1,6	.	.	4,6	.	.	4,3	.	.	3,4
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące) Investment outlays in enterprises ^c (in mln zł; current prices)													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	349,7	.	.	713,5	.	.	1063,1	.	.	1493,3
	B	.	.	257,8	.	.	629,2	.	.	1020,5	.	.	1561,0
corresponding period of previous year = 100 (current prices)	A	.	.	96,3	.	.	81,1	.	.	84,5	.	.	84,4
	B	.	.	73,7	.	.	88,2	.	.	96,0	.	.	104,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.

c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.

c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.